

2
73

FLACĂRA

ANUL XXII
NR. 918
6 IANUARIE 1973

în șapte zile

Așadar, la activ am trecut de pe acum primele rezultate obținute în acest hotărâtor an al cincinalului, 1973. Ideea de ritmicitate se impune ca o dominantă a întregii noastre activități economice. Mai mult ca oricând, înțeleaptă vorbă populară «ceea ce poți face astăzi, nu lăsa pe mâine» devine, trebuie să devină legea de fier a muncii fiecăruia dintre noi, expresia refuzului categoric de a amâna îndeplinirea sarcinilor; ne îndeamnă la a gândi responsabil asupra tuturor cauzelor posibile — și câte nu pot fi — care duc la amânare; ne îndeamnă a le evita, a lua din vreme toate măsurile pentru ca ele să nu apară, să nu-și producă efectele. Este aceasta o treabă care mobilizează nu numai persoanele investite direct cu responsabilități în organizarea producției, ci și pe fiecare dintre noi pentru tot ce se întâmplă sau se poate întâmpla la locul nostru de muncă.

Am spune că din acest punct de vedere, al angajării directe a fiecărui cetățean în marile treburi ale țării, recenta sesiune a Marii Adunări Naționale, prin legile votate, a creat un cadru legal fără precedent. Inspirată de partid, marile hotărâri ale devenirii noastre economice și sociale sunt însușite de întregul nostru popor, devenind propriile lui hotărâri. Este deci cât se poate de firească măsura de a încredința însuși poporului dreptul și obligația — în același timp — de a controla cum sînt ele îndeplinite. Prin lege, întreaga activitate economică și socială este supusă unui serios și autorizat control muncitoresc. Este aceasta dovada maturității politice a clasei noastre muncitoare, a întregului nostru popor, expresia largului democratism al orînduirii noastre socialiste. Legea cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale răspunde necesității ca întreaga noastră societate să cunoască în permanentă modul în care se realizează sarcinile planului național unic de dezvoltare economico-socială a țării, modul cum se desfășoară activitatea de producție, investiții, comerț exterior și interior, felul cum sînt gospodărite mijloacele materiale și financiare, cum își îndeplinesc sarcinile colectivele de oameni ai muncii și cadrele cu funcții de conducere în activitatea economică și socială. Așa cum se arată în preambulul legii, controlul, ca parte integrantă și obligatorie a muncii de conducere, trebuie să asigure cunoașterea temeinică și aplicarea riguroasă a hotărârilor de partid și a legilor țării, să contribuie la realizarea exemplară a sarcinilor de dezvoltare economică și socială, la întărirea disciplinei de plan, a simțului de răspundere în gospodărirea fondurilor încredințate de societate, la apărarea și prevenirea încălcării integrității proprietății socialiste. Controlul trebuie să contribuie la perfecționarea activității organelor de stat și cooperatiste, la atragerea maselor de oameni ai muncii la conducerea societății, la dezvăluirea cauzelor lipsurilor și încălcărilor comise și la adoptarea măsurilor pentru eliminarea acestora și creșterea eficienței în toate sectoarele de activitate.

A participa direct la elaborarea hotărârilor, a avea în minile tale pîrghia controlului îndeplinirii hotărârilor și posibilitatea de a interveni direct, prin măsuri concrete, pentru a îndrepta ceea ce trebuie îndreptat — și toate acestea la nivelul unui întreg popor — iată substanța de cea mai pură esență a democratismului nostru socialist. Este firesc ca avînd asemenea drepturi să te simți angajat cu toată ființa la față de țară, față de partid, să te simți plenar responsabil față de soarta și viitorul țării. Pe planeta noastră, «alăt de fragilă», încă nu e pace. Forțe imperialiste, forțe reactionare promovează încă o politică agresivă, ostilă socialismului, progresului și civilizației. Sînt realități ce impun cu o necesitate vitală, izvorită din însuși sentimentul nostru de răspundere față de viitorul națiunii, luarea măsurilor care să asigure munca pașnică, creatoare, a poporului nostru, păstrarea neștirbită a independenței, suveranității și integrității Republicii Socialiste România, să contribuie la apărarea cauzei socialismului și păcii. Unor asemenea imperative le răspunde Legea privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România. Sîntem un popor pașnic. Stă mărturie istoria noastră milenară că atunci cînd am luptat, am fost nevoiți să o facem, pentru a ne apăra glia, neamul. Ne-am păstrat ființa noastră două milenii și vrem să ne-o păstrăm încă mult de acum înainte. Prin întreaga politică desfășurată de partidul și statul nostru respingem violența și amenințarea cu forța, îmbrățișăm ideea tratativelor, a înțelegerii reciproce, a soluționării pe cale pașnică a tuturor problemelor. Aceasta rezultă și din faptul că însăși organizarea apărării noastre are la bază politica generală a Partidului Comunist Român de construire a socialismului și comunismului, de întărire a prieteniei, colaborării și alianței cu toate țările socialiste, în conformitate cu principiile internaționalismului proletar, de promovare a relațiilor de bună vecinătate și conviețuire pașnică cu toate statele, indiferent de orînduirea socială, bazate pe deplina egalitate în drepturi, pe respectarea independenței și suveranității naționale, pe neamestecul în treburile interne și pe avantaj reciproc, precum și pe renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu forța în soluționarea problemelor litigioase.

Să le numim toate acestea mari și profunde angajări ale fiecăruia dintre noi în tot ceea ce implică destinele patriei noastre.

În încheiere, un gând bun și sincere felicitări celor 200 000 de tovarăși distinși cu medalia jubiliară «25 de ani de la proclamarea Republicii», celor 3 900 tovarăși care au primit ordine, ca și celor 2 000 tovarăși cărora li s-au înmînat medalii ale Republicii Socialiste România.

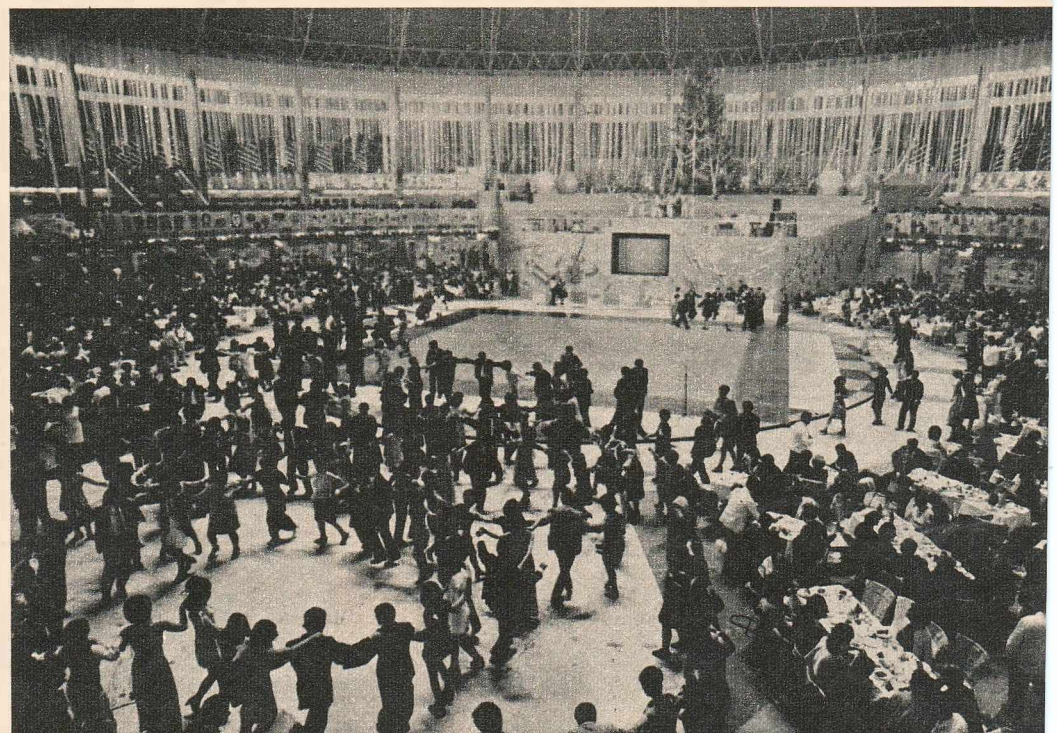
Petru ISPAS

marți, 2 Ianuarie 1973

PRIMIREA DE CĂTRE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A ȘEFILOR MISIUNILOR DIPLOMATICE

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu alți conducători de partid și de stat, a primit sîmbătă la amiază, la Palatul Consiliului de Stat, pe șefii misiunilor diplomatice acreditați în România, care au prezentat felicitări cu prilejul Anului nou și aniversării unui sfert de veac de la proclamarea Republicii.

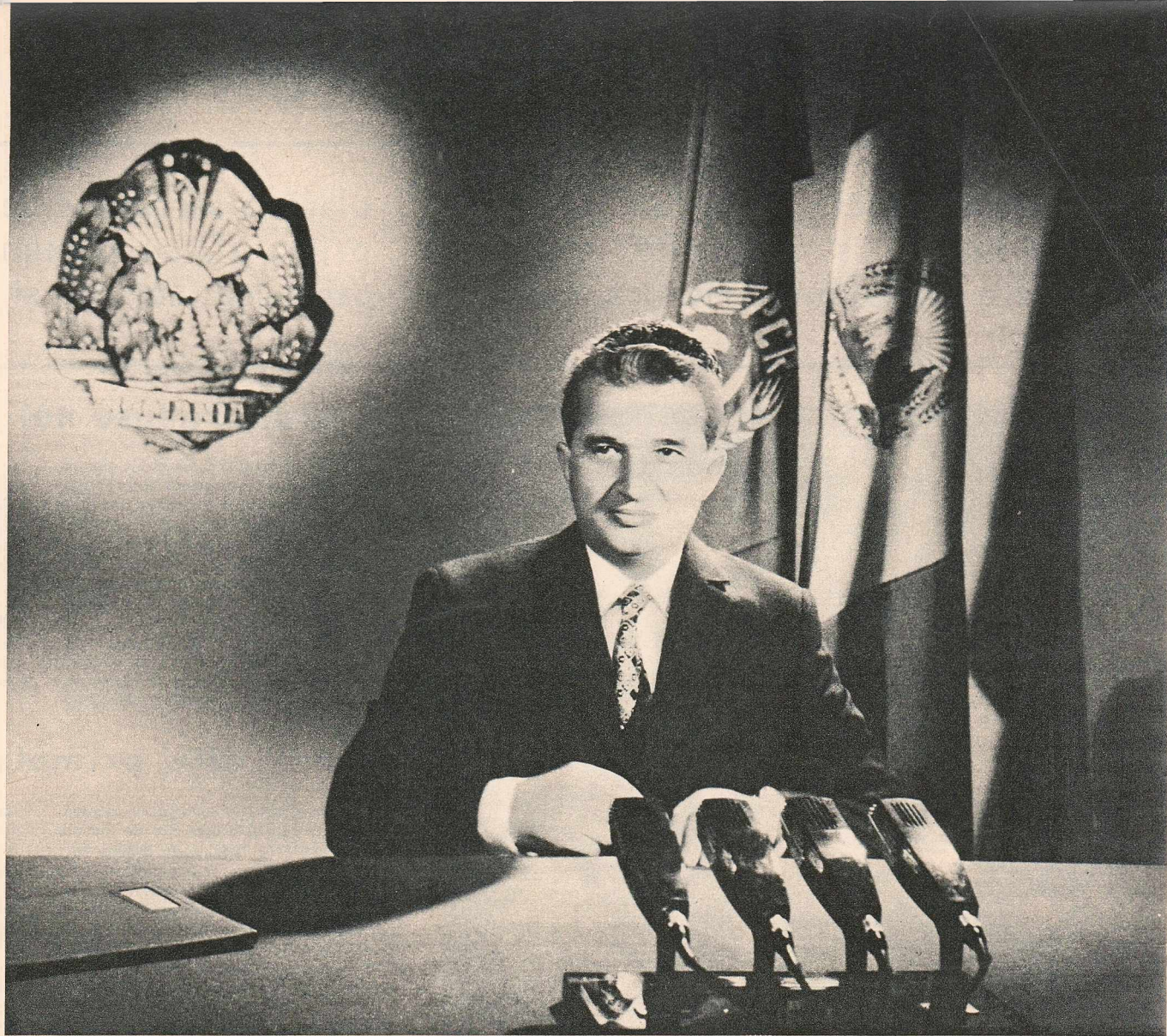
REVELIONUL TINERETULUI

Imensa încăpere a Complexului expozițional din București a fost, în noaptea revelionului, locul de întîlnire a tineretului Capitalei. Aproape 5 000 de persoane au întîmpinat aici Anul nou într-o atmosferă de autentic carnaval, într-o dezlănțuire de veselie și exuberanță. Totul marcat de optimismul ce caracterizează pe tinerii noștri și dorința lor de a-și pune în valoare energia și entuziasmul pentru realizarea de noi succese în anul ce începe în aceste zile.

TRADIȚIONALELE URĂRI DE ANUL NOU ADRESATE CONDUCERII DE PARTID ȘI DE STAT DE PIONIERI ȘI ȘCOLARI

În pragul Anului nou, păstrînd datina străbună, 240 de copii, reprezentanți ai pionierilor și școlărilor, au urat, cu sufletul plin de emoție, tovarășului Nicolae Ceaușescu, celorlalți conducători ai partidului și statului nostru, mulți ani, cu bucurie și sănătate, pentru fericirea întregului popor și prosperitatea României socialiste.

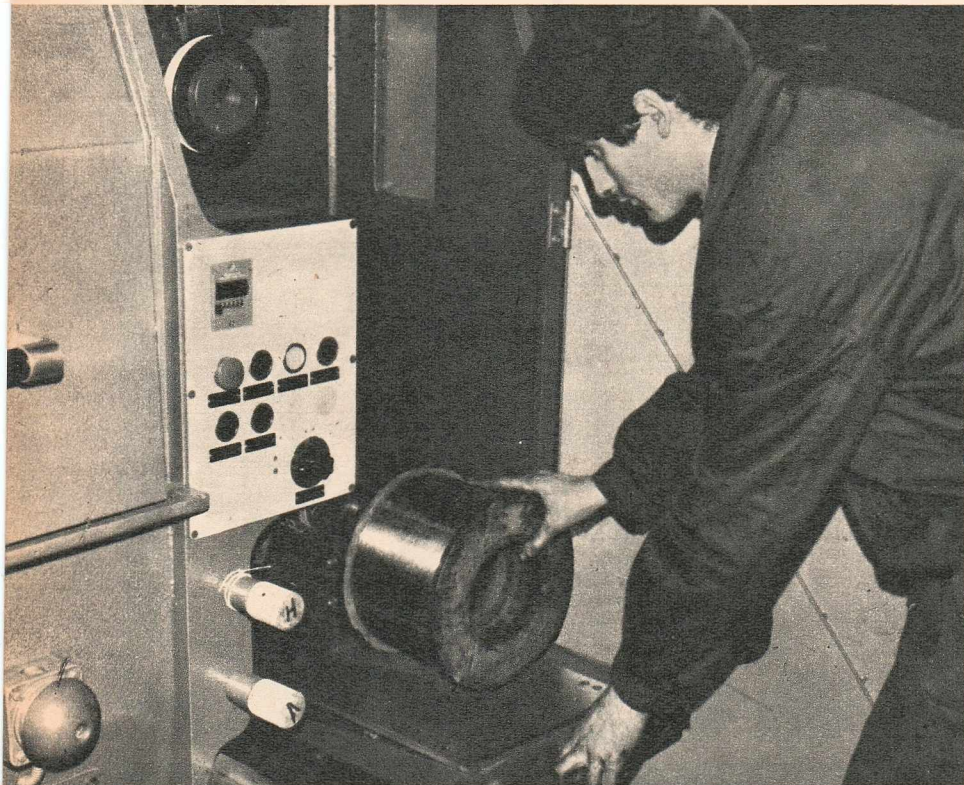
Cuvîntarea tovarăşului
Nicolae Ceauşescu,
secretarul general
al partidului nostru,
rostită, în prag
de An nou,
la posturile de radio
şi televiziune,
a constituit
un îndemn însufleţit
pentru obţinerea
de către entuziaştii
construcţii
ai socialismului
din ţara noastră
a unor noi succese
în muncă,
totul pentru fericirea
şi prosperitatea
naţiunii noastre.

NOUL AN A ÎNCEPUT BINE!

Preluând ștafeta unui an rodnic, oamenii muncii își intensifică eforturile pentru îndeplinirea ritmică, exem-

plară, a sarcinilor de plan, folosind din prima zi, cu maxim de eficiență, fiecare ceas, minut și secundă.

Un an nou, produse noi

La Fabrica de cabluri și materiale electrozolante din București, planul de producție pe 1973 va înregistra o creștere cu peste 12% față de realizările anului trecut. Lansarea în producție a încă 8 produse noi și modernizarea a altor trei vor constitui o etapă importantă în planul de reînnoire al întregii game de sortimente prevăzute până la sfârșitul lui 1975.

În primele zile ale acestui început de an mai notăm intrarea în producția de serie a 17 mașini noi de trefilat. Acestea vor produce conductoare subțiri din cupru emai-

lat, necesare fabricării motoarelor electrice (în fotografie).

Tot în prima lună a anului vor începe probe la seria zero a unui nou lac poliester imidic. Acesta va da posibilitatea ridicării gradului de izolație al conductoarelor emailate, astfel ca ele să poată fi utilizate în condiții de temperaturi înalte.

Primele zile ale anului au însemnat pentru acest harnic și priceput colectiv de muncă primele îndepliniri pe calea ridicării calității produselor lor la o treaptă mai înaltă. Le urăm multe succese și pe mai departe.

primele zile, primele succese

Instantaneul nostru a surprins un moment caracteristic pentru aceste zile de început de an la modernă Fabrică de încălțăminte «Progresul»: lansarea în producție a unui nou model de pantof din velur. Tovarășa Didina Ciu, tehnolog la serviciul tehnic, ia în primire modelul și tiparele de la creatorul Ion Petrescu și modelierul Ștefan Ferenț și își notează explicațiile tehnice pentru realizarea sortimentului în producția de serie.

După succesele repurtate anul trecut (o depășire a planului la producția-marfă care

însușește 165 200 perechi de încălțăminte), zilele acestea se pregătesc lansarea în producție a noilor sortimente în pas cu moda anului 1973. Toate sortimentele produse anul trecut vor beneficia de îmbunătățiri calitative, iar 56% din întreaga producție va cuprinde modele noi. Astfel notăm intrarea în producția de serie a unor sortimente noi de încălțăminte din pielea sintetică românească Clarom și, în această lună, darea în folosință a unei linii tehnologice pentru încălțăminte cu talpă injectată.

calculatorul sprijină alegerea locului de muncă

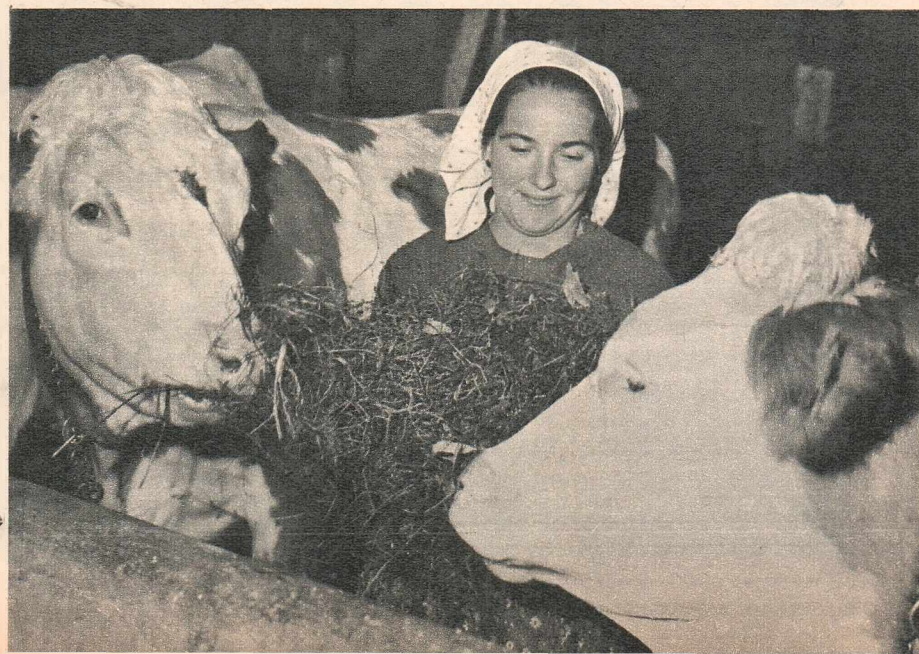
În scopul unei selecționări rigurose științifice a viitorilor muncitori și tehnicieni, Uzina de fire și fibre sintetice din Piatra Neamț a înființat de curând un laborator central de fiziopsihologie. Realizarea aparține unui grup de ingineri și tehnicieni din cadrul acestei întreprinderi. Aici, pe baza unor numeroase examinări, printre care cele în legătură cu

emotivitatea, atenția distributivă, viteza de reacție, capacitatea de organizare, coordonarea vizuală etc., se poate determina o alegere mai bună a omului potrivit pentru locul potrivit. O soluție eficientă pentru cunoașterea și îmbinarea armonioasă a intereselor personale cu cele ale uzinei.

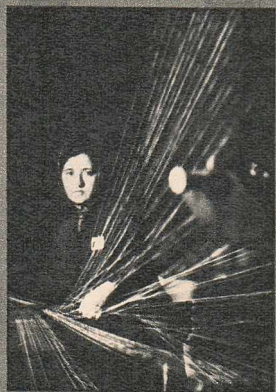

la ordinea zilei

O imagine obișnuită a acestor zile, în care iarna a intrat în drepturile ei (surprinsă de fotoreporterul nostru la C.A.P.-Vadu Săpat, jud. Prahova): asigurarea hranei animalelor, garanția sigură a producțiilor viitoare de carne și lapte.

COPERTA NOASTRĂ

Instantaneu de la Fabrica de textile neșesute din Bistrița. (Citiți reportajul din pag. 8-9-10).

Fotografie de
S. STEINER

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București.
Piața Școlii 1, Sectorul 3.
Căsuța poștală 4112. Of. 33.
Telefon 17.60.10—int. 1744.
TIPĂRUL executat la Cambri-
natul poligrafic «Casa Școlii»

cărbune, sub albia motrului

Geologii au descoperit sub albia râului Motru, la circa 20 km de Rovinari, mari zăcăminte de cărbune. În viitorul nu prea îndepărtat, aici va lua ființă o importantă mină carboniferă de suprafață. În acest scop, în 1973 vor fi efectuate primele lucrări de deviere a râului, urmînd să înceapă scoaterea la lumină a zăcămintului și exploatarea. Motrul va fi deviat pe o porțiune de circa un kilometru. Săpăturile în vechea albie vor merge pînă la 30—40 metri sub prundiș — așa cum s-a întimplat și cu mina de suprafață de la Rovinari, aflată sub vechea albie a Jiuului.

căutătorii de zăpadă

Zăpadă foarte puțină pe ambii versanți ai Carpaților (sau cel puțin așa se prezenta situația la închiderea ediției noastre). Amatorii sportului cu schiuri și săniuțe au fost nevoiți să caute covorul de nea la o mare altitudine.

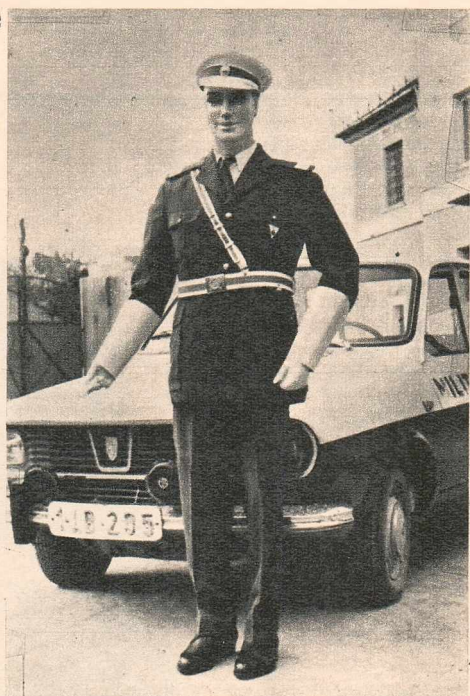

agenți de circulație manechine

Din inițiativa inspectoratelor județene ale Ministerului de Interne din județele Cluj, Mureș, Vrancea, Suceava, Alba, Ilfov și altele a apărut pe străzile și șoselele publice «agentul de circulație manechin». Folosirea de manechine în uniformă de agent de circulație s-a dovedit a fi o metodă inspirată. Instalarea lor în anumite zone și puncte periculoase pentru siguranța traficului atrage atenția șoferilor asupra responsabilității ce o au în calitate de conducători ai unor autovehicule pe drumurile cu intens trafic rutier.

«Agentul de circulație manechin» apare acolo unde nu te aștepți: în localități și în afara acestora, pe acostamentul șoselelor sau în cabinile postului de control, lângă o mașină sau motoretă, la un loc de parcare, într-o intersecție sau în apropierea unei treceri de nivel peste calea ferată sau în preajma unor indicatoare de restricție a vitezei etc.

Și apoi să nu uităm un lucru: acești «agenți de circulație» nu sînt chiar singuri. Ei se interferează în «activitate» cu cei autentici.

un start bun

Măiestria bunilor pescari se cunoaște, mai ales, pe vremea rea. Pescarii de la ferma piscicolă din Oltina, județul Constanța, în ciuda vremii potrivnice au reușit să depășească sarcinile de pian cu zeci de tone de pește încă din primele zile ale anului 1973.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

«apollo»

Cu ultima expediție selectată, consumată acum cîteva săptămîni, complexul științific intrat în istorie sub un nume de glorie, «Apollo», și-a încheiat misiunea. Din clipa întoarcerii pe pămînt a ultimilor trei cosmonauți, «Apollo» a devenit o pagină a unei fascinante cronici, consemnînd curajul și ambițiile nobile ale OMULUI de a-și depăși condiția. Este fără îndoială că rezultatele științifice dobîndite sînt uriașe și că valorificarea lor ulterioară va însemna tot atîtea neprevăzute triumfuri, pline de speranță și de mîndrie, ale spiritului uman. Cele cîteva cuvinte rostite de primul cosmonaut care a pășit pe Lună: «un pas mic al OMULUI, un pas uriaș pentru UMANITATE» vor deveni o mirifică realitate, în perspectiva unor noi cercetări ce vor îmbogăți patrimoniul cunoașterii universale.

Dar, mă întreb, se poate solda o asemenea temerară expediție — cea mai riscantă din istoria omenirii — doar cu achiziții de ordin geologic? Putem fi satisfăcuți — oricît de importantă ar fi problema — cu faptul că «Apollo» a adus noi ipoteze în chestiunea palpitană, recunoaștem, a originii și a felului cum s-a format Luna în ultimele zece miliarde de ani? E adevărat că umanitatea nu dormea chinuită de întrebarea: în ce condiții s-a format Selena? — dar, oricum, faptul că ne aflăm, actualmente, în posesia unor noi date explicînd misterul satelitului nostru ne obligă la mulțumire și la o stare de spirit euforică? Nu de alta, dar pentru că sîntem siliți la consemnarea unor fenomene contradictorii, de o acută melancolie. În timp ce diversele expediții «Apollo» zburau spre Lună, în condiții de securitate, de o asemenea matematică precizie încît ultimul periplu n-a mai fost urmărit la televizor decît de o treime din privitorii care au compătimit alături de primii cosmonauți — orice spectacol dat a doua oară pe micul ecran nu mai are nici un haz — în timp ce OMUL scruta secretele universului, aici, pe pămînt, gripa, această maladie numită odinioară «influență», făcea ravagii, soldate cu zeci de mii de victime pe iarnă, fără ca medicii să poată influenza, decît într-o măsură infimă, mersul epidemiei.

Atunci? Atunci cred că e foarte bine ce-am făcut în Lună, complexul «Apollo» marchează un punct de ascensiune maximă pe curba dezvoltării spiritului omenesc, dar cred, tot atît de tare, c-a sosit momentul să coborîm și pe scoarța pămîntului nostru, pe scoarța plină de secrete a Terrei, ca să facem, în sfîrșit, un pas mic al OMULUI, dar și un pas însemnat al omenirii pe drumul eliberării sale de vechile și chinuitoarele ei păcate, suferințe și umilințe.

ÎN LOC DE METAL, ÎN LOC DE LEMN— inteligentă materializată

Există în București, pe o stradă liniștită, într-o casuță modestă — practic, câteva odăite — un așezământ științific în care gastează multe dintre noile materiale chemate de înalte cerințe ale economiei naționale să înlocuiască lemnul, metalul, pielea și alte materiale de origine naturală. Să le înlocuiască mai bine și cu mai mult folos economic.

Am vizitat cele câteva odăite care, la București, găzduiesc Secția de procese de polimerizare și cinetica-coloizi din cadrul Institutului de chimie macromoleculară «Petru Poni» cu sediul la Iași. Am întrebat, ni s-a răspuns și astfel am putut pătrunde pentru câteva clipe în «culisele» unei alchimii moderne, care înlocuiește materialele oferite acum de natură cu tot mai multă zgîrcenie: le înlocuiește cu inteligență materializată. Pentru nevoile actuale ale economiei naționale această substituție este esențială. Despre ea ne-au vorbit dr. docent Ion GAVĂT, conducătorul secției, ing. Victoria DIMONIE și ing. Ion V. IO- NESCU, cercetători principali.

ÎNSUȘIRI LA COMANDĂ

Materialele plastice sînt «la modă»: ele au pătruns în existența cotidiană a fiecăruia dintre noi. Coborînd de pe pedestalul rarității, pe care se aflau cu două decenii în urmă (cine nu-și amintește de poșetele «de nailon» rîvnite cu patimă?), obiectele din materiale plastice au îmbrăcat haina utilului, într-o gamă de pe acum extrem de largă. Ele au început să înlocuiască obiectele confecționate din materiale tradiționale. Așadar, «vocația» de înlocuitor depășește cu mult orizontul periutei de dinți și al mînerului de umbrelă. De fapt, în ce constă această «vocație»?

Întrebarea a fost adresată doctorului docent Ion GAVĂT, șeful secției mai sus-amintite. Iată răspunsul dumisale:

— Este vorba despre o mișcare de translație pe un front foarte larg, la capătul căreia materialele plastice se substituie lemnului, metalului, pielii, hîrtiei etc., care sînt scumpe și din ce în ce mai deficitare. Ele înlocuiesc — pe măsură ce se perfecționează — chiar și... materialele plastice depășite de tehnica actuală, astfel încît această mișcare — e de presupus — nu se va sfîrși niciodată.

Prin urmare sînt înlocuite materialele deficitare. Această tendință este de altfel valabilă în întreaga lume, cauzele fiind generale. Dar această operațiune vizează nu numai economisirea a ceea ce nu mai e îndestulător, ci și obținerea a ceva mai bun decît ne oferă natura. Și atunci cînd zic «mai bun» nu mă gîndesc în mod expres la totalitatea calităților unui material sau altuia, ci am în vedere diversitatea extrem de mare a acestor calități. Or, acest lucru natura nu l-a realizat!

Nici omul nu l-a înfăptuit decît în foarte mică parte, dar ceea ce a obținut ne oferă imaginea schițată a unui viitor uimitor, în care el va fi stăpînul unei «alchimii» a materialelor noi, cu însușiri, practic, la comandă.

Deocamdată s-au sintetizat puține materiale plastice cu proprietăți fizico-mecanice apropiate de cele ale metalelor.

Stadiul în care ne aflăm este acela al unui fel de compromis: o alianță, probabil trecătoare, a metalului cu materialele sintetice, ambele completîndu-și reciproc însușirile.

— Puteți fi obiectiv atunci cînd tratați acest subiect care reprezintă, în definitiv, rațiunea existenței d-voastre științifice: materialele sintetice?

— Cred că da. Dar să fiu mai precis. În industria chimico-farmaceutică și cea alimentară, cu medii puternic corosive, sînt folosite materialele plastice mai ales pentru a se evita impurificarea produselor cu săruri metalice, care conduc la închiderea culorii și, totodată, la o acțiune

sau potențială a materialelor «clasice», explică de ce producția industrială mondială de materiale plastice, care a început abia de aproximativ 40 de ani, a ajuns în perioada 1950—1968 să crească de 15 ori. Un astfel de salt nu s-a constatat la nici un alt produs de mare consum, nici chiar la țigete, a cărui producție a crescut numai de patru ori în aceeași perioadă.

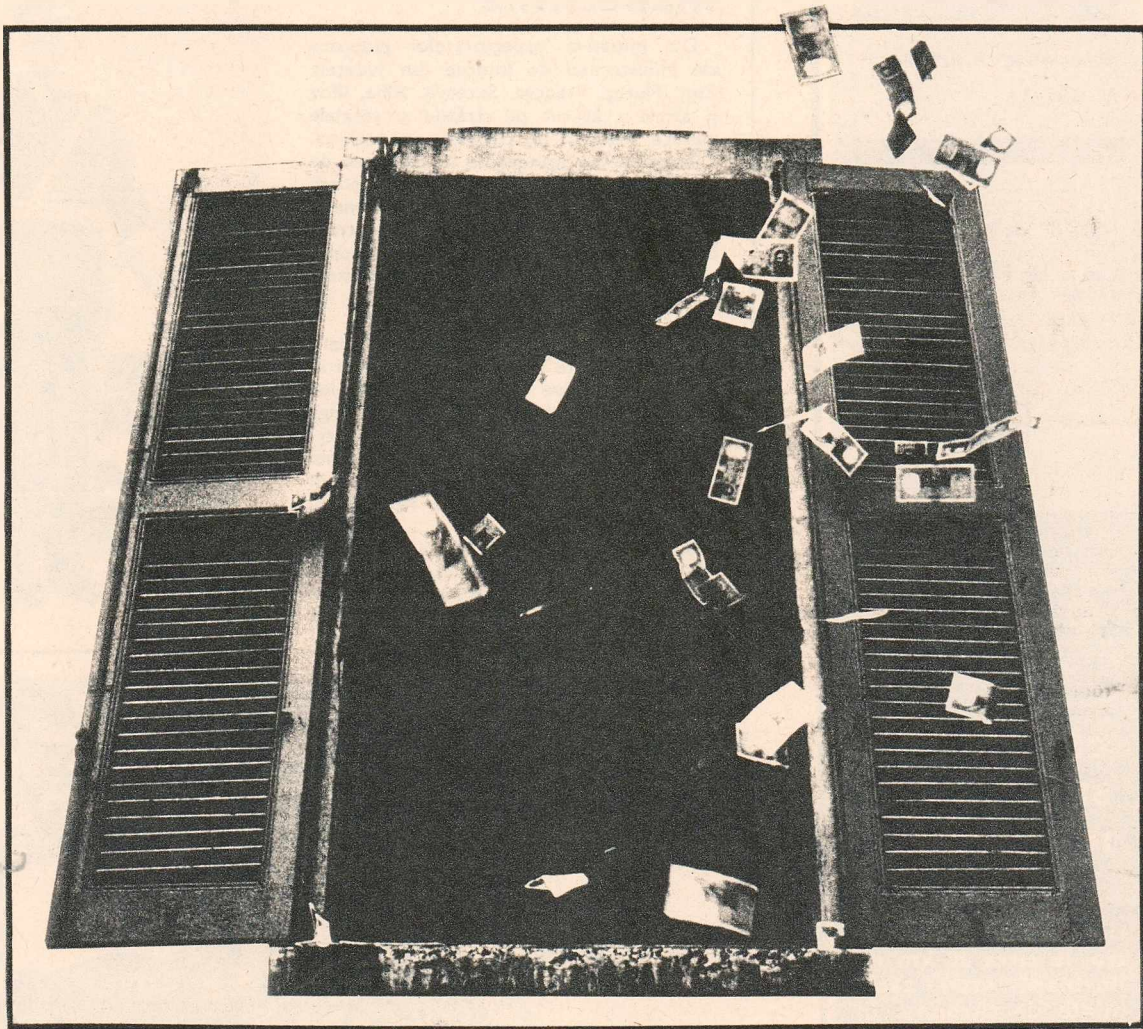
În 1930 producția mondială de materiale plastice a fost de aproximativ 100 000 tone pe an, dar în 1970 ea a atins 30 de milioane urmînd ca în anul 2000 să se cifreze, potrivit estimărilor, la circa 1 700 000 000 tone pe an, ceea ce înseamnă că producția mondială de materiale plastice va ajunge aproape de cea a fierului.

— Tara noastră s-a angajat și ea pe acest drum care este cel al economiei moderne și care comportă, pe de o parte, lărgirea resurselor naturale de care dispune, iar pe de altă parte, valorificarea lor rațională, înlocuindu-se treptat tot ceea ce este limitat cantitativ și se poate înlocui. A fost citat în această ordine de idei faptul că între anii 1948 și 1971 producția națională de materiale plastice și rășini sintetice a trecut de la câteva zeci de tone la 250 500 tone. Această producție are, evident, la temelie o cercetare științifică adecvată care și-a asumat sarcina de a sintetiza noile materiale de înlocuire. Ați vrea să numiți forul sau forurile care se ocupă de această acțiune și să vorbiți despre condițiile în care se desfășoară ea?

— Pentru realizarea producției și consumului de materiale plastice în țara noastră lucrează în prezent și vor lucra și în viitor cu intensitate deosebită mai multe institute de cercetări și unități industriale.

Cele două sectoare din București ale Institutului de chimie macromoleculară «P. Poni» s-au străduit să aducă o mică contribuție, prin cercetările de pînă acum și prin cele planificate pentru viitorii cîțiva ani, la mărirea și diversificarea producției de materiale plastice.

Astfel, împreună cu Combinatul chimic Craiova, am lucrat la cercetări teoretice și practice pentru ameliorarea calității poliacetatului de vinil, cu vaste aplicații ca adeziv și liant în industria ambalajelor, mobilei, încălțămîntei, la finisarea construcțiilor etc.

Alchimia modernă a polimerilor dă cheia înlocuirii metalului, lemnului, pielii — pe care natura le oferă cu tot mai multă zgîrcenie — cu materiale mai ieftine și cu însușiri superioare. Pentru nevoile actuale ale economiei naționale această substituție este esențială. Căci altfel... s-ar ivi situația surprinsă sugestiv de fotografia noastră.

toxică neadmisă de către normele internaționale sanitare. Aparat și instalații confecționate integral din materiale plastice s-au realizat mai ales în cazurile cînd acestea funcționează la temperatura camerei sau la temperaturi ușor superioare.

Stabilitatea termică redusă a materialelor plastice, transferul mic de căldură și rezistența lor, în general, slabă la solvenți organici, sînt tot ațîția factori limitatori. Unele dintre aceste dezavantaje pot fi în mare măsură limitate prin șarjarea sau «armarea» materialelor plastice, așa cum am arătat mai sus. Trebuie accentuat însă că proprietățile acestor materiale sînt excepțional valorificate la protecția metalelor feroase și neferoase sau a aliajelor lor, împotriva mediilor corosive sau intemperiiilor, mărindu-se astfel mult durata de utilizare și, prin aceasta, obținîndu-se reducerea consumului de metal.

Toate aceste considerente, inclusiv penuria actuală

Poliamida (policaprolactamă) fabricată în țară sub numele de relon, în special pentru țire și fibre sintetice, nu corespundea pentru aplicațiile ca material plastic, care reclamă proprietăți fizico-mecanice superioare. Din acest motiv am creat un nou procedeu de polimerizare a caprolactamei, care permite obținerea unei poliamide cu mare rezistență la șoc și abraziune. Studiarea acestei teme s-a făcut în două direcții pentru a ajunge mai repede la rezultatele dorite: o cale a fost cercetată de un colectiv din ICECHIM, iar o alta de un colectiv al Institutului «P. Poni», din sectorul procese de polimerizare.

S-a ajuns astfel la un material care va permite înlocuirea unei cantități importante de metal pentru fabricarea de roți dințate, bușe, lagăre, diferite accesorii metalice, în toate ramurile industriale. Pe acest drum am mers pînă la realizarea unor piese cu bună comportare în condiții industriale, în comparație cu piesele metalice utilizate pînă acum. Rămîne, în continuare, sarcina de a organiza producția lor industrială.

În legătură cu aceeași poliamidă am studiat realizarea unor obiecte confecționate pînă acum din lemn — consumat în cantități mari și care nu dădea complet satisfacție în utilizarea acestor obiecte în industrie. Același lucru se întîmplă și în alte țări, unde se fac cercetări în același sens.

Rezultatele sînt încurajatoare și, după omologarea produselor, se va trece la producția industrială. Deși prețul de cost inițial e încă mare, rentabilitatea se asigură

LA BISTRITA «SE ÎNTÂMPLĂ CEVA»

Reportaj de Mihai HETCO — Fotografii de S. STEINER

- Un cuvânt «magic» și efectele sale: platformă industrială
- Printre descălecători, trei tineri moldoveni cu soțiile lor. Orașul i-a primit și i-a adoptat
- «Exodul» tineretului din Bistrița a fost stopat
- O schiță de sistematizare sau motivele de orgoliu ale Bistriței de mâine

Călătoream spre nord urmărit de cuvintele unui prieten. «Bistrița? Pentru mine, numele său este sinonim cu liniștea, cu deplina imobilitate. Bistrița? Singurul zgomot de care-mi amintesc se producea sus, în jurul turlei bisericii, prin rotirea a nenumărați porumbei. Dar țipetele acelea de păsări din înalt nu făceau decât să accentueze marea, densa liniște din jur, un punct de exclamare dacă vrei, pe o imaculată foaie de hirtie...»

Călătoream spre Bistrița urmărit de aceste cuvinte dar și de știrile după care acolo — în orașelul ascuns între dealuri greu de pătruns, prefigurare a munților aspri, a căror respirație enormă o simți de cum te apropii — este pe cale să se schimbe ceva, și încă într-un mod foarte hotărât și foarte rapid.

Cuvinte precum «industrie», «platformă industrială» erau din ce în ce mai des asociate numelui orașului Bistrița într-o atît

de totală contradicție cu ceea ce știam sau îmi fusese comunicat sub forma unor impresii de acel prieten, de fel de pe meleaguri nășăudene, încît nerăbdarea mea de a confrunta cît mai repede la fața locului informații atît de diferite se accentua cu fiecare ceas.

Am ajuns într-o dimineață albă de început de iarnă. Liniștea Bistriței la acea oră, mai mult decît matinală, nu era coruptă, într-adevăr, de nici un zgomot neobișnuit. Rare și grăbite siluete, pe străzile largi și pustii, străjuite de clădiri viguroase, dintre care multe își numără cu orgoliu cîteva sute de ani de existență. Știuta rotire a păsărilor în jurul turlei bisericii ce domină feudal — din înălțimea celor 75 de metri — orașelul strîns supus la picioarele sale. Arcade și portaluri, acoperișuri țuguiate, întunecate curți, ziduri de grosimi impresionante printre care șerpuiesc stradele de nici un metru lărgime. Decor de ev de mijloc, splendid conservat. Și-atunci, informațiile mele, știrile după care aici, la Bistrița, este pe cale să se nască o industrie?

Am vrut să fac un test. Și am oprit pe primul om care mi-a ieșit în cale. L-am întrebat: «Unde-i șantierul platformei indus-

Dansuri nășăudene în decor și costume specifice sau una din dimensiunile vieții spirituale a Bistriței.

Bistrița, la ora 7 dimineața...

triale?» Mi-a arătat fără șovăială direcția. Am străbătut vreo trei kilometri, ieșind practic din perimetrul orașului. Și dintr-o dată m-am găsit în peisajul atît de familiar al șantierelor. Vreo zece hectare de pămînt răscolit, torturat în fel și chip, din care au răsărit cîteva corpuri masive de clădiri, viitoarele întreprinderi ale Bistriței.

Sigur, șantierul n-are anvergura altora de aiurea, dar posedă toate atuurile care să-i permită să revendice titlatura de mai sus: autocamioane și autobasculante străbătînd într-un du-te-vino neîntrerupt terenul gloduros, încărcînd sau descărcînd materiale, pături de armături metalice, cofraje, siluete stinghere, încă descărnate de hale în construcție, și scăpărarea aparatelor de sudură ce sugerează că tot acest haos aparent se ordonează, încetul cu încetul, supunîndu-se unei inteligențe superioare.

Iată-mă vizitînd Fabrica de textile neșute, obiectiv economic de anvergură, aflat în avansat stadiu de construcție. Încă de pe-acum secția de bază a întreprinderii produce importante cantități de suport hidroizolanți — înlocuitori ai cartonului asfaltat. Cele cîteva sute de tineri care formează colectivul fabricii (media de vîrstă este de 25 de ani) și-au propus să atingă

(Continuare în pag. 10)

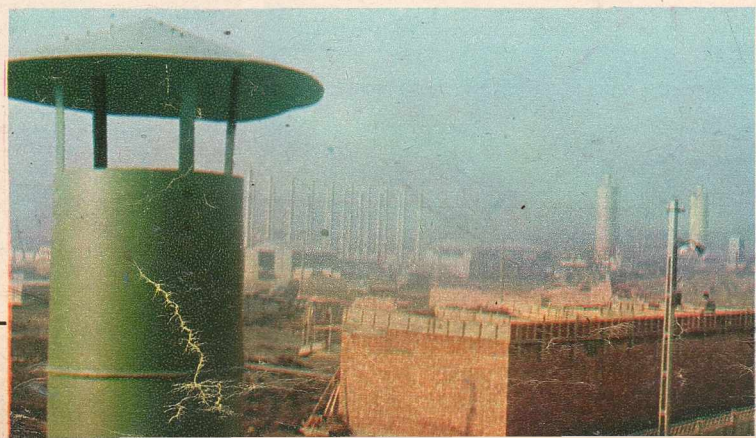

Platforma industrială a oraşului Bistriţa este cea mai recentă şi cea mai dinamică realitate a oraşului, îndreptăţit motiv de orgoliu pentru locuitorii săi. Aici, pe o suprafaţă de câteva hectare, se află în avansat stadiu de construcţie Fabrica de textile neţesute, Complexul pentru prelucrarea lemnului, Uzina de utilaje pentru industria materialelor de construcţii şi refractare, Fabrica de sticlărie-menaj.

Prim efect, pe plan economic: faţă de 1968, în anul 1971, producţia industrială a oraşului a crescut cu 46%. Iar la sfârşitul anului 1973, producţia industrială va fi dublă faţă de cea a anului 1968. La nivel de judeţ, investiţiile din actualul cincinal depăşesc de aproape 3 ori pe cele din cincinalul anterior. Doar oraşului Bistriţa i-au fost alocate în acest cincinal circa 100 milioane lei.

Cei circa 4 000 de salariaţi cit vor număra în final cele 4 întreprinderi (în perspectivă, numărul unităţilor industriale va ajunge la 8) sînt în mare majoritate recrutaţi dintre tinerii şi tinerele din oraş şi satele învecinate. Se rezolvă astfel o importantă problemă de ordin social — asigurarea cu locuri de muncă a unui număr destul de ridicat de tineri, în majoritate absolvenţi de şcoală medie, care în alte condiţii ar fi îngroşat numărul funcţionarilor sau, pur şi simplu, ar fi plecat spre alte oraşe, mai dezvoltate.

Astfel, cu ajutorul industriei, Bistriţa îşi creşte şi-şi protejează propria tinereţe, schimbul de mîine — ba am putea spune chiar de azi! — care-i va asigura continua dezvoltare.

Industrializarea, înscrierea Bistriţei pe orbita modernizării accelerate au efecte dintre cele mai binefăcătoare pentru dezvoltarea oraşului. În prezent, Bistriţa numără circa 25 000 locuitori. În 1985 acest număr, practic, se va dubla. Ritmul construcţiilor în acest cincinal este de circa 600 apartamente pe an. Se continuă construcţia de locuinţe din zona de vest, începută în 1968, prin înălţarea a două cartiere noi, «Andrei Mureşanu» şi «Ispirescu», ce vor totaliza circa 2 000 apartamente. Pentru prima oară în peisajul urbanistic al Bistriţei îşi vor face apariţia blocurile cu 10 niveluri. Încă de pe acum avem prefigurarea a ceea ce va reprezenta Bistriţa miine. Palatul administrativ, terminat în 1970, a fost conceput într-un stil modern, utilizindu-se elemente arhitectonice specific autohtone. În acest an se prevede a fi dat în exploatare un mare şi modern hotel cu 10 niveluri, de asemenea, un spital cu 700 de paturi. Modernizarea străzilor, lucrările de canalizare se extind tot mai mult. Cartierele noi vor fi dotate cu şcoli şi magazine moderne şi funcţionale, un prim exemplu fiind dat de supermarketul amplasat în zona Viişoara, şi care a început să funcţioneze în cursul anului 1972. Am reţinut cu satisfacţie grija edililor pentru conservarea centrului istoric al oraşului. În prezent, au loc ample lucrări de restaurare a bisericii calvine din piaţa centrală a oraşului, precum şi a «casei argintarului». Noul nu va înlătura, aşadar, brutal vestigiile trecutului, ci le va pune mai bine în valoare.

LA BISTRITA «SE ÎNTÂMPLA CEVA»

(Urmare din pag. 8)

cu un trimestru mai devreme parametri proiectați, încît întreprinderea să lucreze din plin nu în trimestrul doi, ci în primul trimestru al anului în curs. Este o hotărîre pe marginea căreia se poate reflecta. Într-un oraș lipsit totalmente de tradiție industrială (dacă exceptăm o fabrică de produse lactate și un siloz de fructe, cît reprezenta întreaga zestre industrială a Bistriței în urmă cu 2-3 ani), un asemenea angajament luat cu toată responsabilitatea este o adevărată provocare adresată nu numai timpului, dar și oricărui început, ce se presupune a fi marcat de greutăți inerente. Să adăugăm complexitatea proceselor de producție realizate cu ajutorul unor utilaje deosebit de pretențioase, a căror dirijare impune cunoașterea și, implicit, stăpînirea lor în cel mai înalt grad. I-am cunoscut pe acești tineri, — prima generație tehnică a Bistriței — i-am văzut muncind. Și mi-am dat seama că angajamentele lor nu sînt simple bravade juvenile.

Iată-mă străbătînd secție după secție. Într-un loc se montează utilaje, într-altul procesul de producție a și debutat.

— Și notați, încă de pe-acum ne-am propus să lucrăm integral în trei schimburi, să încercăm să facem totul pentru valorificarea cît mai completă a deșeurilor. Dealtfel, în secția de bază depășim lunar planul cu opt pînă la zece procente la majoritatea indicatorilor.

Cel ce-mi vorbește cu atîta convingere, servindu-se pentru argumentare de cifre și fapte expuse clar, aproape didactic, pentru ca orice profan să înțeleagă, este inginerul Vasile Singhel. Este șeful secției tehnologiei de bază. Pînă aici nimic surprinzător. Să adaug însă imediat că are 24 de ani.

A sosit la Bistrița în urmă cu vreo doi ani, îndată după terminarea facultății. Îi însoțeau încă cinci colegi, toți ingineri, absolvenți ai facultății de specialitate din Iași. (Pe Vasile Crețu, șeful secției reparații mecanice, l-am cunoscut, dealtfel, tot atunci.)

Au venit cu soțiile, inginerie și dinsele, la Bistrița. Trei familii de moldoveni, statornicindu-se în frumosul, curatul dar atît de izolatul orașel transilvan, trăind parcă din amintirea strălucită a nenumăratelor bresle care-i duseseră cîndva faima pînă departe.

— La repartizare puteam să aleg Bucureștii sau Iașii...

— Și ai venit la Bistrița.

— Bineînțeles. Aflasem că se construiesc o întreprindere textilă ultramodernă, cu un profil unic în țară. Aveam prilejul de a participa la ridicarea sa «de la pămînt», cunoscînd-o deci în cele mai mici amănunte. Mie-mi place să muncesc, îmi place profesiunea mea, era o ocazie unică. Puteam s-o pierd?

Se stabilește în oraș cu soția, cu ceilalți colegi. În orașul care începe să privescă uimit spre vastul spațiu din apropierea sa, unde oameni și mașini înalță febril secție

după secție, întreprindere după întreprindere. N-a fost simplu deloc. Lipsea mina de lucru calificată. Tinerii proaspăt angajați din oraș sau din comunele învecinate — Vișoara, Sărata, Sigmir, Ghinda — intrau, cei mai mulți, pentru prima oară într-o întreprindere. Trebuia să-i obișnuiești cu munca de fabrică, cu disciplina strictă, obligatorie în orice proces industrial, să-i omogenizezi, să faci din ei un adevărat colectiv muncitoresc. În acest efort amplu, dificil, tînărul inginer a fost pe rînd constructor, profesor, împărțîndu-le noilor veniți din cunoștințele sale, învățînd la rîndul său din acest aspru, direct, fără menajamente contact cu producția, cu oamenii, cu viața. «Puteam să fiu și eu la Iași ori la București, inginer într-o secție, a nu știu cîta roată la căruță...» A preferat să fie solist, învingînd nu puține greutăți. Și la 24 de ani, este un om cu multiple responsabilități, respectat, ascultat, șeful celei mai importante secții a fabricii. A făcut parte, împreună cu colegii săi, din grupul celor 41 de specialiști care în urmă cu doi ani au descins în Bistrița, cărora li s-au adăugat apoi alți 33 de maeștri și ajutori de maeștri. Împreună au dus munca de formare a viitorilor muncitori ai fabricii. Nici o sută, în urmă cu doi ani, 600, în prezent. Prim detașament de șoc al industriei, al adevăratei industrii, pornită să cucerească, pentru a înscire în perimetrul civilizației socialiste orașul Bistrița și plaiurile năsăudene. Lor li se adaugă cele cîteva sute de muncitori de la Complexul pentru prelucrarea lemnului (a cărui secție de mobilă a și intrat în producție, cealaltă secție, fabrica de PAL, urmînd să producă în anul în curs). Vor primi «întăriți» din partea salariaților viitoarei Uzine de utilaj pentru industria materialelor de construcții și refractare, cel mai important obiectiv al platformei industriale (și, implicit, al orașului și județului), care va intra în producție la finele acestui an, și a celor ce vor urmări cu atenție funcționarea complexelor utilaje ale Fabricii de sticlărie menaj, aflată și ea în construcție, și prevăzută a intra în funcțiune în 1974.

Atunci, spre sfîrșitul cincinalului, platforma industrială a Bistriței va fi o realitate dinamică ce va transforma profund viața și destinul locuitorilor orașului.

Amploarea și profunzimea acestor prefaceri se pot detecta de pe acum. Am stat de vorbă cu factori de răspundere, cu dregători ai orașului. Toți sînt de acord că Bistrița se află în pragul unei veritabile transformări ce-i va modifica structura, felul de a fi.

Tovarășul Mihai Melnic, secretar cu propagandă la comitetul orașenesc, om tînăr, năsăudean get-beget, precizează cu acuitate în ce constă aceste iminente transformări, ce le-a provocat:

— De fapt, «schimbarea la față» a Bistriței a început în 1968, cînd a luat ființă județul nostru. Desigur, și pînă atunci am beneficiat de sprijinul statului, de toate binefacerile revoluției socialiste. Martor este orașul nostru, casele noi, viața locuitorilor. Formarea județului Bistrița-Năsăud a dat însă un nou impuls acestor prefaceri. S-a hotărît, încă de pe atunci, implantarea unor industrii pe teritoriul orașului și al județului nostru. Și, în prezent, aveți sub ochii dumneavoastră materializarea acestei hotărîri — platforma industrială. Ea se va extinde în viitorul cincinal, totalizînd probabil 8 întreprinderi. Astfel, săracul, izolatul tînăr al Bistriței și Năsăudului se înscire în rîndul județelor cu industrie dezvoltată, cu toate consecințele binefăcătoare ce implică o astfel de schimbare, pentru economia sa, pentru viața oamenilor de aici.

Plămîn tînăr, plin de vitalitate, platforma industrială crește, se dezvoltă asemenea

Bistrița înseamnă, bineînțeles, decor de epocă...

voinicului din poveste. Acum cîteva luni — hale în construcție, în prezent — întreprinderi în care producția a și debutat sau este pe cale să debuteze cît de curînd. Cei 1 000 de muncitori vor deveni 4 000 spre sfîrșitul cincinalului. Toată această dinamică dezvoltare nu poate să nu influențeze viața orașului. Dimpotrivă. Îi măresc ritmul dezvoltării la indici nemaicunoscuți pînă acum. Miilor de muncitori, familiilor lor, vor trebui să li se asigure locuințe și tot ce este legat de noțiunea de viață modernă, civilizată. Căi de acces din și spre platformă vor impune lucrări masive de modernizare a străzilor Bistriței. Arhitectul șef al orașului, Ștefan Homner — timișorean «naturalizat» bistrițean, ca atîția alții în ultimii doi ani — îmi arată schița de sistemantizare. Pentru prima oară Bistrița va beneficia de masive construcții de locuințe, cifrate numai în acest cincinal la circa 3 000 apartamente. Pentru un oraș de circa 25 000 de locuitori este cu adevărat un eveniment.

Două noi cartiere de locuit, «Andrei Mureșanu» și «Ispirescu», vor grupa majoritatea acestor construcții, printre care multe sînt prevăzute a fi cu 4 și 10 niveluri. Ceea ce va da o nouă dimensiune orașului, pe verticală.

Este seară. Mă plimb pe străzile largi ale Bistriței. Întîlnesc, mă salut cu tineri,

vîrstnici, pe care în majoritate i-am cunoscut în aceeași zi, muncind în întreprinderile platformei industriale. Sînt mai ales tineri. De vreo doi ani procesul de «migrare» a acestora spre alte centre mai mari, spre Ta. Mures, Cluj, mai ales, a fost stopat, grație hotărîrii, cu efecte atît de binefăcătoare, de a înalța întreprinderi industriale, aici, la Bistrița. Mai mult, în ultimul timp se face simțit un fenomen oarecum invers, de «întoarcere la matcă» a unor oameni, porniți cu ani în urmă să-și însusească profesii tehnice în alte locuri. Pentru toți, noua Bistriță ce se naște acum, sub ochii lor, ai noștri, a lansat o chemare irezistibilă. Pe străzile largi, prin piața noului centru civic, dar mai ales pe «Corso»-ul ce se sîrșește în vechea piață, dominată de multi-seculară biserică, la această oră de tihnă se plimbă lume multă. Pe aceleași străzi, odinioară străbătute de un Coșbuc sau Rebreanu, o nouă generație este pe punctul să preia ștafeta, să dea vechii lor urbe o nouă strălucire. Undeva, nu prea departe, se ghicesc luminile platformei, activitatea febrilă a întreprinderilor ei. Iar aici, știuta filifire a zecilor și zecilor de porumbei, liniștita plimbare de seară, reflex al unei bune-cuyiinte, pe aceste meleaguri tradiționale. În această intimă conviețuire de nou și tradiție, de dinamic și experiență, văd profunda originalitate a Bistriței, atuările puternice pentru orașul de miine ce se naște azi.

...tipuri umane oscilînd între rural și urban.

TEATRUL NAȚIONAL DIN BUCUREȘTI

UN FLUTURE PE LAMPĂ

Pe prima scenă a țării, într-un spectacol de proporții monumentale, împletind — în viziunea barocă a regi-zorului Horea Popescu — scenele jucate cu secvențe de film, revărsind pe scenă, ca o Niagară impetuoasă, forțe actoricești absolut impresionante — de la Emil Botta, Cella Dima și Fory Etterle la Victor Rebengiuc, Florin Piersic, Emanoil Petruș și Ioana Bulcă — și ne oprim aici, pentru că am nedreptăți ignorând oricare dintre numele marilor actori implicați în acest fapt de artă; la Național deci, într-un spectacol cu caracter de amplă frescă socială, construit din interferența a nenumărate destine, caractere și situații, într-o țesătură dramatică care uimește prin rigoarea compoziției, deși la fiecare pas era pindită de pericolul neclarității; în «Un fluture pe lampă», prin urmare, dramaturgul Paul Everac atacă cu cutezanță artistică, cu sete de adevăr și evidente simțăminte patriotice, o temă inedită în literatura noastră dramatică: cea a destinului transfugilor, a acestei jalnice omeniri expatriate, a emigrației «albe», a celor care «au rămas», atrași de mirajul societății de consum precum fluturii de noapte de lumina lămpilor cu petrol și arzându-și, ca și aceștia, aripile fragile. Întruparea dramaturgului este deosebit de ambițioasă pentru că ea nu se reduce, de fapt, la cazul lui Ovidiu Petrescu, cel mai proaspăt — în piesa sa — dintre căutătorii de «libertate absolută», cel descins la Paris cu o valiză de fugăr în mină și cu setea «realizării sale plene» pilită prin toate buzunarele. Destinul acestui personaj croiește, ce e drept, un drum mai ușor de urmărit în această piesă plină de meandre; dar autorul a adus în scenă toate — sau foarte multe — din ipostazele fugarilor, a celor care își reneagă țara și, într-un fel, și pe ei înșiși, foarte multe dintre destinele acestea eșuate lamentabil, fie că e vorba de artiști ratați, de foști boiernași cu ifose, de profesori, neguțători sau mărunți politicieni ai trecutelor regimuri. O omenire trăind undeva, la margine de lume, o existență falsă și umiltoare, o viață halucinantă, chinuită de mizeria materială și morală. Șocul trăit de Ovidiu Petrescu, care, oferindu-și cu exaltare forța de muncă, disponibilitățile, ambițiile, își dă seama că nimeni nu are nevoie de ele în această lume care trăiește în încordare și cinism, a fost suportat pe rînd și de celelalte personaje ale piesei, aruncate, treaptă cu treaptă, tot mai jos în ierarhia societății de consum: un fugăr rămîne totuși, oricînd și oriunde, un paria, și singura ușă care i se deschide este cea din dos, a slugilor: a celor care slujesc masa stăpînilor, ori ideologia lor, ori interesele lor politice. Singurul gest de consum intelectual care i se pretinde — și i se plătește bine — economistului Ovidiu Petrescu este cel de a scrie un serial de articole despre... avantajele sistemului economic socialist, acestea servind intereselor de moment ale unui om de afaceri și de politică aflat în propagandă electorală. Firește, pînă la urmă, Ovidiu Petrescu se prăbușește și el, miturile sale se dizolvă unul cite unul, libertățile visate se reduc la cea de a se învîrta amețit și deziluzionat într-o lume ostilă, în care lupta pentru viață duce foarte adesea la moarte. Sau la acuzația de omor: cum i se întîmplă lui Petrescu.

Demonstrația ne este făcută de dramaturg într-un crescendo convingător, situațiile se acumulează, se suprapun, se aglomerează, firele celorlalte destine se leagă tot mai strîns unele de celelalte, și tot sentimentul acesta de exasperare, de ratare iremediabilă, se sparge într-o scenă finală, în care doi nefericiți de actori fugari (și ce frumos interpretează Florin Piersic și Const. Diplan această scenă) își plîng pe o stradă pariziană viața lor eșuată lamentabil; moment sentimental care închide omenește și rotund o demonstrație făcută pe parcurs cu o argumentație aproape sti-intifică.

Susținută de o echipă actoricească cum e cea a Naționalului (la care s-au adăugat și cîțiva invitați de pres-

tigiu), de o mină rezizorală atît de sigură și de fină, totodată, cum e cea a lui Horea Popescu, piesa lui Paul Everac, puternică, amplă, angajată politic, s-a convertit într-un spectacol pe măsura sa: un spectacol cu care Naționalul se arată capabil de a iradia și fascina cu valorile sale de artă, de a convinge prin mesajul civic și patriotic al reprezentațiilor sale.

TEATRUL GIULEȘTI

CASA CARE A FUGIT PE UȘĂ

Tocmai cînd începusem să ne întrebăm cu neliniște cînd va demara, în sfîrșit, stagiunea teatrală, tocmai cînd începusem să ne pierdem răbdarea și cerneala începuse să se usuze prin stîlourile cronicarilor — oboșii și ei, ca și spectatorii, de așteptarea noilor premiere — tocmai atunci pe două-trei scene bucureștene au explodat surprizele: bune, înviorătoare, dătătoare de încredere și arătînd ce treabă excelentă pot face trupele noastre cînd își suflecă mințile și-și deschid porțile larg — și fără ezitări lașe — dramaturgiei originale. Așa s-a făcut ca binecunoscutul și prolificul scriitor

Omul care aduce speranțe
(Peter Paulhofer)
și fata fără zestre
Ileana Cernat)
în frumosul spectacol
de la Teatrul Giulești,
«Casa care a fugit pe ușă».

Petru Vintilă să intre triumfător în casa Taliei prin «Casa care a fugit pe ușă», și acești primi pași fermi ai săi pe nisipurile mișcătoare ale dramaturgiei să fie întîmpinați de voci la unison elogiative. Lucru rar, foarte rar, dar pe deplin meritat de piesa aceasta care arată că Petru Vintilă știe precis calea de a ajunge la inima publicului, știe să construiască cu sensibilitate o atmosferă și niște personaje autentice, să amestece cît trebuie umorul amar cu picătura de melo, explozia contestatară cu lirismul și să plaseze o mică dramă de familie într-un context cu rezonanțe sociale și politice care să o explice și să-i sporească semnificațiile. O fată care nu mai apucă să se mărite: frumoasă, cuminte, cu pian și maniere dar, vai, fără zestre. Un frate care se zbate să-i găsească un mire prin cafelele și mica publicitate: rău de gură, spart la mină, zurbagiu, dar suflet cald și tandru. Familia unui profesor bănățean distins, dezarmat, rupt de viață, lovit printre primii de curbele de sacrificiu din 1933. O piesă de cameră, sufocată de tristețe, de lipsa de perspectivă, în care năvălește dintr-o dată, ca o pală de aer proaspăt, omul care aduce ploaia, care însămințează speranța, care trezește iubirea. Nu contează cum e adus în scenă: qui-pro-quo-ul e un truc vechi și bine verificat al scrisului dramatic. Important e că în locul comis-voiajorului candidat — prin corespondență! — la însurătoare apare dintr-o dată un om care are niște criterii adevărate de existență. Care are un ideal. Care își riscă libertatea și viața în numele acestui ideal. Omul acesta e comunist. O trecere cometică prin casa cu sărăcie lustruită a profesorului Vanciu, dar care o determină «să fugă pe ușă», să iasă din propriile înțepeniri și prejudecăți, care dă așteptărilor Norei un sens, izbucnirilor contestatatoare ale lui Bubi o rațiune și o direcție. Petru Vintilă aproape reușește să ne convingă că eroul său — abia schițat, ce e drept, cu replici puține, dar cu tăceri grele și pline de miez — e în stare să scuture amorțirile. Că are forța unui catalizator în existența temă a Norei, dar poate și în cea minioasă, protestatară, a fratelui ei. Ne convinge că pînă și dramaticul final al piesei — tinărul comunist este descoperit și arestat de poliție — poate fi convertit într-un happy-end dătător de speranță: «Am să te aștept», spune Nora noastră ibseniană cu destinul ei «à rebours»; «am să revin», spun, plini de încredere, ochii Necunoscutului; «am să te urmez», deslușești — cu oarecare bunăvoință din partea ta, a spectatorului — în atitudinea pe care junele furios Bubi o are față de oaspetele din faptul serii. Finalul e frumos, credibil, mișcător.

Pe acest text scris cu mină abilă și inimă caldă, Dinu Cernescu ne-a demonstrat negru pe alb ce regizor desăvîrșit poate fi — în modestia lui (falsă!) — cînd vrea să facă un spectacol de actori, cum le lasă acestora, magnanim, prim-planul, el retrăgîndu-se programatic în spatele textului, dar conducînd de fapt de acolo, cu puteri absolute, toate firele acțiunii, toate liniile personajelor, toate nuanțele situațiilor. Realist cu meticulozitate și credință, el nu se lasă de astă dată mușcat de ispita metaforei ori a grotescului decît pe ici, pe colo, și nu prin părțile esențiale, lucrînd cu actorii pe ce are fiecare din ei mai personal, mai subtil, mai puternic. Nervul acțiunii, personajul cel mai dinamic, mai trepidant e, desigur, Bubi, și Cornel Dumitruș îl aduce în scenă cu toate excesele sale de culoare, de temperament. De umor ascuțit — uneori chiar de umor gras, cu izbucnirile sale de mimie și de tandrețe; foarte interesant și aparte acest actor care nu imită pe nimeni decît, poate, pe sine însuși. Spectacolul se sprijină solid pe două excelente compoziții actoricești: cea a lui Corado Negreanu — bunicul paralytic, senil, răutăcios, zgîrcit, pe care actorul, imobilizat tot timpul într-un cărut, îl lucrează în peniță fină, din tonuri de voce, din priviri și gesturi mărunte. Ion Vilcu semnează cealaltă apariție memorabilă a spectacolului, suculentă, plină de savoare și rafinate de construcție actoricească — în rolul teologului candidat la însurătoare. Discreție, sobrietate, finețe — uneori poate chiar prea mult din toate acestea, stingînd pînă la cenușiu contururile personajelor — în jocul actorilor Marga Anghelescu (mama), Iulian Necșulescu (profesorul Vanciu) și chiar Ileana Cernat, de la care Nora ar fi pretins poate mai puțină sensibilitate și mai multă intensitate a trăirilor. Peter Paulhofer a pus la bătaie toate atuurile sale — și în primul rînd farmecul — ca să ne convingă de adevărul și forța Necunoscutului său, ca să aducă pe scenă mai mult decît schița din text. Și a reușit.

«Casa care a fugit pe ușă» se joacă la Teatrul Giulești cu casa închisă. Deci, se poate...

ȚARA DIN VALEA INDULUI

de Pavel SILARD

Republica Islamică Pakistan (suprafață: 794 000 km.p; populație: 55 milioane locuitori) este o țară tânără, care la 14 august 1972 a împlinit 25 de ani de existență independentă. Din punct de vedere istoric însă, Pakistanul este un pământ străvechi, care a adăpostit, de-a lungul marelui fluviu Ind ce străbate teritoriul lui de la nord spre sud, una din cele mai vechi civilizații cunoscute în lume. Săpături recente au scos la iveală vestigiile orașelor Harappa și Mohenjodaro, care atestă existența unor centre urbane înfloritoare acum peste 4 500 de ani, deci cu mult timp înainte de construirea Babilonului.

O CIVILIZAȚIE STRĂVECHE

În apropierea orașului Rawalpindi, vizitatorii străini pot admira ruinele a trei orașe antice numite colectiv Taxila, care, deși mai recente decât cele amintite înainte, prezintă un interes deosebit atât pentru arheologi și cercetători, cât și pentru iubitorii de artă.

După o mie de ani de existență, civilizația din Valea Indului, care stârnește și astăzi admirație prin gradul ei înalt de organizare a vieții colectivității și prin realizările artistice remarcabile, a dispărut. Cauzele exacte nu sînt cunoscute. Istoricii presupun că invadatorii străini au distrus această civilizație, orientată spre viața pașnică care, în momente cruciale ale istoriei, n-a putut rezista asaltului cotropitorilor străini.

În decursul mileniilor, teritoriul Pakistanului de astăzi a fost cucerit temporar de arieni, greci, huni, perși, arabi, turci, tătari și, în cele din urmă, de englezi. Este un fapt istoric că Pakistanul a constituit limita extremă a expansiunii spre Orient a lui Alexandru Macedon care, după ce a cucerit aceste ținuturi, a hotărît să se întoarcă în Grecia — dorință pe care nu și-a mai putut-o realiza niciodată.

Popoarele care au trecut pe aceste meleaguri au adus obiceiurile, arta și credințele lor care, fără îndoială, au exercitat o influență mai mult sau mai puțin durabilă asupra populației băștinașă și a civilizației acesteia. În aceste condiții nu trebuie să surprindă părerea unor cercetători care afirmă că Pakistanul este un caleidoscop pitoresc al confluenței multor civilizații umane, care s-au influențat în mod reciproc. Orașul Peșavar, poartă de intrare în Pakistan dinspre Asia centrală, expune în mod vizibil amprente ale acestei diversități de influențe.

Desigur, în ultimul mileniu, odată cu adoptarea religiei mahomedane, cultura islamică a devenit predominantă. Ea a atins culmi nebănuite în perioada regilor moguli.

Orașul Lahore, cel mai important centru cultural al țării, oferă minunate realizări ale arhitecturii islamice: mausoleul Jehangir, fortul regal al lui Akbar, sala oglinzilor și renumitele grădini Shalimar, așezate pe trei terase, expresie a talentului și simțului artistic al poporului pakistanez. Dar cel mai frumos monument arhitectonic al epocii mogule este considerat a fi moscheea Badshahi, una dintre cele mai mari moschei din lume. Simetria celor trei domuri gigantice din marmură este o minune a armoniei arhitecturale. În curtea moscheii se află mausoleul lui Iqbal, filozof-poet, primul care a conceput ideea formării Pakistanului, idee reluată mai târziu de Mohammad Ali Jinnah, «părintele națiunii».

SUFLUL NOULUI

Acest deziderat s-a concretizat în formarea, în 1947,

a statului Pakistan care, scuturînd exploatarea colonială îndelungată, a pășit pe calea independenței, cu hotărîrea fermă de a lichida înapoierea în care a fost ținut de stăpînire străină.

Industrializarea s-a impus ca o necesitate de prim ordin pentru Pakistan, care în trecut a fost aproape complet lipsit de o producție industrială importantă. Astăzi se poate consemna cu obiectivitate că eforturile depuse și rezultatele obținute pe acest tărîm sînt remarcabile. În prezent, țara dispune de o întreagă rețea de fabrici de textile de mare capacitate, fabrici de zahăr, ulei comestibil, hîrtie, piele și ciment. S-au construit uzine de produse chimice, de mașini-unelte, constructoare de mașini grele, șantiere navale și rafinării de petrol, pentru a aminti doar unitățile industriale cele mai importante. În apropierea

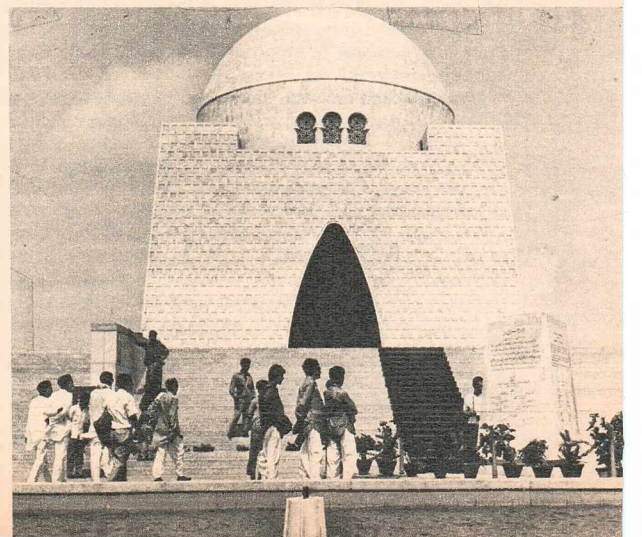
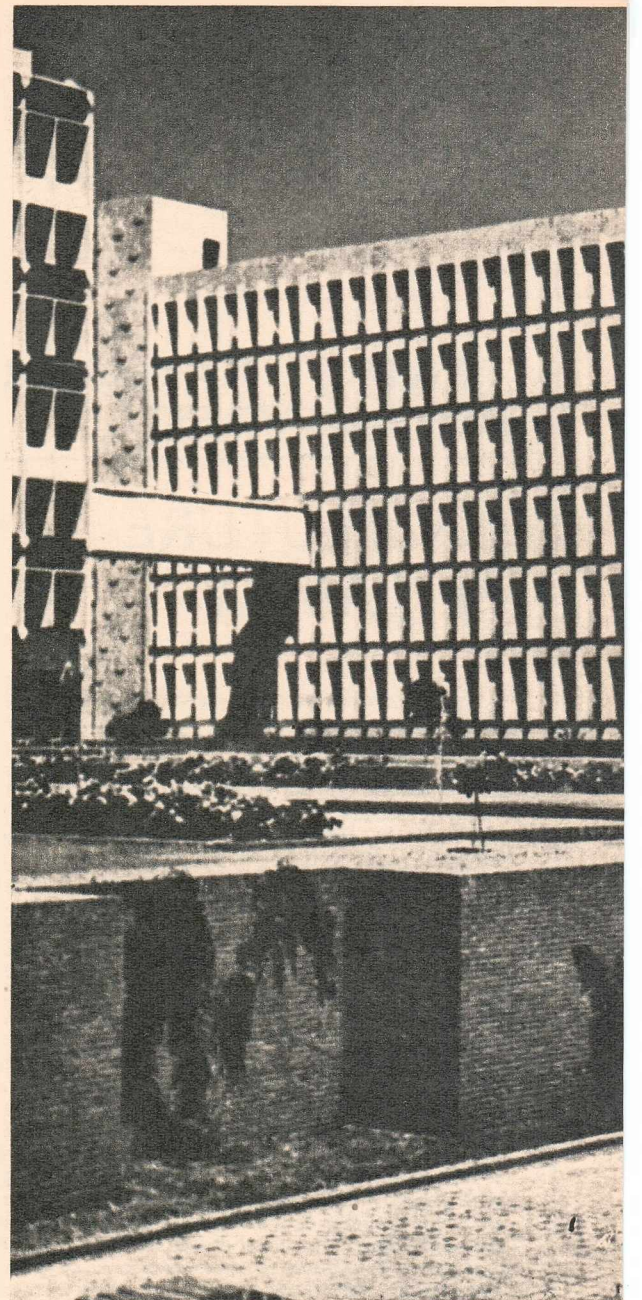
Islamabad — o capitală modernă.

◀ Fosta capitală — marele port și oraș Karachi — a rămas cel mai important centru economic și industrial al țării.

orașului Karachi se află în curs de construcție o oțelărie cu o capacitate de 1,1 milioane tone, care va fi terminată în următorii ani.

S-a acordat atenție electrificării țării, prin construirea de mari termocentrale și hidrocentrale, dintre care cele mai impresionante sînt hidrocentrala Warsak, care lucrează deja cu deplină capacitate, și cea de la Tarbela, în curs de construcție. Ca un semn al procesului de înnoire prin care trece această țară, recent s-a inaugurat la Karachi o centrală atomoelectrică de 134 MW, prin care Pakistanul a intrat în era folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice.

Cu toate acestea, Pakistanul continuă să fie o țară predominant agrară, în care peste 70% din populație este angajată în agricultură. Fluviul Ind, care-și croiește drum cu forța prin masivele muntoase, conferind un farmec special peisajului, îndreptîndu-se apoi prin plaiuri mai liniștite spre mare, constituie o sursă de apă importantă

◀ Karachi. Mausoleul lui Mohammad Ali Jinnah, «părintele națiunii».

șișești

Numele acesta este al unui sat românesc din Mehedinți, dar el a devenit cunoscut în toponimia noastră mai mult datorită unui om: Gheorghe Ionescu-Șișești. Un om-școală, un om-instituție, un om-cetățean, cum ar fi a dat omeniru sufletul și cultura poporului nostru.

Astfel de oameni apar o dată la câteva generații. Marea lor șansă stă în a nu rămâne solitari ci, printr-un fericit joc al destinului, să-și capete pe parcursul vieții tovarăși de drum la scara personalității lor. El a avut norocul de a fi contemporan cu tot ce a dat mai valoros gândirii românești prima jumătate de veac a secolului nostru. Poate că singur, într-o lume a nelumii, s-ar fi pierdut ori s-ar fi rătăcit pe meleaguri străine ca afitia care n-au știut să-și rodească acasă la ei predestinarea. Omul acesta era însă legat prin toate fibrele ființei sale de pământul strămoșesc, de satul său natal, de țara căreia îi consacra geniul și opera și, de aceea, tot ce a făcut cu nepotolita-i pasiune rămâne rezultatul acestei nedezmășite legături.

Când prin anii cincizeci, lucrând la «Contemporanul», îl căutam spre a-i solicita semnătura în paginile gazetei, îmi apărea de fiecare dată ca un patriarh al ogoarelor și al fertilității, un luptător în consens cu natura pentru a mări rodnicia pământului, un inventator de noi plante și de noi oameni dintr-o plămădă deosebită. Avea în el ceva de demiurg teluric, miinile-i cu degetele noduroase frământaseră îndelung țărina scotocindu-i sursele germinatorii. Când scria despre natură, era un poet care cînta dragostea. Când vorbea despre păduri, parcă dezlega mituri. Nu-i plăcea să vorbească niciodată despre el, ci numai despre ceilalți: despre discipolii lui și despre țărani de la care învățase să pătrundă tainele rodniciei de gând și de faptă a glei românești, despre cei care, pe meleaguri natale ori străine, îi fuseseră profesori. «Tot înainte — spunea. Aceasta-i unica mîngiere, unicul întăritor al vieții mele. Să yezi că mergi mereu înainte e destul pentru ca să nu-ți pierzi nădejdea». Tinerilor li se adresa: «Fiți curajoși, fiți activi, fiți generoși, contribuiți cu munca și spiritul vostru la marea transformare care se săvîrșește în omenire sub ochii noștri... Bucurați-vă de a cutreiera munții, văile și cîmpiile patriei, bucurați-vă de răsăritul soarelui și de deprinderile sportive care dau omului veselie și putere. Învățați din tot ce a avut mai înaintat trecutul. Nu uitați lupta revoluționară a comunistilor care au pus temeliiile vieții noi, de care ne bucurăm cu toții. Stimați pe înaintașii voștri întru cultură și știință, țare de la cronicari și pînă la scriitorii și oamenii de știință din vremea mai nouă, au pus bazele culturii românești, au închegat limba, au scos la lumină comorile poporului nostru și au adus contribuția lor la patrimoniul cultural al omenirii... Fiți deci oameni integri, buni cetățeni, capabili să desfășurați o încordare excepțională și o jertfă dacă împrejurările o vor cere... În marea năzuință spre mai bine, veți avea succese, dar poate veți avea și deziluzii, căci viața nu este o potecă așternută cu petale de trandafiri, ci este o luptă continuă. Să aveți bucuria luptei și să priviți succesul și deziluzia cu aceeași cumpănită liniște și cu hotărîrea de a face în viitor mai bine. Într-un cuvînt, fiți oameni, și bucurați-vă de viață».

Ultima pagină de jurnal pe care a scris-o, la 23 septembrie 1966, se intitula «Bucuria muncii împlinite». «Noi sîntem privilegiați — scria el despre agronomi în articolul „Întorceți-vă la pămînt” — noi sîntem cei mai puțin nefericiți pentru că noi am rămas cei mai apropiați de natură, cei mai înțelegători și cei mai credincioși copii ai săi... Să respiri mirosul brazdei crude, să-ți se încingă fruntea de primele zbucniri pe care soarele le trimite de la marginea zării, să-ți crească pieptul plin de aerul tare al dimineații, să ai în fiecare clipă înainte-ți unduirile în soare, să-ți simți mîna sigură și trupul falnic de muncă, să dormi fără visuri și fără frământări după o zi de încordare, să birui eroic ploaia și ninsoarea, acestea nu sînt jertfe, acesta-i cel mai mare bine pe care pămîntul și firea ni le dau în schimbul unui grăunte de iubire».

El a trăit răspunzînd firii și patriei sale printr-un munte de iubire. Din ea s-a născut un destin. Ultima dată a acestei existențe, cea zi de 4 iunie 1967, mi se pare relativă. Căci Șișești, ca toți cei ce au lăsat în urma lor o operă, n-a murit de tot.

pentru agricultura țării. El ridică, în același timp, numeroase probleme cu implicații serioase, care au determinat elaborarea proiectului pentru sistematizarea bazinului Indului, menit să preîntîmpine calamitățile naturale și să asigure folosirea resurselor de apă pentru irigații. Dorința de modernizare a agriculturii se manifestă și prin introducerea mecanizării, folosirea apelor treatice, a îngrășămintelor chimice și semințelor selecționate. Ansamblul de măsuri adoptate a dus la realizări incontestabile, producția de grâu crescînd, de pildă, de la 3,5 milioane tone în 1957/58 la aproape 7 milioane tone în 1970.

Semnele înnoirii și ale progresului sînt vizibile la tot pasul. Nouă este și capitala țării, Islamabadul, oraș în plină construcție. Arhitecți de renume, ca Le Corbusier, C. Doxialis, E.D. Stone, Gio Ponti, au concluzat la elaborarea planurilor pentru a contopi într-un ansamblu armonios trăsăturile tradiționale islamice cu formele îndrăznețe ale arhitecturii moderne. Marele port și oraș Karaci, fosta capitală a țării, care în perioada postbelică a ajuns la o populație de 4 milioane de locuitori, a rămas cel mai important centru industrial și comercial al țării în care pulsează viguros viața economică.

OPȚIUNEA PĂCII

Cunoscutele evenimente petrecute în 1971, care au dus la izbucnirea ostilităților dintre India și Pakistan și la constituirea Republicii Populare Bangladesh, ca stat independent și suveran, au provocat profunde frământări în Pakistan.

Ca o consecință imediată a situației create, Zulfikar Ali Bhutto, liderul Partidului Popular Pakistanez, a fost instalat în funcția de președinte al Republicii Islamice Pakistan, ceea ce a însemnat abolirea administrației militare și revenirea la forma de guvernare civilă. Noua administrație a inițiat o serie de măsuri economice și sociale cu caracter democratic și progresist privitoare la punerea sub controlul statului a industriei de bază, naționalizarea societăților de asigurare, reforma agrară — limitînd suprafețele ce pot fi deținute de latifundiați — adoptarea unei legislații a muncii mai echitabile, reforma învățămîntului și a sănătății, măsuri care au contribuit la reluarea activității economice și normalizarea vieții sociale. A fost adoptată o constituție provizorie și ulterior s-a elaborat, de comun acord cu toate partidele politice, proiectul unei noi constituții, definitive, care urmează să fie supus parlamentului în martie 1973.

Concomitent, noua administrație a desfășurat o activitate

susținută pe plan extern, marcată de vizitele președintelui Z.A. Bhutto în R.P. Chineză, U.R.S.S. și în 22 de state din Orientul Mijlociu și Africa.

Noul guvern pakistanez abordează problemele istorice și politice care stau la baza recentului conflict din subcontinent cu realism politic. Ca prim pas, în urma reuniunii la nivel înalt de la Simla, președintele Pakistanului, Z.A. Bhutto, și primul-ministru indian Indira Gandhi au semnat, în vara anului 1972, un acord prin care cele două țări s-au angajat să se abțină de la amenințarea cu forța sau folosirea forței și au convenit să soluționeze prin mijloace pașnice toate disputele, inclusiv cauzele și urmările recentului conflict indo-pakistanez. Documentul relevă că forțele militare ale celor două părți vor fi retrase în cadrul frontierelor lor naționale și comunicațiile vor fi restabilite, urmînd ca ulterior să se organizeze o nouă întîlnire la nivel înalt în vederea reglementării problemelor rămase în suspensie. Cu toate că acordul are un caracter limitat, el marchează o schimbare importantă în atitudinea părților, prin trecerea de la politica de confruntare la un început de reconciliere. Vorbînd despre însemnătatea acordului de la Simla, președintele Bhutto a apreciat că acest document nu înseamnă victorie pentru nici una din părți, ci «...victoria judecării sănătoase, a principiilor și a dreptății».

Animat de sentimente de prietenie și stimă față de popoarele pakistanez și indian, poporul român a salutat acest acord ca un prim pas pozitiv în direcția normalizării raporturilor indo-pakistaneze, care corespunde intereselor celor două popoare, cauzei destinderii, înțelegerii și păcii în subcontinentul asiatic și în lume.

Între România și Pakistan s-au statornicit relații de prietenie și colaborare pe baza principiilor unanim recunoscute ale dreptului internațional, în spiritul coexistenței pașnice între state cu orînduiri sociale diferite. Vizitele reciproce ce au avut loc între factorii de răspundere ai celor două țări — printre care putem evoca vizita făcută în România în 1965 de Z.A. Bhutto, pe atunci ministru de externe — au netezit calea spre o cunoaștere și înțelegere reciprocă.

Politica externă principală și activitatea internațională multilaterală a Republicii Socialiste România este urmărită cu mult interes și se bucură de un mare prestigiu și stimă în Pakistan.

Pe fondul acestor relații prietenești se dezvoltă schimburile comerciale, colaborarea economică, tehnico-științifică și culturală reciproc avantajoasă care, prin eforturi comune, pot fi lărgite și intensificate în folosul ambelor țări și popoare.

...CA O FLOARE MÎNDRĂ-N ROUĂ

de V. SAVIN —Fotografii de Ion PREDOȘANU

Nu știm cum o fi sunat cuvîntul DÎMBOVIȚA în auzul spectatorilor din Franța, din Bulgaria, din Spania, care au asistat, în cadrul unor festivaluri de folclor, la spectacolele de cîntece și dansuri prezentate de ansamblul folcloric județean ce poartă acest nume. El răsună însă deosebit de gingaș și de viguros în același timp în cîntecele barzilor populari, creatori ai noului folclor dîmbovițean. Ca, de pildă, în cel al lui Nicolae Pătru, autor de simțite versuri și autentic interpret de muzică populară, din satul Priboiu, comuna Tătărani, muncitor la mina Șotînga:

*Frunzuliță flori mărunte,
Dîmbovița riu de munte,
Poartă-n apă ta curată
Bucuzia vieții toată,
Hăulirea voinicească
Și mîndria românească.*

Bucuria vieții noi ce strălucește pe plaiurile dîmbovițene, vigoarea cu care oamenii muncii din satele și orașele acestui județ dau viață mărețelor planuri inițiate de partid,

Stația de radioficare este unul din centrele activității culturale și de informație a satului. Acest lucru este zi de zi confirmat și în comuna Răzvad...

...În aceeași comună, căminul cultural ține la dispoziția iubitorilor cărții un mare număr de volume.

mîndria cu care ei privesc spre halele gigantului siderurgiei ce se înalță pe platforma dintre apele Dîmboviței și lalomiței — toate acestea își găsesc puternic și rapid ecou în creațiile artistice populare.

Aceste surse ale noului folclor dîmbovițean nu sînt însă niște șuvoaie sălbatice ce curg întîmplător la vale. Ele pun în mișcare turbinele puternice ale creației populare trecînd prin largile canale și marile bazine de acumulare pe care le constituie activitatea, organizată, îndrumată și sprijinită de organele județene de partid și de stat în acest domeniu. Iar în lunile de iarnă, această activitate atinge virfurile maxime ale tensiunii.

Fie și numai parcurgînd prin lectură planul de activitate, din acest sezon, al Comitetului județean Dîmbovița pentru cultură și educație socialistă, și îți este suficient pentru a-ți da seama de acest lucru.

Activitatea culturală de masă eficientă — care înseamnă de fapt transmiterea creatoare a ideologiei și culturii prin manifestări de artă autentică, prin dezbateri cu caracter ideologic, social etc. — nu poate fi înțeleasă altfel decît prînd și explicînd aceste mani-

pe ecrane

FILIERA

PREMIUL OSCAR 1971

Nu este prima dată când din rîndurile unor cvasianonimi truditatori ai televiziunii țîșnește un cineast de zile mari. Filmul american, cel puțin, ne-a obișnuit cu aceste descoperiri tîrzii. Se dovedește astfel, încă o dată, că cinematograful este, printre atîtea altele, și o școală a răbdării, a privitului cu ochii în patru, a conspectării conștiințioase a lecțiilor de pe peliculă și din viață. William Friedkin, autorul acestui «The French Connection» — adaptat la noi, mai pe scurt, «Filierea» — este unul dintre acești regizori ieșiți din umbră după vreo 2 000 de emisiuni TV, nu știu cite filme tot TV și alte patru lung metraje. Candidatura sa la cele opt *Oscaruri* '71, dintre care pînă la urmă a cîștigat cinci (cel mai bun film al anului, regie, montaj, adaptare scenică, interpretare masculină), investeste filmul cu atributele unui eveniment ieșit din comun într-o lume — a cinematografului vreau să spun — care nu se poate plînge de monotonie. «Filierea» marchează strălucit filonul polemic din filmul american «de acțiune» al ultimilor cinci-șase ani, acea direcție neîndoielnic fertilă care, chiar dacă nu atinge angajarea rîspicată a cinematografului politic, refuză să trăiască de pe urma miturilor mai vechi sau mai noi, încearcă să deslușească ce este realitatea și ce este doar semn al ei în societatea occidentală de azi. După atîtea pelicule pentru care ravagiile unor boli «ale secolului» nu erau decît o chestiune de spectaculoasă și rentabilă fotogenie, filme din familia «Filierei» atacă — e drept, uneori dintr-un unghi de vedere cu deschidere modestă — zone vulnerabile ale raporturilor sociale. Ce interese colcăie în umbra legii, pînă unde se pot instala corupția, formele ei mistificate, care este raportul dintre violență și lege — iată cîteva dintre întrebările acestui film palpitant, dar nu în sine și pentru sine, ci de dragul unor adevăruri. Anevoioasa depistare a «filierei franceze» a transportului de droguri cu destinația Statele Unite (fondul anecdotic este autentic, sursa de inspirație fiind cazul Angelvin, 1962) nu pare a procura chiar insomniilor autorităților federale. O plictiseală suspicioasă, un fel de «mă duc după infractori, dă Doamne să nu-i găsesc» amîna acțiunea: «în fiecare an arestezi sute de indivizi și cu ce te alegi?», îi spune eroului un superior al său. Cu o astfel de batere pe umăr deloc încurajatoare, descoperirea încîlcitelor rețele subterane ale traficantilor devine opera unui detectiv, un solitar Don Quijote de la «Narcotic Bureau», încăpăținat și posomorît, care nu se răzbuună pe cărți,

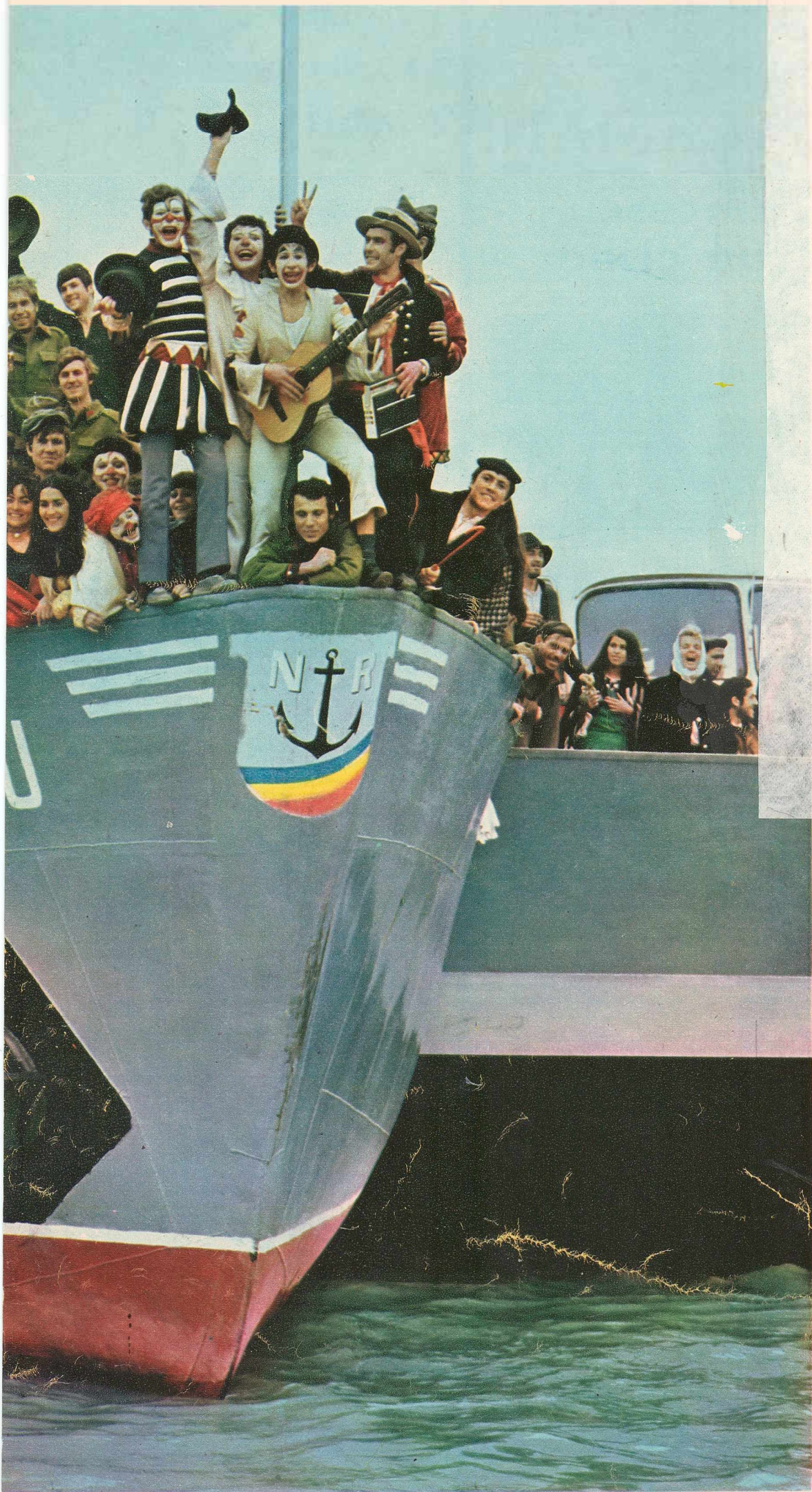
ci pe propria pălărie, un Don Quijote al datoriei. Nu este deloc lipsit de interes să reamintim aici bombardamentul pe care unele filme americane de calitate îl exercită de cîteva ani asupra zglobiului mit al detectivului cu puteri de superman și grații de dandi. Jimmy Doyle zis Popeye, eroul filmului «Filierea», este departe de a cuceri prin ceea ce se numește farmec. Este un bărbat obosit, hărțuit și cătrănit (magistral acest Gene Hackman, mereu bombănind și suduind), în criză de timp, mîncînd o plăcintă sau un măr pe apucate (ca și *Bullitt*; să ne amintim de acea tandră replică din filmul cu Steve McQueen «dumneavoastră sînteți polițistul căruia îi este foame?»), ducîndu-și viața mai mult pe străzi, de la o pîndă la alta. Nu este exclus ca balonzeidul său ponosit, pălăria turtită și mănușile de lînă să impună o modă cinematografică, precum hainele lui Humphrey Bogart sau ale lui Alain Delon. În sfîrșit, toate aceste amănunte exterioare pot fi copiate din plin, cu rezultate mai mult sau mai puțin fericite. Fantasticele urmări și curse, antologice și ele, vor deveni, probabil, motive de circulație în peliculele lumii. Cred însă că principala linie de forță a spectacolului cinematografic este alta, ritmul său interior îl dă respirația de ființă strivită, dar care se grăbește să trăiască, a orașului. Obrazul puhav al metropolei surprinse în lumina lăptoasă a dimineții, străzile cu gunoaiele neridicate, aburii uzinelor subpămîntene, curțile interioare ale Brookly-nului, forfota bezmetică a trecătorilor, nopțile în micile baruri întesate de drogați — ele dau realitatea atmosferei, o încarcă cu acei atomi atît de prețioși ai autenticității.

Tenacele detectiv își poartă încrîncenarea și necazurile de profesionist căruia nu-i ies treburile printre oamenii străzii, adulmecă soluții din mers. Soluții, acesta este cuvîntul potrivit, căci filmul întreg este construit ca o ecuație riguroasă, cu un joc savant al cunoscutelor și necunoscutelor.

Finalul — care amintește de «Z» prin concluziile sale hotărîte, amar-acuzatoare — întărește sentimentul de a fi cunoscut un cineast care dincolo de coaja aventurii a căutat simburile unor adevăruri dure-roase; fotogramele transmit sentințe derizorii pentru cei prinși în capcană și știrea înlăturării eroului și a ajutorului său din serviciul respectiv. Să se învețe minte. Fără comentarii, înțelege oricine — pare a spune William Friedkin.

Magda MIHĂILESCU

*actori
și
roluri*

Încântătoarea actriță de comedie Goldie Hawn (cunoscută din «Floarea de cactus»), pe care mulți o numesc «o nouă Judy Holliday», este protagonista filmului «Fluturii sînt liberi».

*pe
platourile
noastre*

Echipa filmului «Dincolo de nisipuri» (scenariul — Fănuș Neagu, regia — Radu Gabrea) în drum spre bălțile Brăilei.

mirc
Wol
lui I

sa
ro
tri
sat
lul
Re
ev
de
su:
am
tur
în
Mi
(1'
di:
es
Pr

**ACTORUL ZILEI -
GENE
HACKMAN:**

**«Muncesc
ca un câine»**

Un actor de incontestabil talent, dar pe care soarta părea dispusă pînă mai ieri să-l împingă în primele rânduri ale marilor interpreți recunoscuți, devine odată cu filmul «The French Connection» un nume cu rezonanță: **GENE HACKMAN**. «Lilith», «Bonnie și Clyde», «N-am cîntat niciodată pentru tata», «Jocul de-a moartea», toate aceste filme la care se mai pot adăuga numeroase roluri pe scenă au atras doar atenția asupra lui și atîta tot. Adevărata lansare are loc odată cu «Filiara», după a cărei premieră vocile autorizate vedeau în Hackman câștigătorul sigur al Oscarului. Ceea ce s-a și întîmplat. Întrebat de revista «Europeo» cum își explică acest succes relativ tîrziu, actorul a răspuns cu o remarcabilă putere de autocunoaștere:

«În film ca și în teatru am fost un anonim, ani la rînd. Întotdeauna, de-a lungul carierei m-am izbit de o problemă dificilă: aceea de a-mi pune de acord numele cu figura mea. Poftim, priviți acest chip: este comun, prea comun pentru un actor, banal ca o fotografie de pe o legitimație oarecare. Îmi spunea chiar și soția mea: Gene, tu ai o înfățișare de om mediu, iar cînd regizorii au nevoie de un astfel de tip îl iau de pe stradă, cum făceau neorealiiștii italieni. Dealtfel și eu îmi spuneam adesea: Gene Hackman, trebuie să-ți găsești un cap care să poată fi pus de acord cu numele tău. În sfîrșit, a venit invenția asta cu actorii duri și s-a descoperit că fața mea normală, atașată unei siluete de bărbat urit, poate deveni neliniștitoare, halucinantă. Poate că este într-adevăr o descoperire...

...Cred însă că succesul se datorează și faptului că mi-a plăcut personajul, deși, trebuie să mărturisesc, interpretîndu-l a trebuit să înving citeva probleme de conștiință. Au fost unele lucruri care — nu pot să nu declar asta — mi-au repugnat. Eu nu am spus în viața mea cuvintele «porc de negru» sau alte apelative disprețuitoare. În cele din urmă am convenit că este o chestiune de onestitate actoricească să joc eroul așa cum scrie în scenariu. Ceea ce mă apropia de personaj erau anumite coincidențe emoționante. În primul rînd — vîrsta. Egan (n.r. — detectivul care a condus cazul Angelvin) avea 40 de ani, eu — 42. El era la sfîrșitul carierei, amenințat de o concediere dezonorantă, eu mă aflam într-un moment critic al carierei mele, umilit de o serie de refuzuri și amărît de prea multe situații dificile întîlnite...

...Nu sînt nici acum o vedetă. Sînt un actor care interpretează anumite caractere. Mărturisesc că lucrez mult, cu cheltuială și eforturi enorme, îi invidiez pe colegii mei care nu se străduiesc atît. Eu muncesc ca un câine, numai așa găsesc calea către personaj, îl compun ca pe un mozaic, bucăciță cu bucăciță».

**revelionul
la televizor?
și noi la fel...**

Trei zile de veghe lîngă micul ecran. S-au sleit sarmalele în farfurie și s-a trezit vinul în pahare. A mai apărut din vreme și o gripă de import așa că nu puțini dintre noi (circa 20 000 în Capitală) și-au petrecut revelionul în vecinătatea omnadinului, piramidonului și, evident, în compania celui mai devotat prieten al casei: televizorul!

Semnalul de alarmă a fost tras, dealtminteri, chiar de către realizatorii programului de Anul nou, care, întorcînd armele satirei împotriva telemaniei, ne-au prezentat către ora 23 o scenetă în temă: Dem. Rădulescu și Jean Constantin se întrec în a pregăti musafirilor un chef strașnic și atunci hotărăsc să taie respirația celui mai temut adversar al petrecerilor colective: micul ecran. Rezultatul: oaspeții reclamează prezența televizorului și gazda e nevoită să degere pe acoperișul casei, trudindu-se să reinstaleze antena suprîmată în prealabil.

Boala e veche, incurabilă, și s-a născut odată cu televiziunea. Cum să scăpăm de ea, ce să facem pentru a lăsa loc petrecerilor după datina strămoșească? Să închidem aparatele de recepție? Imposibil din moment ce programul anunțat ne promite o reînțînire cu cei mai populari și îndrăgiți actori și interpreți de muzică ușoară. Tentația e mare, patima veche, iar amîndouă victorioase ori de cîte ori ne trudim să le înfruntăm, enumerînd pe degete metehnele și sechelele civilizației electronice. O lume în care, grație televizorului, marile vedete la modă ne intră în casă de cîteva ori pe lună. Actorii și cîntăreții pe care îi urmărim de la numai cîteva pași (și o facem de ani de zile) și care ne-au devenit într-atît de cunoscuți încît îi simțim intîmi și aprîpiați ca pe niște veritabili amici ai traiului nostru domestic. Așa s-a întîmplat și în noaptea Anului nou cînd, uitînd de nevăstă, copii și invitați, ne-am distrat braț la braț cu stele de mărimea întîii.

...Sau cu ceea ce au prevăzut și au intuit cu tact realizatorii programului, creînd roluri exact pe măsura celor în cauză. I-am avut astfel în casă pe toți așii umorului revuistic, așa cum ne-am obișnuit să-i cunoaștem, aceiași, neschimbați, mimînd cu inteligență prostia omenească, fiecare în stilul său propriu și în numele unor personaje atestate în cadrul examenului public. Dem. Rădulescu se distrează cu un pneu, ștergînd cu bună-știință și o sensibilă intuiție a grotescului orice frontieră dintre inocență, aiureală și nerozie. Toma Caragiu amendează megalomania, purtîndu-și personajul olimpîc prin abisuri de incultură și oratorice caragialescă. Jean Constantin vinde băuturi alcoolice în pielea unui soi de Mitică din era atomului. Nea Marin ne vorbește ca de la om la om, brodînd cu tîlc motive oltenestice pe răbojul unei civilizații urbane galopante. Puiu Călinescu comite gafă ireparabile pe postul aceluiași zăpăcît nevrotic cu recepție întîrziată. Un același Nicu Constantin, meditativ și năuc, un soi de Harold Lloyd bucureștean, împovărat de drame citadine cu administratori de bloc și inspectori la loz în plic.

Și tot prin solitudinea unor roluri «verificate»: o Mihaelă vaporosă și o Andă iberică, o adolescență precoce, alias Margareta, o jună focoasă sau una și aceeași Marina.

Un titlu de glorie pentru momentele folclorice, realizate cu «țărani adevărați» și într-un pios respect pentru prospețimea și autenticitatea unor tradiții seculare.

N-am înțeles prea bine, însă, cum și cine va fi onorat cu titlul de «Doctor humoris causa» din moment ce minibusurile selecționate și prezentate drept nouități s-au încurcat în bărbi matusalemice.

S-au întristat octogenarii ascultîndu-le. În schimb am ris cu lacrimi, urmărind mînd dimineața o cunoscută peliculă a cinematografilor cehoslovace: «Dirijabilul furat». Un film de anticipație dar alcătuit cu materialul mintal al vizionarilor de acum un secol, o poveste cu mașini zburătoare, aparate de imersiune și computere cu valțuri și combustibil clasic, o cochetărie dulce cu tehnica și știința veacului nostru, a unei lumi imaginate de către bravii contemporani ai epocii mașinismului și regelui abur.

...Și așa mai departe. Sau un program de zile mari cu de toate pentru toți dar care mai mult decît altădată ne-a tintuit în casă trei zile în șir. Mai puțin tîmbălău, dar mai puține complicații gastrointestinale. Mai puține nopți albe și mai multe zile senine. În tot raul un bine și viceversa.

HOFFMANN Robert

Actor de film internațional, născut la Salzburg (Austria), la 30 august 1939. Dotat cu un fizic armonios și o certă suplete în joc, permițîndu-i să abordeze cu o surprinzătoare facilități roluri diametral opuse, R.H. debutează în 1961 într-un rol minuscul în «Viata particulară». Poliglot, el va evolua cu o surprinzătoare siguranță în studiourile franceze, în: «Angelica, marchiza inginerilor» (1964), «Trois chambres à Manhattan» (1965), «24 heures de la vie d'une femme» (1967), cu Danielle Darrieux, după Ștefan Zweig, în cele americane: «Up from the Beach» (1965), «Assignment K» (1967), în cele din R.F.G.: «Neues vom Hexer» (1965), «Der Lugner und die Nanne» (1967), în cele italiene: «Io la conosco bene» (1965), «Svegliati e uccidi» (1966), cu siguranță cel mai bun rol al carierei sale, «Come imparai ad amare le donne» (id.), «Domani non siamo piu qui» (id.), «Mille e non piu mille» (1967), «Ad ogni costo» (id.), «Exhibition» (1969), «La morte non ha sesso, Certo, certissimo, anzi probabile» (id.), «Avventure e amori di Don Giovanni» (1970), în Israel: «Tuvia Veshveva Benatar» (1968). A turnat și la noi în țară în filmul «Bătălia pentru Roma», realizat de Robert Siodmak, alături de Laurence Harvey și Orson Welles.

HÖGER Karel

Actor cehoslovac de teatru și film, născut la Brno, la 17 iunie 1909. Face parte, ca și Jan Werich sau Jaroslav Marvan, din vechiul grup al actorilor de film cehi, rămînd poate cel mai profund și mai subtil interpret al studiourilor din Praga. Fost profesor de liceu, K.H. frecventează ca simplu amator cursurile Conservatorului de artă dramatică din Brno, unde se dovedește un element făcut pentru teatru, un talent ce n-aștepta decît ocazia revelației sale. Din 1932 va face astfel parte din cadrele artistice ale teatrului regional morav, pînă în 1938 cînd va debuta pe ecran într-un rol de compoziție destul de insignifiant. Trei ani mai tîrziu revine însă ca protagonist, devenînd junele prim nr. 1 al filmului ceh, în filme ca: «Vălul albastru» (1941), «Turbina» (id.), «Gabriela» (1942), «Balerina» (1943), «Un mort printre vii» (1947). Primul rol dramatic de mare amploare îl va deține după război în «Krakati» (1948) de Ottakar Vavra, după Karel Capek, după care vor urma alte personaje conturate cu vigoare, profunzime psihologică și omeneză în filme ca: «Întorcerea în patrie» (1948), «Opera unei vieti» (1950), «Mikolas Ates» (1951), «Anii tinereții» (1952), «Inceputul» (id.), «Cafeneaua de pe bulevard» (1954), «Jan Hus» (id.), «Din viața mea» (1955), «Jocul de-a viața» (1956), «Bunicul automobil» (id.), «Jurasek» (1957), «Cetățeanul Brych» (1958), «Înapoi la tine» (id.), «Alibiul» (1959), «Duminică de august» (1960), «Baronul Münchhausen» (1961), «Chipul din fereastră» (1963), «Revolta la oficiul stării civile» (1964), «Merele de aur» (1965), «Femeia albă» (1965), «Marathon» (1968) ș.a. K.H. este laureat al Premiului de Stat.

scrișori către un meloman

de George BĂLAN

inițierea muzicală

Înainte dar de a-ți evoca etapele adincirii mele în muzică trebuie să te previn că mult mai importantă decât cunoașterea drumului meu, valabil în forma aceasta exclusiv pentru mine, este descoperirea propriului tău drum. Iar pe acesta nu ți-l poate indica nici cel mai experimentat și înțelegător profesionist al muzicii, a cărui viziune va exprima doar drumul său, specific și individual. Fii extrem de atent la felul cum s-a inserat muzica în viața ta, la legătura ei cu evenimentele evoluției tale interioare, la ceea ce ți spune ea în împrejurările grele, și — meditând asupra tuturor acestor lucruri — vei vedea cum încep să ți se contureze treptele pe care urmează să le urci.

Dar ca să le poți vedea îți trebuie o perspectivă, iar aceasta presupune detașare, distanțare, înălțare. Este ceea ce ți vine prin preocuparea constantă și profund conștientă de a nu lăsa aripile sufletului să cadă. Ele și numai ele te mențin la altitudinea de la care e posibil să întrezărești orizontul depărtat și calea spre el. Când ai izbutit să te statornicești cit de cit într-un asemenea echilibru planant, ai obținut o primă și mare victorie în apropierea ta de muzică. Poți să n-ai nici cea mai mică idee despre ce e contrapunctul sau tonalitatea, forma de sonată sau de fugă; ignoranța ta profesională nu va putea împiedica **Muzicalul** să se instaleze în tine. A avea sufletul pregătit pentru primirea muzicii înseamnă înainte de toate să fi cultivat în el puterea de a zbura și a se menține la mari altitudini, **aceasta fiind însăși esența muzicii.** Am cunoscut, dragul meu, profesioniști cu «bagaj» strivor de cunoștințe de specialitate, dar care totuși, prin aceasta, nu erau muzicieni în sensul spiritual al cuvântului, căci nu muzicalul domnea în sufletul lor. În vreme ce un om foarte simplu, care n-a pășit în viața lui într-o sală de concert, poate să fie sufletește muzical fără s-o știe, adică să gândească, să simtă, să năzuiescă, să iubească, să sufere în spiritul muzicii. Așa înțelegând lucrurile, putem spune că autorul «Mioritei» este personificarea Muzicii înseși, în ce are ea mai sublim, mai etern. Unui asemenea ins nu-i trebuie decât un foarte mic îmbold pentru a se integra în lumea lui Mozart și a lui Bach, pentru a se regăsi în ea transfigurat. Nu pentru a discredita ceea ce se numește «inițiere muzicală» în sensul tehnic al cuvântului îți scriu aceste rânduri, ci tocmai pentru a te ajuta să beneficiezi cu adevărat de pe urma cunoștințelor cu care te poate îmbogăți o asemenea inițiere. Noțiunile însușite devin vii și călăuzitoare numai dacă sînt hrănite de o stare de spirit adînc înrădăcinată în suflet și înrudită cu spiritualitatea proprie muzicii.

Vezi dar că introducerea în muzică trebuie să înceapă cu altceva decât cu informarea exterioară și împărtășirea din experiența altora. Cunoaște-ți înălțimile interioare și nu te lăsa tras în jos; ție și va descoperi, de acolo, drumul care-ți este hărăzit ție și numai ție. De-abia prin conturarea acestei perspective devin rodnice sugestiile culese afară. Vei ști să alegi și să-ți însușești din ele ceea ce răspunde necesităților proprii tale evoluției interioare. În același timp efortul sufletesc care te menține la această altitudine deschizătoare de zări îți va da și puterile necesare urcușului, căutării, trecerii peste obstacole.

Îți dai acum seama, prietene, ce reprezintă acele «inițieri muzicale» care îți făgăduiesc intrarea în sublima împărăție, mult dorită de tine, prin parcurgerea unor concepte sau stiluri însușite într-o ordine cu pretenții logice, pedagogice, istorice etc. Nu cunosc un mod mai sigur de a compromite cuiva accesul la un contact viu și creator cu Muzica. Cea mai tristă și totodată mai spectaculoasă confirmare a consecințelor falimentare pe care le are o asemenea «inițiere muzicală» este felul cum evoluează «starea de muzicalitate» a studentului de conservator. De vreme foarte îndelungată am a face, aproape exclusiv, cu studenții ultimului an — aflați deci la capătul unui drum de instruire, prin excelență, metodică. Or, ce constatare mi se impune? Acea că, în ciuda volumului mai mult sau mai puțin mare de cunoștințe pe care le-a înmagazinat, studentul părăsește conservatorul literalmente năuc, cu incomparabil mai puțin entuziasm pentru muzică decât cînd dăduse admiterea. Aceasta nu este o deficiență de ordin pur didactic, ci o realitate tragică: este ca și cum **din motive cu totul exterioare** s-ar năruî o prietenie sau o căsnicie pe care visai să-ți sprijini trecerea prin viață și care întrunea toate condițiile launtrice pentru a se realiza ca atare.

La asemenea dezastre în relația cu muzica duce încercarea de a înainta pe un drum standard, lipsit de orice legătură cu vocația ta, în loc de a te întreba pe tine însuși încotro s-o apuci. Răspunsurile cele mai competente la marile întrebări ale vieții în noi înșine se află, ne-am dezvățat însă să ne întrebăm și să așteptăm în tăcere răspunsul. Înțelegeți acum de ce tot amîn relatarea propriei mele experiențe. N-aș vrea să crezi că, mărturisindu-mă, ți-as sugera: «acesta e drumul!»

drumetrie

de Gh. EPURAN

un munte al schiorilor așteaptă să fie redescoperit

Orice am face, cel puțin cîțiva ani, Valea Prahovei și Poiana Brașov vor fi locurile preferate ale schiorilor. O tradiție cu începuturi în primele alunecări ale schiurilor pe tărîmurile noastre, o accesibilitate ușoară, grație unor artere de circulație cu trafic maxim și o serie de instalații mecanice de urcat panta, explică preferințele și afluența. Se întâmplă însă un fenomen firesc pentru cele trei mari centre ale schiului nostru, apărute pe harta turistică nu pentru sportul alb, ci ca stațiuni climatice: **domeniul lor schiabil, suficient încă acum 5-6 ani, devine tot mai mult nesatisfăcător.** Dacă Sinaia nu este încă sufocată de năvala duminicală a amatorilor de schi și are ca rezervă imensul platou al Bucegilor și — dincolo de el — încîntătoarea Vale a Ialomiței, excelent loc pentru o «Super-Sinaie» (cum a numit-o la prima vedere un specialist francez), Predealul și Poiana Brașov nu mai fac față — în special duminică — afluenței schiorilor.

La Poiana Brașov densitatea schiorilor pe pîrțile ușoare, accesibile tuturor, este aceeași ca la Predeal, cu diferența că planul de dezvoltare al stațiunii — gândit puțin prea grandios — amenință s-o sporească peste limitele admisibilele duminică și să o mențină la un nivel ridicat tot timpul săptămîinii.

Există speranța ca forurile turistice, care nu s-au preocupat pînă acum de domeniul schiabil al stațiunilor (deși le-a dorit pline și iarna), luînd din toamnă în grijă sa și pîrțile de schi, să se gîndească și să ia măsuri pentru înmulțirea lor. Există speranța — și există într-o oarecare măsură și posibilități. Dar numai într-o oarecare măsură, căci atît munți care străjuiesc Predealul cît și Postăvarul Poienii Brașov au întinderi modeste și destul de limitat terenul favorabil practicării schiului. Cu ceva eforturi, cu căutări grijulii și competente, se vor mai găsi însă posibilități să se dubleze întinderea de azi a domeniului schiabil. Poate chiar să se tripleze. Ce se va întîmpla însă peste 4-5 ani, cînd și numărul schiorilor va fi — cu siguranță — triplu? Predealul mai are speranțele unor sateliți pe locuri fără temeie ignorate acum (ne gîndim la zona Fîtișoii—Moraru din jurul cabanei Trei Brazi și la zona Diham—Pîrluc Rece). Poiana unde va mai putea însă găsi pîrtii? Și unde vor mai schia brașovenii, tot mai sufocați în Poiana lor?

Ajunșind la acest critic punct al perspectivelor, îmi vine în gînd un munte drag cîndva schiorilor brașoveni, cercetat asiduu de ei și la începutul secolului și prin al treilea deceniu, dar pe care l-au uitat. **Muntele se cheamă Piatra Mare și pentru municipiul de azi, care și-a dublat întinderea spre Săcele, este chiar mai accesibil decît Postăvarul.** Domeniul schiabil al Pietrei Mari este fără îndoială mai întins decît al Postăvarului și mai ușor de amenajat. Așa se și explică faptul că într-o vreme, cînd nu se ajunsese la construirea de pîrtii, pe pantele de la Bunloc se organizau campionate naționale și exista o trambulină de 60 m, la ora aceea cea mai mare din țară. De ce a fost uitată Piatra Mare? De ce trebuie să fie acum redescoperită de schiori? Este greu de găsit o explicație. Dealtfel se pare că și există unele proiecte rămase din păcate să se prăfuiască în rafturi. Ele trebuie scuturate, rețuate, eventual reconsiderate și realizate. Soluția se impune cu atît mai mult cu cît pentru realizarea unui centru de schi pe Bunloc (prima etapă a valorificării domeniului schiabil al Pietrei Mari), cu o capacitate superioară celei existente pentru schiorul mijlociu și începător pe Postăvarul, **nu este nevoie de crearea unei stațiuni.** Este suficient să se construiască 500 metri de șosea (de la campingul Dîrște) și o parcare; să se amenajeze o pîrtie de coborîre de clasa «turist» (defrișările necesare sînt neînsemnate); și să se întindă de-a lungul pîrtiei și prin poienile din jurul ei cablurile unor schilifturi. Cu alte cuvinte să se facă strict ce este necesar schiorilor din Brașov și din Săcele pentru care locul este atît de ușor accesibil. Timpul ne va arăta unde și în ce măsură va fi necesar să creăm și pe Piatra Mare o stațiune de sporturi de iarnă. Deocamdată schiorii să redescopere acest munte al lor...

gastro-nomică

zame (1)

Onorat auditoriu, — mi-am început eu, adresîndu-mă amicului, cea de-a doua dizertațiune asupra modalităților de metamorfizare culinară a antepomenitelor galianece în scopul pregătirii sus-numitelor pentru îngurigare de către circotașii ce-si zic cu modestie homo sapiens, homo faber, homo X (vezi Mann-x) et caetera.

După cum am afirmat, cu relativă sinceritate, și în precedentă expunere nu sînt un adept sau, mai exact spus, un entuziast al zamelor. Motivele mă privesc personal și nu sînt dispus să înghit bancuri nesărate nici referitoare la silueta mea, nici legate de preferința către alte lichide. Și cu asta am încheiat discuția!

Noi, adică eu, ne vom opri pe scurt — în cele de față — numai asupra cîtorva zame de pasăre (adicătelea de gîmă, cocos, pui) care se mai numesc și supe, și zupă, consommé-uri și bouillon-uri — cînd sînt neacrite: zame, ciorbe, borsuri — cînd sînt acrite.

Deci să începem cu începutul. Ca să facem o supă «nec plus ultra» românească, clasică, avem nevoie de o găină potrivită în greutate, nici prea grasă, nici prea slabă. (Aici e valabilă și zicala populară care spune că «găina bătrînă face zeama bună» — numai că trebuie să fiarbă mult) Pregătiți un morcov frumos, o rădăcină de pătrunjel, doi cartofi și o ceapă. Găina curățată cu grijă o frecați pe dinafară cu o felie de lămie (ca să și păstreze pielea albă) și o puneți la fiert într-o oală în care ați turnat înainte 2,1/2 litri apă rece. După ce fierbe vreo 30 de minute și spumuiți pe parcurs zeama, adăugați și legumele enumerate mai sus. După ce mai fierbe 20 de minute, scoateți ceapa și lăsați oala să fiarbă mai departe, la foc potrivit, pînă ce vedeți — încercînd cu o furculiță — că orătania a fiert bine și legumele idem. Strecurați supa rezultată, o serviți fie cu găluște de gris, fie cu tăiței, fie cu fidea, fie cu zdrențe, fie cu perișoare de ficat, fie cu profiterol etc.

Consommé-ul se pregătește la fel numai că în loc de o găină întregă se pun la fiert măruntaiele sau cea ce se numesc franțuzii «abattis» (adică aripile, picioarele, gîtul, pipota, ficatul, inima — se poate adăuga și spinarea păsării). Numai că aceste măruntaie se iau de la două păsări — fie găini, fie pui.

Bouillon-ul, care face parte din aceeași categorie de zemuri ca cele de mai sus, se pregătește la fel ca consommé-ul dar nu pornind de la apă chioară, ci de la o apă în care s-au fiert în prealabil fie niște oase de vită sau un rasol de vită mai mic.

Acum s-o luăm de la capăt încă o dată pentru a obține produsul finit.

1. **Supă cu găluște de gris.** După ce ați pregătit zeama «nec plus ultra» sau cea de «abattis», puneți într-o farfurie adîncă circa 3-4 linguri de gris, un pic de sare și un ou întreg. Amestecați totul bine cu o lingură ca să rezulte o pastă. În timp ce zeama fierbe încet, luați cu o lingură de metal — pe care o umeziți în supă — din pasta de gris și introduceți încet, cu lingură cu tot, în supă. (În felul acesta pasta se desprinde ușor.) Apoi strecurați pînă terminați. Lăsați supa să fiarbă încet zece minute, încercați dacă găluștele sînt fierte, și gata.

2. **Supă cu zdrențe,** sau zisă și poloneză, se face cu o pastă de aluat. La circa 2 linguri de gris, un pic de grîu se pune un ou întreg și sare după gust. Pasta trebuie să fie ca o smîntînă groasă. Se pune în supa care fierbe molcom. Tot cu o lingură, din care se lasă să curgă mai de sus. Unii folosesc în loc de lingură un poș cu țui.

3. **Supă cu perișoare de ficat** se face pe aceeași bază zemoasă în care se pun mici perișoare de ficat făcute astfel: doi ficați de pasăre (sau chiar trei dacă este cazul), fierți bine, se dau prin mașina de tocat sau se pasează cu o lingură, se adaugă sare după gust (cine vrea și piper) apoi se amestecă cu albușul nefiert de la un ou. Din pasta groasă se fac mici perișoare, care se introduc în supa care fierbe. Ațita tot.

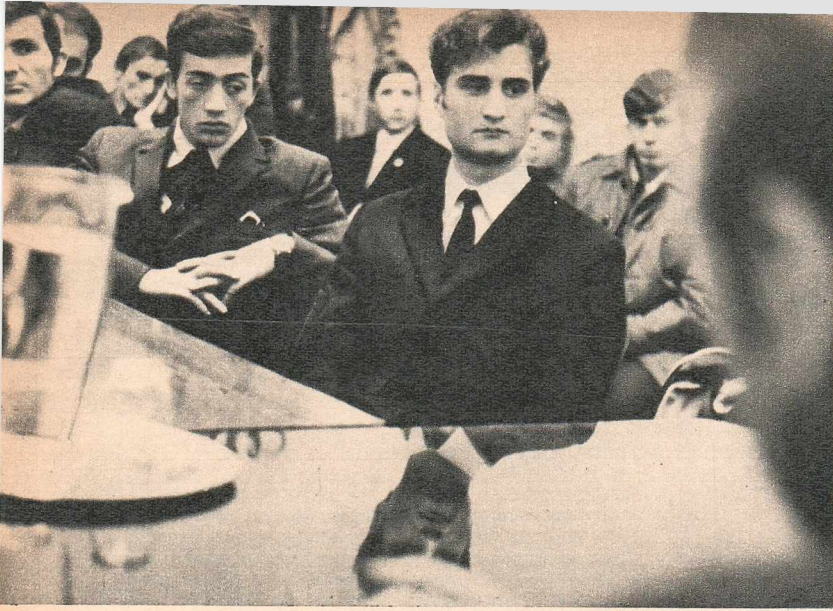
4. **Supă cu tăiței.** Fie că faceți tăiței în casă — aluat simplu din făină, sare, apă și un ou — fie că-i cumparați gata făcuți, îi fierbeți separat în apă cu sare. După ce-au fiert îi strecurați bine, îi clătiți și-i introduceți în zeamă. La fel se procedează și cu fidea sau alte paste făinoase.

5. **Supă cu profiterol.** Profiterolul pentru supă se prepară luînd un ibric în care se toarnă 25 g ulei, 40 g apă și puțină sare. Se pune pe foc și după ce dăm în fiert se adaugă puțin, cite puțin 50 g făină de grîu mestecîndu-se mereu. Se ia apoi ibricul de pe foc și se adaugă două ouă, unul cite unul, mestecîndu-se bine. Pasta rezultată se pune într-un poș cu țui sau un cornet cu care se plasează compoziția sub forma și mărimea unei alune direct pe o tavă. Apoi se pune tava într-un cuptor încins și se lasă să se coacă în jur de 15 minute. Cînd profiterolurile sînt gata se scot și se servesc în zeama de supă pregătită dinainte.

La toate aceste supe se pot adăuga, în momentul servirii, frunzișe de pătrunjel tocate mărunt. Unii presară și piper.

Acum ne oprim aici, luăm o gustare și continuăm cu zamele data viitoare.

P.P. NASU

un DA solemn

Anchetă de E. DASCĂLU
Fotografii de Ion PREDOȘANU

O instituție cu caracter obștesc s-a născut recent, cu mici variante, în două orașe ale țării: la Brașov și la Cluj. Titlul ei îi definește și rosturile: «Sfatul pentru tinerii căsătoriți». Medici, juristi, reprezentanți ai autorității municipale, persoane cunoscute în oraș și demne de stima concetățenilor se întâlnesc într-o anumite zi a săptămânii cu tinerele și tinerii aflați în preajma evenimentului de mare însemnătate în viața lor — căsătoria — și discută cu ei tocmai despre acest lucru, despre căsătorie. Investigațiile noastre s-au desfășurat la Cluj și dacă ele depășesc subiectul legat strict de numitul «Sfat pentru tinerii căsătoriți» încercând să deslușească și alte înțelesuri ale unor mari probleme, vina nu este a investigatorului ci a terenului investigat. Fiindcă, paradoxal, înainte chiar de premisele problemei, se instalează convingător o concluzie: marile merit al inițiativei edililor din Brașov și din Cluj constă în aceea că ridică întrebări. Întrebări multe, felurite și importante. Iar odată puse, întrebările cer și răspunsuri. Și nu orice fel de răspuns. «Sfatul pentru tinerii căsătoriți» dezvăluie nevoia — acută nevoie — de completare a educației tineretului cu știința am îndrăzni s-o numim — **conviețuirii în familie**. S-a dus, și era firesc să se ducă vremea când căsătoria copiilor era pusă la cale și rezolvată de părinți, când aduși de mină în fața ofițerului (corect **oficialului**) — de la «a oficia» stării civile, mireasa confirmau cu un DA mai mult sau mai puțin mecanic voința părinților (nu întotdeauna și a lor). DA-ul rostit de tinerii noștri păstrează doar un caracter simbolic și de solemnitate fiindcă acordul celor două ființe s-a realizat, de fapt, de mult. E greu de presupus că după ce au trudit întru îndeplinirea tuturor formalităților pentru căsătorie (Doamne, și câte mai sint!) se va găsi un genere sau o mireasă cărora să li se năzare exact în momentul oficiului să spună NU în loc de DA. Problema este însă alta: independența aceasta **totală** a tinerului sau a tinerei de a hotărî când și cu cine să se căsătorească este oare girată de capacitatea sa deplină de a lua o astfel de decizie de maximă însemnătate pentru viață? (În general, oamenii trăiesc de unul singur cam o treime doar din existența lor, iar circa două treimi ca soț sau soție.) Este adică înarmat tineretul cu tot ceea ce trebuie să știe despre viața în doi și apoi în mai mulți, despre îndatoririle lor față de familie? Există lacune în această privință? Și dacă da, e grav? E grav fiindcă am acceptat cu toții un adevăr axiomatic: familia este o celulă a societății. Dar oricine are noțiuni cu totul elementare de biologie știe că degradarea unei singure celule poate reprezenta un pericol pentru întregul organism...

JURIDICUL ȘI AFECTIVUL ÎN PAȘNICĂ CONVIEȚUIRE

Ștefan Laza, judecător la Tribunalul județean Cluj, pare pentru o clipă încurcat de întrebarea noastră dacă consideră că «Sfatul pentru tinerii căsătoriți» este util sau nu. «Dacă nu drege, în orice caz nu strică», încearcă să glumească. «De fapt, ne explică domnia-sa, este oarecum prematur să ne

fixăm o opinie într-o treabă atît de recentă și cu atîtea implicații. Avem însă convingerea că în cele două întâlniri ale noastre cu tinerii ce își încep viața de familie s-au aruncat niște semințe roditoare și nu se poate ca un grăunte măcar să nu găsească teren pentru a încolți. O formă nouă și interesantă de legătură de la om la om, întâlnirea cu tinerii candidați la căsnicie înlesnește informarea acestora în probleme juridice și de ordin practic legate de instituția familiei. Explicarea principiilor din codul familiei, interpretarea contractului de căsătorie, cu obligațiile lui reciproce de ajutorare sînt completate cu încercarea de a lămuri caracterul specios al acestui contract în care coexistă norma juridică și sentimentul profund uman, de afecțiune. Dar căsătoria — se străduiește juristul să explice tinerilor — nu este o sărbătoare continuă. Uneori intervine oboseala, conviețuirea de zi cu zi aduce obișnuința și aparenta indiferență. Contractul juridic de căsătorie trebuie ferit de destrămare, salvînd sentimentele, prin efortul de a-l înțelege pe celălalt, de a-i respecta personalitatea, prin renunțarea la orgolii. Dragostea trebuie întreținută, altfel se stinge.

În întîlnirile cu tinerii viitori căsătoriți se fac și referiri la chestiuni de ordin practic, cele mai multe sfîrșind un viu interes printre tineri. Așa, de pildă, relatează judecătorul Laza, o tînră a întrebat, cu oarecare îngrijorare, dacă e adevărat că în codul familiei nu se mai stipulează, ca în vechea legislație, că soția este datoare să-și urmeze soțul și dacă, în cazul acesta, soțul nu poate cînd vrea să părăsească domiciliul conjugal. I s-a explicat că, într-adevăr, înlăturînd urmele unei mentalități vechi, de situație a femeii într-o categorie socială inferioară, legislația noastră nu mai consfințește această obligație a femeii. Dar, interpretînd principalul legea, Curtea Supremă a stabilit că părăsirea domiciliului conjugal trebuie să fie justificată prin natura profesiei, de pildă, sau de alte cauze. Aceasta și multe alte întrebări ridicate de tineri (cu privire, de pildă, la rolul matorilor la contractarea căsătoriei — prevedere reinclusă în proiectul noului cod civil) dovedesc deopotrivă interesul viu al tinerilor de a ști și necesitatea de a-i informa. «Sfatul pentru tinerii căsătoriți» este un cadru potrivit pentru asta — conchide judecătorul Ștefan Laza.

SI VIS PACEM, PARA BELLUM

Elena Teodorescu, judecător la același tribunal, împărtășește, în general, părerea colegului ei. «Încerc în întîlnirile cu tinerii viitori soți să fiu nu numai jurist, ci și femeie și mamă, iar povețele ce le dau se nasc din experiența mea pe toate aceste planuri».

— Despre ce vorbiți tinerilor?

— Vedeți, aceste întîlniri au loc în momente deosebite, de adevărată sărbătoare pentru viitorii familiști. N-aș vrea să le tulbur bucuria de a inteama o căsnicie vorbindu-le tocmai despre ceea ce ruinează căsătoria, despre divorț. Dar nu se poate altfel. Credem că are dreptate interlocutoarea noastră. Dacă vrei pace, pregătește-te de război, pregătirea în cazul nostru semnificînd edificarea deplină asupra rezultatului dezastruos al războiului denumit divorț.

Ni se pare, în altă ordine de idei, că nevoia pe care o simte jurista de a ieși din cadrul rigid al problemelor strict juridice, abordînd ceea ce domnia-sa numește «probleme de viață» ridică întrebarea dacă nu cumva constituie o lacună organizatorică a «Sfatului» neincluderea în componența sa a unor psihologi. Departă de noi intenția de a subestima capacitatea membrilor «Sfatului» de a dezbate cu competență asemenea probleme. Aceasta însă nu împlinește lipsa specialistului, a psihologului profesionist, înarmat cu cunoștințe sistematizate de fond și de metodologie. Să nu uităm că există tineri candidați la însurătoare care confundă sentimentele trainice de dragoste, respect și stimă pentru personalitatea celuilalt — elemente hotărîtore pentru trîncinicia unei casătorii — cu ceea ce numim atracție fizică. Dar dacă e vorba să ne alegem partenerul de viață pe criteriul atracției fizice sau numai pe acest criteriu, inseamnă să renunțăm tocmai la ceea ce ne deosebește pe noi, oamenii, de ființele fără conștiință în rezolvarea cerințelor de reproducere a speciei.

ENTUZIAȘTIL...

Nici nu se putea altfel, cei mai fervenți apărători ai noii instituții i-am aflat printre inițiatorii ei, la primăria municipiului.

Cornel Gligor, șeful biroului de stare civilă, ne explică:

«O dată la două săptămîni, marța la ora 5 după-amiază, au loc întîlnirile cu tinerii care în zilele următoare vor trece pragul căsniciei. Membrii «Sfatului» se împart în două: o parte discută cu fetele, cealaltă cu băieții. Evident, așa e bine. Printre cei ce dau sfaturi, să nu uităm, se află și medici. Doar trei întîlniri s-au desfășurat pînă acum, suficiente totuși pentru a ne dovedi valoarea inițiativei».

Deopotrivă de convins este și secretarul primăriei, Romulus Crăciun: «E destul să-i privești pe tinerii participanți la «Stat», să observă atenția încordată cu care ascultă povețele. După întîlnire, mulți tineri mai zăbovesc, comentează, ne mulțumesc că i-am poftit. Unii ne întreabă chiar dacă nu li se îngăduie să mai vină la asemenea întîlniri și după căsătorie. Răspunsul este, desigur, afirmativ. Fără doar și poate — e de părere interlocutorul nostru — acțiunea aceasta inițiată de primarul Remus Bucșe, va da excelente rezultate».

...ȘI REZERVAȚII

Aceștia sînt medicii. Inclusiv cei din componența «Sfatului pentru tinerii căsătoriți». Rezervele nu se referă la instituție în genere, ci la latura activității pe linie medicală, iar argumentele lor sînt științifice, așadar greu de înlăturat. Dr. Radu Negulescu (vă amintiți de campionul de ping-pong cu acest nume? E una și aceeași persoană cu eminentul ginecolog, interlocutor în ancheta noastră): «Evident că nu acesta («Sfatul pentru tinerii căsătoriți») oferă un cadru cît de cît potrivit pentru dialogul pe care trebuie să-l purtăm cu cei în cauză. De unde să obținem noi informația absolut necesară pentru sfaturi la obiect și nu în general? E foarte posibil că pe alte planuri, «Sfatul pentru tinerii căsătoriți» să obțină rezultate bune dar pentru ceea ce medicul, pe baza unei atente cercetări documentare, are să comunice celor ce se căsătorească și vor avea copii, este nevoie de altceva». Acest altceva există, de fapt și de drept. S-a împlinit un an de cînd, pe lângă Clinica II ginecologie din Cluj, funcționează un Cabinet pentru consultații prenupțiale cu caracter obligatoriu țînînd seama că numai acest cabinet este autorizat să elibereze certificatele prenupțiale de sănătate. Experimental, autoritatea cabinetului se extinde asupra unei jumătăți din teritoriul și populația orașului cu perspectiva apropiată de a cuprinde întreg municipiul. Despre rosturile acestei noi instituții social-sanitare discutăm cu însuși inițiatorul ei, profesorul dr. Ion Vinți, șeful Clinicii II ginecologie. Dintre multiplele aspecte ale căsătoriei, pe medic în general, pe medicul ginecolog în special, îl interesează aspectul primordial: unirea bărbatului cu femeia pentru perpetuarea vieții. «Dar — spune profesorul Vinți — în legătură cu fenomenul reproducției există încă și la noi multe necazuri. Și asta, în primul rînd, fiindcă problemele legate de reproducere sînt tratate de mulți oameni, tineri sau adulți, cu incertitudine, cu ignoranță, cu prejudecăți. Numai că, așa cum se întîmplă în orice alt proces de producție, și în reproducția umană, ignoranța, nepriecerea se soldează cu rebuteri. Și încă rebuteri dintre cele mai dureroase. Evident, problemele unei creșteri demografice echilibrate, armonioase, a societății interesează în cel mai înalt grad. Această creștere presupune nu numai cantitate, ci și calitate. Statisticile vorbesc însă despre procente de 1,5 pînă la 2 la sută copii morți încă înainte de a se naște din pricina nefavorabile dezvoltării lor intrauterine; 3 la sută dintre născuți mor în primele 10 zile de viață; un nou-născut din 200 este purtătorul unor maladii ireversibile (epilepsie) din cauze ereditare; pînă la 5% se numără nou-născuții cu dificultăți psihomotorii care fac din ei, de cele mai multe ori, niște dependenți sociali. Asemenea rebuteri transpuse în bani ar reprezenta 3—4 miliarde de lei pe an, pe fiecare contingent de nașteri. Găsirea celor mai eficiente căi și metode pentru igienizarea reproducției se impune, de aceea, ca problemă de prim ordin a dezvoltării noastre sociale». Experiența de un an a cabinetului clujean de consultații prenupțiale trebuie considerată pozitivă. Un minuțios examen clinic însoțit de întocmirea unor fișe speciale de sănătate precizează fondul biologic, starea de sănătate a viitorilor părinți ca și încărcătura ereditară, pe baza întocmirii unui arbore genealogic. Medicul consultant influențează educația viitorilor soți, orientîndu-i asupra proceselor psiho-afective și

Maria Hărăguș, 18 ani, muncitoare, Liviu Mureșan, 21 ani, muncitor. «Consultația prenupțială ne-a adus multe cunoștințe noi, prețioase, desigur folositoare pentru viața nouă — pe care o începem — de căsătorii și viitorii părinți.»

altor aspecte ale problemelor reproducției. «Este, desigur, doar un început — admite profesorul Vinți — dar un început promițător. Personal văd în generalizarea experienței noastre germerii unei largi și profunde activități terapeutice, preventive și de prognoză demografică, cu un cuvânt folosit frecvent de sociologia modernă, o acțiune de **family-planning**, planificare familială, dar într-o concepție principială, proprie societății socialiste».

Inseamnă oare aceasta că toate sarcinile educației tinerețului în privința sănătății fizice și morale a familiei pe care sînt pe cale s-o întemeieze sînt preluate de cabinetul medical prenuptial? Nici vorbă de așa ceva. Profesorul Vinți crede, dimpotrivă, că numitele cabinete ar trebui să fie ajutate și de alți factori care deocamdată fac prea puțin sau nu fac nimic în acest sens. În familia în care crește viitorul tată sau viitoarea mamă problemele educației lor sexuale sînt ocolite dintr-o falsă pudoare sau din neștiință. Școala tace și ea — și școala medie și universitatea, cu excepția facultăților de medicină și biologie. De ce tace școala? Lucrurile sînt

Profesor dr. Ion Vinți: «Viața este cel mai minunat și mai complex proces al creației universale... Dacă sensul firesc al vieții este acela de a ne naște, a crește, a ne reproduce, lăsînd urmași, este bine să acordăm atenția pe care o merită problemelor ce se pun în legătură cu funcția de reproducere, cu scopul de a asigura descendenți de calitate, folositori familiei și colectivității.»

intr-adevăr gingașe, dar cu comprehensiune, cu curaj și circumspecție se pot găsi metode pentru abordarea unui sistem organizat de instruire și educație. Nici organizațiile de tineret n-ar trebui să se derobeze de la această latură a instrucției, parte integrantă a procesului de educare psihomorală și civică a tineretului.

Iată de ce, revenind la cele expuse la începutul acestor rînduri, ne exprimăm părerea că întrebările, multe și fundamentale, ce se ridică în legătură cu armonia vieții noastre sociale însăși, abia așteaptă răspunsuri.

sala pașilor pierduți

de Sergiu ANDON

rușinează-te
întîi de tine
(DEMOCRIT)

Șt. I. a suferit o condamnare pentru un fapt pe care n-ai nici cum să-l critici, nici cum să-l aprobi.

Șt. I. este soțul unei moașe. Moașa a lucrat într-o comună de lângă municipiul P. În ziua de 10 septembrie 1970, dînsa a fost arestată pentru provocări de avorturi; procesul s-a judecat în decembrie 1970, inculpata a primit trei ani de închisoare. I se imputau cîteva fapte comise în intervalul decembrie 1969 — aprilie 1970.

Arestarea și condamnarea nevastei îl afectaseră grav pe Șt. I. Bombardat cu vești, ametit de zvonuri, încilcit în serpentinele de păreri pe care toți cei din jur se simt dator să le arunce în astfel de împrejurări, Șt. I. ajunsese să creadă că soția lui devenise infracătoare prin... pile. Da, da, el bănuia și încă bănuiește că femeia lui, ca delincventă, s-a aflat sub protecția cuiva. A cuiva care era primul obligat să prevină infracțiunile în comuna aceea.

Bănuielele, însămintate de cunoscuți, încolțite în căminul brusc răcit al familiei, au crescut sub frigul singurătății ca niște plante polare, pipernicite dar tenace. «Pentru ce nu mi-au înapoiat agendele confiscate?», se întreba Șt. I., amănunt insignifiant, pe care autoritățile îl neglijaseră, dar care răsuna în mintea lui ca într-o peșteră goală. «Procuratura locală i-a sesizat în scris la 23 februarie... Pentru ce ordinul a rămas fără răspuns și cercetările au început abia în septembrie?», continua el să scormonească, iar simplele indicii de ineficiență deveneau certitudini. Vecinii îl informau: «Vezi că a întrerupt sarcina și soției lui...» iar el punea mina pe hîrtie, creion și sesiza.

Făcătorii de dreptate au mulți dușmani în lumea răuvoitorilor. Anchetatorul care n-a fost pîrit niciodată e un semn de întrebare. Multe reclamații sînt atît de netrebnice încît autorii își merită cele mai severe pedepse. Însă de acționat se acționează rar. Rarisim. Există o noblețe interioară a procurorului sau ofițerului, care-l oprește de a pune la inimă toate calomniile, despre care el știe că n-au cum să-l mînjească pentru că este prea cinstit. Dar cazul lui Șt. I. era de altă natură. El avea bănuiele, bănuielele se potriveau cu cîteva prezumții... El nu urmărea dezonorarea cuiva, ci trăia obsedat de propria-i dezonorare. el nu urmărea triumful minciunii ci, în concepția sau în eroarea lui, adevăr pînă la capăt.

Sesizarea i-a fost fatală. S-a făcut un pospai de anchetă asupra celor denunțate, adică asupra favorizării interesate a moașei în perioada în care ea era utilă respectivului personaj. Nu vă faceți iluzii, omul din umbră n-a recunoscut. Principala «martoră» — inculpata de ieri — a fost ascultată și ea; a venit cineva și a întrebat-o: ai mai comis alte întreruperi de sarcină? Nefiresc pe legile cinstei absolute, dar firesc pe legile instinctului de conservare, hotărîtoare la locul unde se afla ea, femeia chestionată a răspuns pe tonul întrebării: nu, n-am mai comis! Nu s-a insistat.

Urmărirea începută pe baza denunțului lui Șt. I. a fost oprită. Nu existau probe. Soluție aproape firească sau chiar firească dacă s-ar fi depus toate diligențele. Oricum, mai bine un vinovat scăpat decît un nevinovat pedepsit pe nedrept, în special cînd el e dintre cei care își fac dușmani pentru că aplică legea.

Dar sfîrșitul era abia un început. Șt. I. se dovedise un personaj sîciitor. I s-a întocmit dosar pentru denunțare calomnioasă! Probabil singurul din județ. A fost citată și soția lui, martoră din boxă, care, dumirindu-se despre ce e vorba, a completat prima declarație și lista pacientelor clandestine cu numele soției persoanei ofensate. Una și aceeași cu persoana de care a depins pedepsirea ei. Una și aceeași cu persoana presupus protectoare.

«Dar așa am crezut, așa cred, da, așa am reclamat și așa reclam», se îndrîjea mai departe Șt. I., sîciitor și cam obraznic. În arătarea indicilor lui, sublinii dar existente, fără să bănuiască primejdia, neconvins că se face vinovat de încălcarea codului penal prin denunțare calomnioasă. L-a readus la realitate un judecător cu nume de poet, potcovindu-l cu un an de închisoare.

«Înselăciunea dezonorează, greșeala niciodată», scria în «Jurnalul» său G. Chr. Lichtenberg. Dar cugetătorii sînt niște particulari.

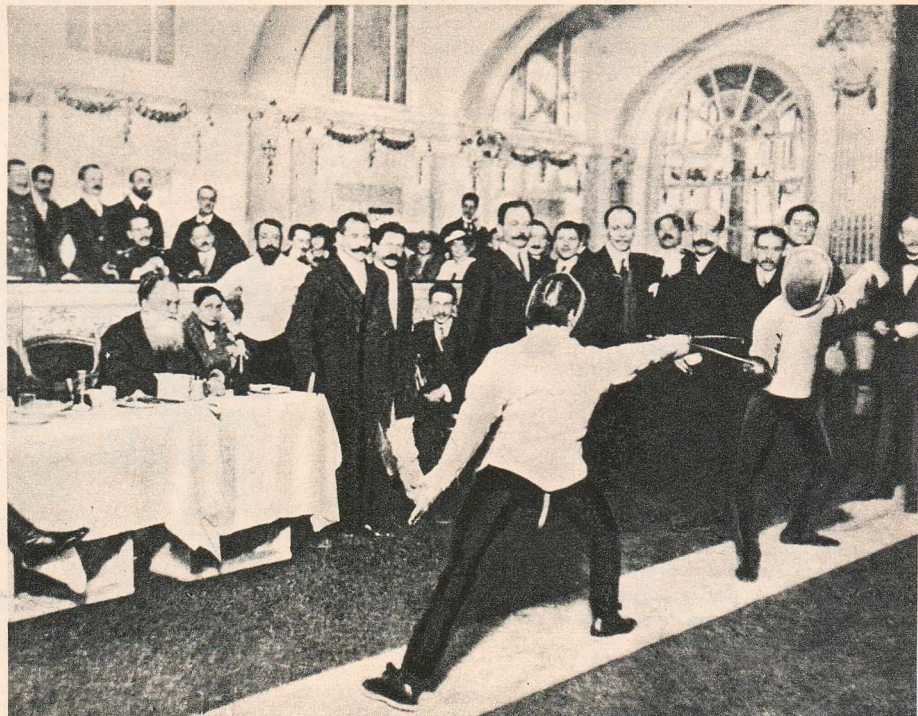
TREI SURORI

$3 \times 90 = 270$. Este vârsta domnișoarelor gemene Aagot, Anna și Ragnhild Anderson din Oslo. Trăiesc nedespărțite de când s-au născut, au refuzat — din această pricină — să se căsătorească și să se mute din casa părintească unde domnesc pacea și buna înțelegere. La aniversarea a 90 de ani de viață, cei câțiva intimi ai casei le-au urât sărbătoritelor să se fotografieze din nou împreună la $3 \times 100 = 300$. Ceea ce, judecând după admirabila lor sănătate, n-ar fi deloc exclus.

AU ȘI DELFINII UN GERILĂ AL LOR

Despre delfinii din Ocenariul de la Marineland — California — e vorba, în mijlocul cărora a poposit universal-valabilul Moș, încărcat cu un sac cu peștișori. Delfinii primeau darurile fără însă să mulțumească după tradiție cu o poezie. Rămneau cu totii tăcuți precum peștii.

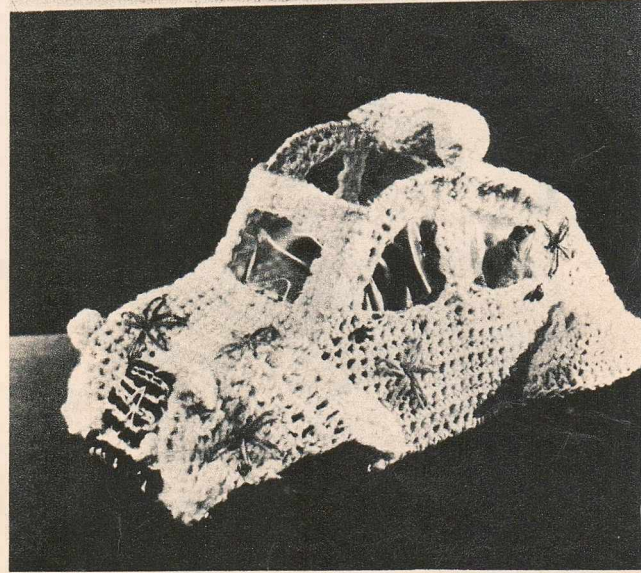
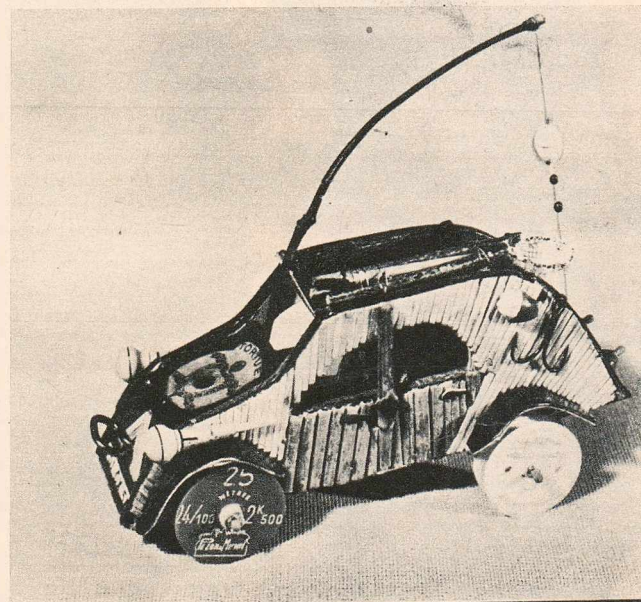

PRIMUL ASALT

Mai întâi, ca sport preferat la noi a fost scrima; fotbalul și-a cucerit locul de onoare mult mai târziu. Molinsiti de obiceiurile din Occident, bărbații se băteau, în dueluri, cu sabia ascuțită, și jocul trebuia învățat temeinic. Așa s-a ajuns ca țara noastră să fie gazda mai multor concursuri internaționale de scrimă. Primul dintre ele a avut loc la București, de la 19 până la 25 noiembrie 1912, când și-au disputat înfruntarea cei mai renumiți floretiști și spadasi din Franța, Belgia, Italia, Germania și România. Marele «tournoi» s-a ținut în sala Majestic, având o asistență numeroasă, printre care și câțiva ziariști străini, anume veniți la București. Pe lista laureaților și-au înscris atunci numele și doi români: Dinu Cesianu, campion la floretă amatori, și I. Nicolau, învingător la spadă. În fotografie: finala floretă profesori — Nedo Nadi (Italia) și Boerescu (România).

PASIUNEA NR. 1, PASIUNEA NR. 2

Ziarul vestitelor uzine de automobile Citroën din Franța a lansat recent printre cititorii săi un concurs pe cât de amuzant, pe atât de insolit. Concurenții erau invitați să prezinte în miniatură un model de autoturism de concepție proprie dar neapărat inspirat din «cea de-a doua pasiune» a lor, prima fiind, evident, automobilul. Iată două din modelele premiate: automobilul pescarului amator, realizat de dl. Bogenez din Reims și automobilul propus de d-na Christiane Fevrier din Caen, al cărei «violon d'Ingres» este, precum se vede, croșetatul.

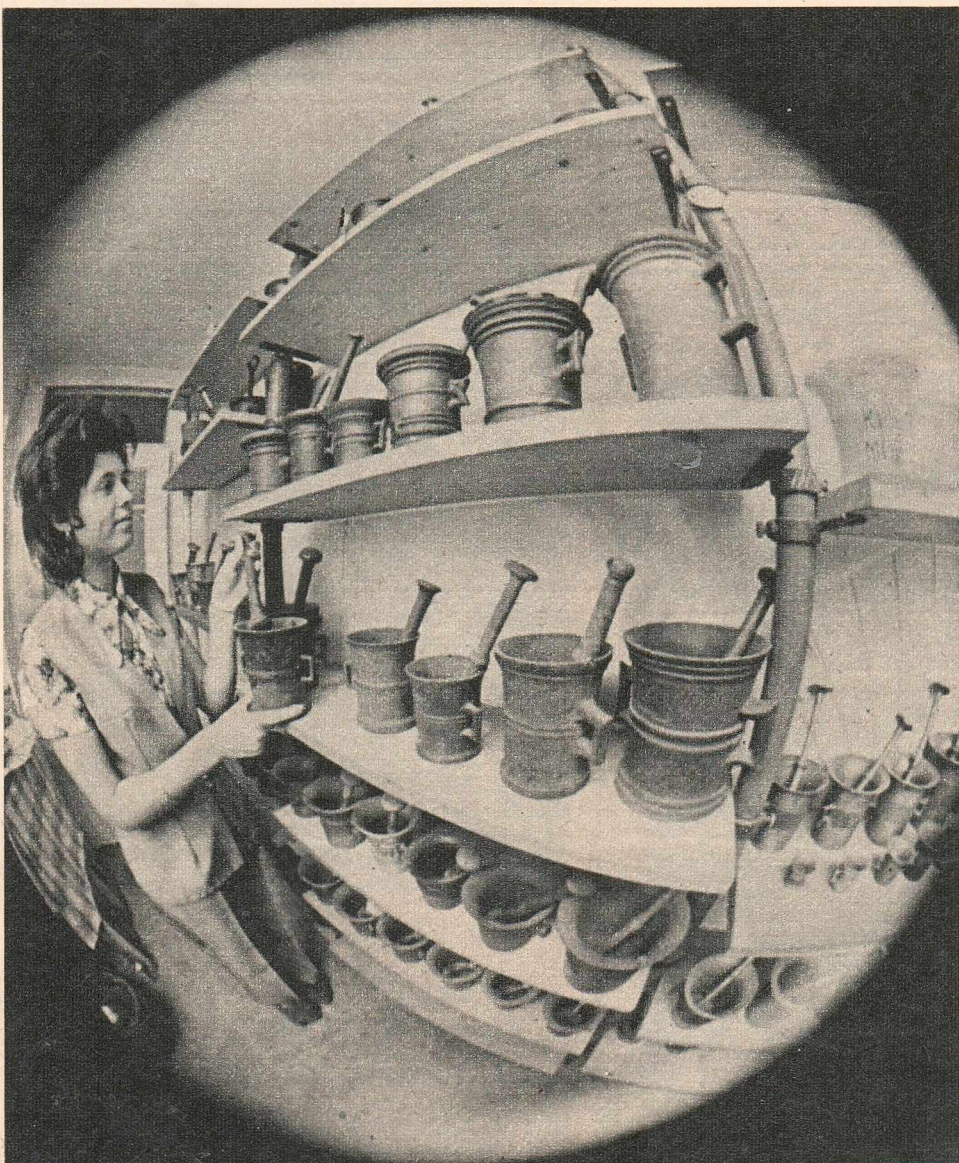
LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWLLELLANTYSILIOGOG OGOCH, OPRIRE 2 MINUTE !

Evident, fără mărturia fotografică nu ne-ați fi dat crezare că denumirea unui orașel din North Wales — Anglia — poate fi formată din 58 de litere. Cinci stâlpi au fost folosiți pe peronul gării pentru a sprijini firma uriașă cu nomenclatura orașului a cărei traducere aproximativă este: Biserica sfânta marii dintr-o scorbură dealului îngăunvirtejiuteșilingăbiserica sfântului itysilio în apropieredepeșteră. Nostim, nu?

CURATĂ PISĂLO- GEALĂ

În rîndul colecționarilor de te miri ce va trebui negreșit inclusă și familia Ragoș din Brno — Slatina, Cehoslovacia: Ctibor — tatăl, Ctibor — fiul, Jitka — soția, Renata — fiica. Cu toții se ocupă de cercetări serioase și colectări în domeniul pisăloagelor. Au strîns pînă acum 180 de asemenea obiecte datînd din secolul al XVII-lea și pînă azi, de la miniaturi destinate pisării de mirodenii rare și pînă la piese grosolane de peste 40 de kilograme. Pentru ca în fotografie să încapă cît mai multe exponate, fotoreporterul a fost nevoit să folosească obiectivul zis «ochi de pește».

cititori cătref cititori

Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse = D; automobilism = A; cinema = C; enigmistică = E; filatelie = Ft; literatură = L; limbi străine = Lb; muzică = M; prietenie = P; sport = S; teatru = Te; tehnică = Th; viața tineretului = T; schimb de foto actori = Fa; schimb de ilustrate = V.

Următorii cititori doresc să corespundă:

Fotea Marica, 21 ani, Iași, str. Ștefan cel Mare nr. 51; C. M. P. S. Fa, V; Todirică Corneliu și Macovei Petrică, 17 ani, elevi, Mangalia-Sud, str. Rozelor nr. 2, bl. 2, et. IV, ap. 25-26; P. Fa, V; Dimachi Adriana, 17 ani, elevă, Galați, str. Dobrogei nr. 12; M. T. V; Șoncaliuc Mircea, 23 ani, rectificator, București, sect. 6, str. Uranus nr. 7; D. Fa, V; Ionescu Ana, 17 ani, București, sect. 3, str. Trandafirul Roșu nr. 48; P. S. V; Bobea Emil, 16 ani, elev, Brăila, str. A. Saligny nr. 16; D; Spiridon Valentin, 23 ani, tehn. geolog, Deva, str. Mărăști nr. 26, bl. T3, et. IV, ap. 123; C. M. P. V, turism; Trică Iuliana, elevă, com. Tândărei, jud. Ialomița; Ft., E. M. S. P; Pilarsky Gheorghe, 16 ani, elev, R.S. Cehoslovacă, Vsetin, str. Jasenka 1099; D (corespondența în limba română); Popa Maria, 24 ani, contabilă, Buzău, str. Războieni, nr. 25; D, Fa; Belea Silvia, elevă, București, sect. 1, bd. Miciurin nr. 9, bl. 5, sc. A, et. III, ap. 14; D; Czira Margareta, Dej, str. Dobrogeanu-Gherea nr. 30 și Czira Vasile, Dej, str. Dealul Florilor, bl. A4, ap. 24, jud. Cluj; D; Popa Ion, 20 ani, com. Vișina Nouă, jud. Olt; C. M. P; Radu Mariana, 18 ani, elevă, Tirnăveni, str. Horea nr. 64, jud. Mureș; D, V; Crișan Gianni, 25 ani, Lupeni, str. Fagulii nr. 1, jud. Hunedoara; C. M. P; Sirbu Constantin, 22 ani, elev, Curtea de Argeș, str. Groape, nr. 46; D, V; Alexandru Sandu, 24 ani, strungar, Brăila, str. M. Kogălniceanu nr. 158; D, V; Pășoiu Mircea, 21 ani, stud., Iași, complex stud. Codrescu, bl. E1, cam. 51; C. M. P. T; Gutu Adrian, 18 ani, elev, Tg. Jiu, str. Griviței, bl. A3, sc. 5, et. I, ap. 5; M. P. V; Vasile Florentina, 18 ani, Focșani, str. 23 August nr. 7; D; Istrate Maria, 18 ani, elevă, Galați, micro 17, bl. B5, sc. 3, ap. 52; M. S. Fa, V; Tanasiciu Nicolae, 45 ani, tehnician, Galați, micro 40, bl. C2, sc. 2, ap. 34; D, V; Anuței Elisabeta, București, sect. 5, Aleea Someșului Mic, nr. 3, bl. F4, sc. 2, ap. 16; D, V; Șerbănescu Maria, 21 ani, contabilă, și Popescu Olga, 21 ani, Cimpina, str. 1 Mai nr. 22-24, jud. Prahova; istorie, geografie, L, Fa, V; Sava Corneliu, 22 ani, stud., București, sect. 7, Spl. Independenței nr. 290, bl. A, ap. 305; D; Stroe Norbet, 17 ani, Oțelu Roșu, str. Gai nr. 12, jud. Caraș-Severin; D; Doroga Tatiana, 16 ani, elevă, Rm. Sărat, str. Piața Halelor nr. 8, bl. 1, sc. C, et. III, ap. 42; arte plastice, C. M. S. Fa, V; Barbu Vasilica, elevă, sat Brătești, of. p. Nucet, jud. Dimbovița; Ft, Fa, V; Trandafir Anca, 20 ani, stud., și Tănăsache, Mariana, București, sect. 7, Calea Giulești nr. 85; medicină, L, P. S. Fa, V; Mereuță Mitică, 24 ani, și Constantinescu Ovidiu, tehnicieni, București, sect. 7, str. Finului nr. 3, of. p. 16; D, Fa, V; Schiser Rita, 20 ani, frizer, Vișeu de Sus, str. Tîbuleșului, nr. 16, jud. Maramureș; D, V; Dima Iulius, Craiova, str. Ceikovski nr. 3; C. M. P; Stăvăruf Daniela, elevă, Găești, str. N. Titulescu nr. 4 A, bl. 5, sc. B, et. II, ap. 10, jud. Dimbovița; D; Drăgan Lenuta, 18 ani, elevă, com. Liești, jud. Galați; P. Fa, V; Haram Nelu, 21 ani, operator chimist, com. Spătaru, jud. Buzău; D, Fa; Coțovanu Gheorghe, elev, Brașov, str. Karl Marx nr. 52; C. M. S. P, V; Bejenaru Margareta, 19 ani, Iași, Șos. Tușora nr. 16, bl. D1, sc. B, et. I, ap. 7; D, V; Savin Ion, 23 ani, tehnician, Voineasa, grup 3 exploatare, bl. A, ap. 2, jud. Vilcea; D, V; Tautan Monica, 18 ani, elevă, Timișoara, str. Pestalozzi nr. 10; D; Nedîță Dorel, 25 ani, prof., com. Ungureni, sat Zlătari, jud. Bacău; D, V; Davidsohn Ety, 23 ani, Piatra Neamț, Bd. Republicii nr. 10; P, V; Moldovan Melania, 28 ani, inspector, Brașov, str. Ciucaș nr. 13, et. I, gars. 3; artă fotografică, turism, T, V; Dănilă Mioara, 16 ani, elevă, Iași, str. Decebal, nr. 24 bl. B5, sc. A, et. I, ap. 5; D; Szoke Andrei, 18 ani, elev, Brăila, str. Galați, bl. 70, sc. A, et. IV, ap. 38; M. P, S; Coraomă Gheorghe, 19 ani, Rădăuți, str. Călărăși, bl. 7, et. III, ap. 57; D, V; Anghel Gelu, 30 ani, zidar, Reșița, str. Văliugului, nr. 77; P, V; Arghir Costel, 18 ani, elev, Brăila, str. Galați, bl. 9, sc. 1, et. I, ap. 5; M. P, T; Stefan Chețuța, 17 ani, elevă, com. Pogăceaua, str. 1 Mai nr. 106, jud. Mureș, of. p. Riciu; Fa, V; Gant Jean, 19 ani, elev, Arad, str. Cluiului nr. 147; artă, A, C, Ft, Lb, M, P, Th; Greca Olga și Panait Iulia, 17 ani, eleve, Adjud, str. Eroilor, bl. 5, et. I, ap. 1; jud. Vrancea; P, Fa, V; Toma Mariana, Bacău, str. Traian Vuia, nr. 4; P, V; Iancu Petrea, elev, Brașov, str. Karl Marx nr. 52; C. M. P, S, V; Berdei Constantin, 22 ani, mecanic, Bălan, bl. 37, sc. 1, et. IV, ap. 103, jud. Harghita; geografie, P, Th; Șolea Cornelia, Craiova, str. Oltețu nr. 18; P, S, V; Macovei Mary, Fălcieni, str. Cotești nr. 18; V; Antal Ileana, 17 ani, elevă, Toplița, str. Lungă nr. 165, jud. Harghita; D, V; Olariu Antoaneta, 30 ani, Orăștie, str. Unirii nr. 46, jud. Hunedoara; D, V; Vilvoi Viorel, 18 ani, Drăgășani, str. T. Vladimirescu nr. 444, bl. D1, sc. A, ap. 2, jud. Vilcea; Lb, V; Călin Nelu, 26 ani, lăcătuș, Motru, bl. D1, sc. B, et. IV, ap. 89, jud. Gorj; D; Păsărică Didina, Poiana Cimpina, bl. C.F.R. nr. 22, jud. Prahova; D, V; Dan Marinela, 17 ani, elevă, București, sect. 1, str. Stilpeanu nr. 12; D; Luca Vasile, 18 ani, lăcătuș, și Luca Ion, 23 ani, agronom, com. Periești, jud. Olt, of. p. Bălteni; A, C, M, P, S; Aszalaș Irina, 17 ani, elevă, com. Aluniș, nr. 656, jud. Mureș; S, Fa; Penescu Gabi, 16 ani, elevă, Drăgănești, jud. Teleorman; D, Fa; Petcu Nicolae, 25 ani, lăcătuș, Motru, bl. C6, sc. 1, ap. 1, jud. Gorj; D; Zănea Teodora, 16 ani, elevă, Brăila, str. A. Saligny nr. 8; D, V; Susana Geni, 18 ani, și Filip Mariana, 19 ani, Focșani, str. Siretului, nr. 10; V.

VENENA

Cu cine cochetează tînăra din fotografie? Cu un șarpe — asta se vede. Cu un șarpe extrem de veninos — asta nu se vede și nici nu s-ar spune după zîmbetul calm al fetei. Și totuși... Institutul de medicină veterinară din Budapesta — de acolo e imaginea aceasta — crește la sînul său sumedenie de asemenea șerpi veninoși de la care, cu multă pricepere și multă răbdare, se extrag excelente materii prime pentru industria farmaceutică.

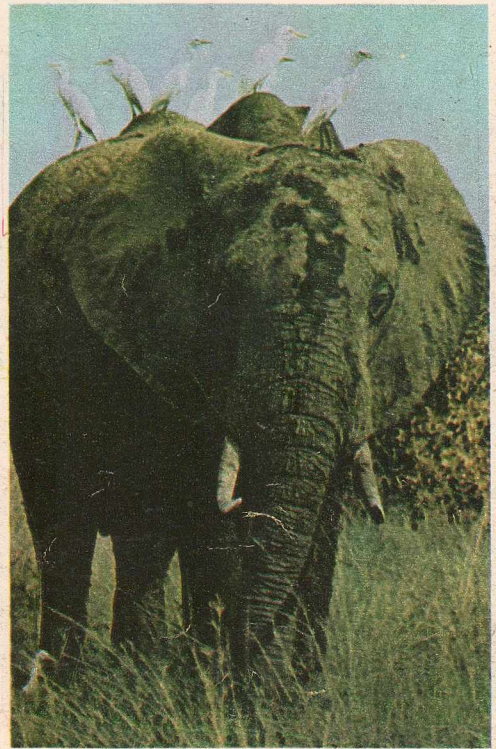
HAI CU NUNTA LA BORCAN !

Locuitorii orașului Hamilton, capitala Bermudelor, fac tot ce pot (și uneori chiar mai mult) pentru a atrage turiști străini care să învieze viața economică a orașului. Iată și ultima lor găselniță — o fotografie de nuntă, în mijlocul străzii, în lăcașul special al agentului de circulație. Un instantaneu de neuitat — promit inițiatorii. Și de un gust dubios — am adăuga noi.

**RESTAURANTUL
«LA ELEFANT»**

Egretle care-și au cuibul în jurul cascadei Murchison din National Park (S.U.A.) au rezolvat într-un fel cît se poate de practic problema nr. 1 a existenței — hrana. Restaurantele la care ele iau masa zilnic, cu totul gratuit, sînt chiar pahidermele parcului, în pielea cărora găsesc bogate resurse parazite cu care se hrănesc și de care proprietarii lor sînt bucuroși să se dezbrace.

**UITE-AȘA
UN PEȘTE MARE...**

Ce-i drept, nu prea știm cum să lămurim exact lucrurile: peștele era mare cît un pescar sau pescarul — un eschimos din Pelly Bay — era mic cît un pește...

PE PLATFORMA INDUSTRIEI CHIMICE DIN TURNU MĂGURELE

În anul 1964 s-a pus în funcțiune la Turnu Măgurele prima linie tehnologică pentru fabricarea acidului sulfuric. De atunci, capacitatea Combinatului de îngrășăminte chimice a evoluat neîncetat, astfel că începând din anul 1967 lucrează din plin nu mai puțin de cincisprezece fabrici înzestrate cu cele mai moderne utilaje.

Organizarea procesului tehnologic în trei schimburi chiar de la începutul activității combinatului și creșterea necontenită a eficienței economice în schimburile II și III se oglindesc în faptul că astăzi se realizează, doar în 90 de zile, toată producția anului 1966.

Directorul platformei industriei chimice Turnu Măgurele, inginer Costea Leonida, amintește, cu emoție, unele episoade grele din perioada începutului, mai cu seamă din lupta pentru formarea cadrelor de muncitori și specialiști chimiști recrutați, la vremea aceea, direct de la coarnele plugului.

La ora aceasta producția combinatului este de calitate superioară iar gama inițială de superfosfați pentru îngrășăminte, amoniac, acid azotic și uree s-a diversificat mereu în alte produse, printre care stimulatori pentru creșterea plantelor.

Colectivele de cercetători chimiști de la Turnu Măgurele au adus în faza de probe tehnologice producția de fluorură de aluminiu, sau criolit cum i se mai spune, materie primă pentru fabricarea aluminiului pur. Se studiază cu mult zel găsirea unor soluții și pudranți pentru buna condiționare a granulelor de îngrășăminte azotoase și fosforoase.

În dorința de a depăși limita parametrilor proiectați, a utilajelor s-a procedat la reorganizarea sectoarelor de muncă, la dinamizarea factorilor de creație și de execuție. S-au înființat școli profesionale de ucenici și se extinde o metodă care a dat bune rezultate în pregătirea unor cadre noi recrutate din liceele și școlile generale pe care le patronează combinatul. Se urmărește, de asemenea, înlăturarea fazelor înguste pentru a se asigura

o continuă dezvoltare a capacităților de producție.

Influența unor măsuri de înnoire este resimțită peste tot, în sectoarele de lucru și concepție, în relațiile dintre oameni. A crescut gradul de responsabilitate personală la toate nivelurile. S-a dotat cu aparatură și personal calificat punctul de dispecerat care poate urmări, în orice moment, întregul angrenaj de funcționare al combinatului, iar computerul montat recent va prelucra datele procesului tehnologic. Pe linia autoutilării pot fi remarcate numeroase realizări între care: realizarea unor reactori pentru acidul fosforic, condensatoare de amoniac din oțel inoxidabil, serpentine pentru prelucrarea acidului fosforic și acidului sulfuric, pompe, piese de schimb care se cumpărau din alte țări etc. Valoarea acestor realizări din mijloace proprii trece de 20 milioane lei în anul 1972.

Inovațiile și invențiile brevetate constituie un alt titlu de onoare al colectivului de specialiști între care se numără inginerii Costea, Marin Ilie, Szabo Ferenz, Matache Dumitru, Rădescu Adrian, Chireacu, Nicula Pavel, Măștirlă Ioan și alții.

«Preocuparea noastră de fiecare clipă, arată directorul platformei chimice din cadrul Centralei de îngrășăminte chimice Turnu Măgurele, este lărgirea gamei de produse, perfecționarea tehnologiilor liniilor de fabricație, ridicarea nivelului profesional al tuturor categoriilor de salariați, crearea școlilor de învățământ profesional diversificat, colabiorarea cu institutele de învățământ superior și implicit, dezvoltarea centrului propriu de cercetare și proiectare».

glob comentat foto

glasul opiniei publice

În numeroase țări ale lumii — inclusiv Statele Unite — opinia publică, personalități ale vieții politice și-au ridicat glasul pentru a cere încetarea acțiunilor militare ale S.U.A. în Vietnam și instaurarea păcii în această regiune a lumii. La Paris, răspunzând apelului lansat de 52 de organizații democratice, zeci de mii de locuitori ai capitalei franceze au organizat o demonstrație pe străzile orașului în sprijinul restabilirii păcii în Vietnam (fotografia nr. 1). De asemeni, la Londra, pichete de demonstrați au cerut primului ministru să intervină pe lângă președintele Nixon pentru semnarea imediată a acordului prin care să se pună capăt războiului din Vietnam (fotografia nr. 2). Fotografia nr. 3

înfațșează un aspect de la demonstrația ce a avut loc la Roma, în semn de protest împotriva noului val de bombardamente ale aviației americane asupra R.D. Vietnam.

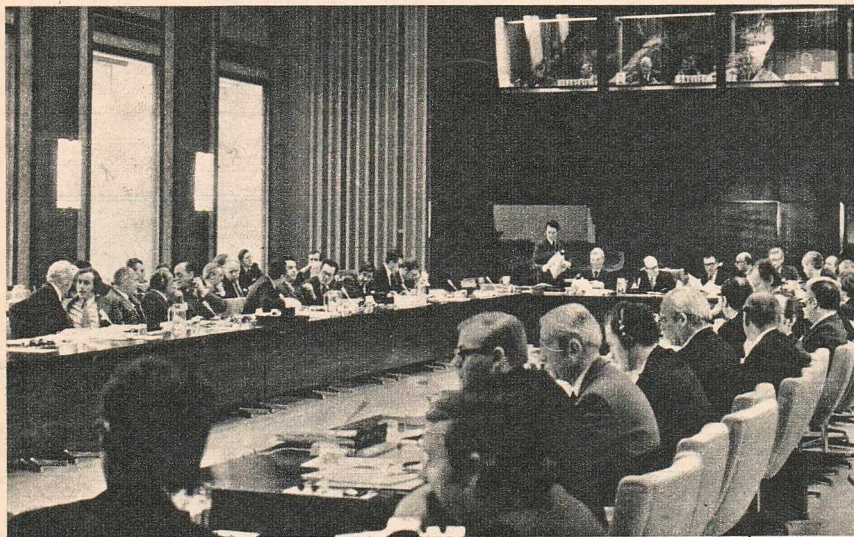
În a doua zi a noului an au fost reluate, la Paris, convorbirile la nivel de experți dintre delegația R.D. Vietnam și delegația Statelor Unite și, precum s-a anunțat, acestea vor fi urmate, la 8 ianuarie, de o întâlnire între Le Duc Tho, consilier special al delegației R.D. Vietnam la conferința din capitala franceză în problemele Vietnamului, și Henry Kissinger, consilier special al președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale.

e.l.d.o. + e.s.r.o. = ?

Reuniunea comună a Organizației (vest)europene de cercetări spațiale (E.S.R.O.) și a organizației (vest)europene pentru construirea și lansarea navelor spațiale (E.L.D.O.) — desfășurată la Bruxelles în prezența miniștrilor cercetării științifice din cele 12 state membre și având la ordinea de zi discutarea programului comun al industriei aeronautice și al cercetării spațiale care să asigure «autonomia» față de S.U.A. în do-

meniul explorărilor spațiale—s-a încheiat printr-un consens privind crearea... dacă va fi posibil, până la 1 ianuarie 1974, a unei noi organizații vest-europene pentru probleme spațiale, prin fuziunea celor actuale. Totodată s-a ajuns la un acord — «de principiu», au ținut să sublinieze corespondenții de presă prezenți — asupra unui proiect de cooperare la programul spațial american «post-Apollo».

«un oraș-fantomă»

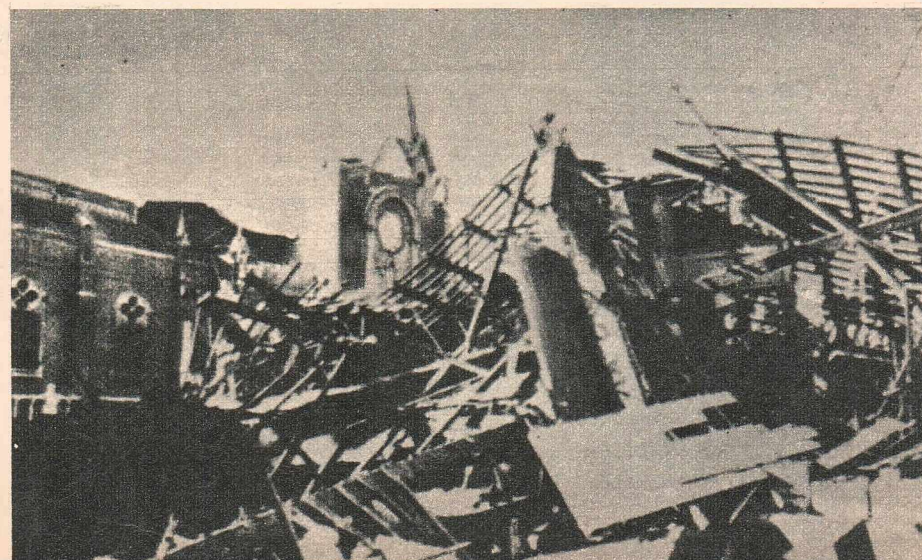
O imagine care ilustrează, concentrat, descrierile apocaliptice transmise de puținii corespondenți de presă care au reușit să ajungă la Managua — capitala Nicaragiei — după catastrofalul cutremur care, în dimineața zilei de sâmbătă, 23 decembrie 1972, a transformat clădirile orașului într-un morman de ruine. Puternicul seism (de gradul 7), exploziile conductelor de gaze datorate acestuia, incendiile au provocat zeci și zeci de mii de victime — un bilanț exact al morților și răniților fiind cu atât mai dificil cu cât din cei aproape 400 000 locuitori, în Managua n-au mai rămas decât puțini oameni, îndeosebi din cartierele sărace marginase, care continuă să rătăcescă printre dărâmături, în timp ce restul supraviețuitorilor au părăsit orașul fie în primele ore de după cutremur, fie după ordinul de evacuare dat de autorități. Trimișii speciali ai diver-

selor agenții de presă definesc Managua drept «capitala în agonie» a Nicaragiei, «pe cale de a deveni un oraș-fantomă». Și, totuși, în această tragedie, a cărei amploare o face să se numere printre cele mai mari catastrofe de acest fel cunoscute în lume în ultima jumătate de veac, se pare că a existat și un dram de noroc: operativitatea cu care, în pofida întreruperii legăturilor orașului cu restul țării, știrea dezastrului a putut fi transmisă — datorită unui agricultor radioamator — și recepționată, întâmplător, tot de un nicaraguan aflat la Miami (S.U.A.), care a răspândit-o imediat mai departe în eter, făcând astfel posibilă începerea neîntârziată a operațiunilor de salvare. Cit privește eventualitatea reconstruirii orașului, guvernul nicaraguan a precizat că, deocamdată, nu s-a adoptat nici o hotărâre în acest sens.

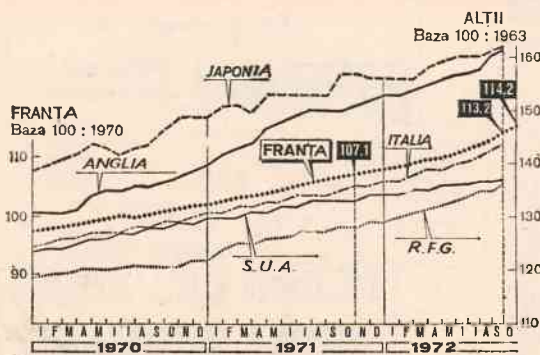
la lima, în plaza de san martin

Miting de protest în capitala peruană împotriva unei legi adoptate de S.U.A. prin care se impun sancțiuni economice împotriva țărilor care sechestrează sau amendează vasele nord-americane ce pescuiesc în limita celor două sute de mile instituită de respectivele state — îndeosebi latino-americane — în scopul apărării resurselor lor ihtiologice și altor bogății marine. Dealtfel, un comuni-

cat comun, adoptat de guvernele republicilor Chile, Ecuador și Peru, dat publicității la Lima, respinge «aceste noi măsuri de presiune, menite să aducă profituri unui mic grup de companii nord-americane de pescuit, prin încălcarea drepturilor suverane, necesităților de dezvoltare și de progres ale altor națiuni».

realități din lumea capitalului

europa occidentală: explozia prețurilor

„Începând din primăvară — transmitem înaintea de Anul nou agenția «France Presse» — creșterea prețurilor se accelerează în Europa (occidentală — n.n.) într-un ritm nemaîntâlnit de la războiul din Coreea. Fenomenul provoacă o îngrijorare atât de mare, încât O.E.C.D. s-a simțit obligată să lanseze un strigăt de alarmă, lucru neobișnuit din partea sa...» Graficul de mai sus, reprodus din ziarul parizian «Le Monde», prezintă, concret, această ascensiune vertiginosă a prețurilor. În textul ce-l însoțește, ziarul menționează că, în Franța, creșterea costului vieții «va atinge sau chiar va depăși 7% în acest an (1972 — n.n.)... Creșterea prețurilor este în momentul de față la fel de puternică în Franța ca și în țările (vest) europene cele mai inflaționiste — Anglia (+7,9%), Olanda (+7,8%), Italia (+6,9%), R.F.G. (+6,4%), Belgia (+5,7%)... Produsele alimentare sînt cele care au hrănit cel mai mult inflația...».

AMSTERDAM nu! — celor 1000 guldeni

Majorarea taxelor în Olanda pentru studiile universitare, de la 200 la 1000 guldeni, fapt care afectează accesul la învățămîntul superior îndeosebi al tinerilor provenind din păturile cu venituri mici și mijlocii, a stîrnit vii reacții de protest în rîndul studenților olandezi. Iată o demonstrație a studenților din Amsterdam care poartă în fruntea coloanei o pancartă pe care scrie: «1 000 de guldeni — niciodată».

actorii italieni și rai-tv

Cunoscuții artiști italieni, printre care Ugo Tognazzi, Gian Maria Volonté, Laura Betti ș.a., au organizat o grevă de mai multe zile pentru a-și susține revendicările legate de reînnoirea contractului de lucru pe anul viitor cu Radioteleviziunea italiană. În manifestele răspîndite de ei cu acest prilej se menționează că «40 la sută dintre actori sînt șomeri, iar 30 la sută nu lucrează mai mult de 50 de zile pe an». De asemenea, mulți dintre artiștii-greviști au demonstrat în fața intrării la «Teatro delle Vittorie» unde se înregistrează programul «Canzonissima», pentru a protesta împotriva hotărîrii Lorettei Goggi, angajată ca prezentatoare-cîntăreață de RAI-TV, de a nu lua parte la greva (în fotografie, în prim plan — Ugo Tognazzi).

TAMATAVE

neînțelegere soldată cu incidente

Fotografia înfățișează un grup din cei aproape 9000 membri ai tribului Merinas, originari din regiunea platourilor înalte, părăsind în grabă orașul Tamatave după declanșarea incidentelor de aci — consecință a ostilității cu care au fost primite o serie de măsuri adoptate de autoritățile malgășe și vizind schimbări în sistemul de învățămînt din Republica Malgășă. După reuniunea extraordinară a cabinetului de la

Tananarive, care a adoptat hotărîrea privind instituirea stării de urgență în aceste zone, ministrul malgăș de interne a menționat că actualul conflict s-a născut dintr-o neînțelegere față de măsurile privind învățămîntul și «a degenerat foarte repede, creînd un climat de insecuritate și de indiviziune» — neînțelegere care, a precizat el, este pe cale de a fi depășită prin dialogul dintre autorități și părțile interesate

PUBLICOM

ELNETT — SATIN

Lac pentru fixarea părului, fabricat în R.P. Bulgaria după licența firmei «OREAL» — Paris:

- asigură coafurii durabilitate și o ferește de umezeală;
- dă părului o formă frumoasă și îi păstrează luciul și moliciunea naturală;
- se îndepărtează ușor și complet prin simpla periere a părului.

pharmachim
BULGARIA

cei 16 miraculoși supraviețuitori

Medicii care i-au examinat au conchis că supraviețuirea lor timp de 70 de zile în condițiile climei și zăpezilor andine la 4 000 metri altitudine, cu o alimentație precară, este un adevărat miracol, depășește limitele, cunoscute azi de știință, ale rezistenței umane. Cei 16 uruguayeni supraviețuitori ai accidentului de avion (iată-i, în fotografia de sus adunați în jurul epavei avionului și făcând semne salvatorilor), care a avut loc la 13 octombrie 1972 în Anzi, la 180 kilometri sud de Santiago de Chile — unii răniți,

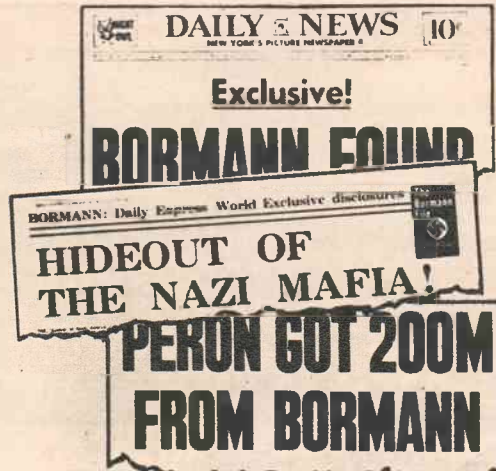
alții cu membrele înghețate — sînt în prezent nu numai obiectul unei deosebite atenții medicale, ci și al interesului foarte viu al ziaristilor (în fotografia de jos, o conferință de presă, la spital). Faptul, deloc simplu, că au reușit să se salveze, după ce autoritățile renunțaseră la căutarea lor, să-și apere și să-și organizeze viața într-o totală izolare, în condiții mai mult decît vitrege, este în sine profund tonic, revelator asupra resurselor umane, ne bănuite încă, ce pot ieși la iveală în situații-limită.

cînd premierul heath dirijează...

Primul ministru britanic — Edward Heath — într-o postură mai puțin obișnuită: nu de «dirijor» al treburilor cabinetului, ci al unui concert organizat cu prilejul sărbătorilor de iarnă de o societate de binefacere din Broadstairs, comitatul Kent, pentru strîngerea de fonduri destinate copiilor săraci sau bolnavi. În timp ce unii ziaristi britanici

menționează că dirijatul constituie un «violin d'Ingres» al premierului Heath, alții, mai malițioși, au folosit ocazia pentru a afirma că astfel de apariții sînt destinate să mai redreseze poziția conservatorilor — aflată în serios declin în ultimul timp, după cum au relevat o serie de alegeri parțiale și sondaje de opinie.

dezvăluirile senzaționale ale lui I. farago

Autorul unei interesante cărți despre operațiunile de spionaj din cursul celui de-al doilea război mondial, Ladislav Farago (în stînga imaginii), a publicat recent o serie de reportaje senzaționale în ziarele «Daily Express» (Londra) și «New York Daily News» (facsimilele din dreapta imaginii), care readuc pe tapet «atacarea Bormann». Acestea dezvăluie că fostul adjunct al lui Hitler, criminalul de război nazist Martin Bormann — dispărut fără urmă în 1945 și condamnat în contumacie la moarte, la

procesul de la Nürnberg — ar fi în viață, ducînd o existență liniștită, ca om de afaceri, într-o țară sud-americană — al cărei nume nu e precizat însă. Articolele urmează a fi reunite într-o carte ce va apărea într-o editură newyorkeză. De asemeni, Farago a anunțat că intenționează să scrie un scenariu pentru film pe aceeași temă pentru studiourile «Paramount» dar care se va referi și la alți criminali nazisti ce au reușit să se facă dispăruți pentru a scăpa de pedeapsa justiției.

pe măgăruș sau cu bicicleta — același obiectiv

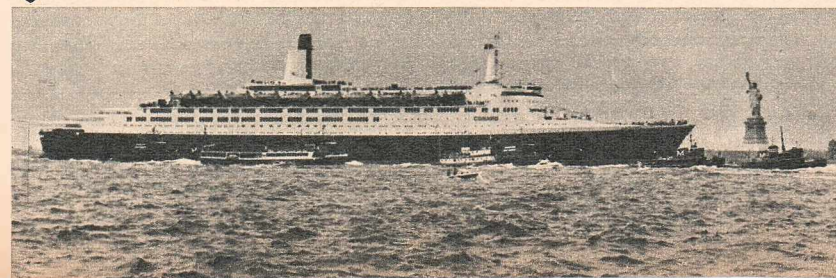
Campania prin care, în cele mai diferite părți ale globului, se cer adoptate măsuri care să ducă la preîntîmpinarea primejdiei poluării, mai ales în marile metropole cu o circulație intensă, ia forme dintre cele mai variate și originale. Astfel, pe străzile Romei, mii de oameni au ieșit cu bicicletele în locul

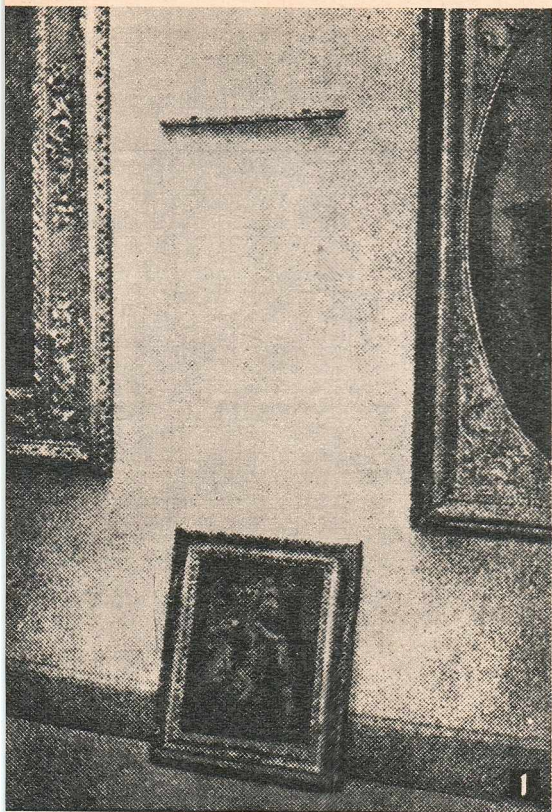
automobilelor (fotografia nr. 1), iar la Tokyo, un doctor veterinar a pornit spre treburile sale călare pe un măgăruș, lăsîndu-și mașina acasă (fotografia nr. 2) — ambele acțiuni avînd drept obiectiv explicit atragerea atenției asupra serioasei probleme pe care o constituie poluarea.

«queen elizabeth 2» într-o nouă postură

Glorie și decadență?... Din transatlantic de lux, «Queen Elizabeth 2» urmează să devină «tîrg plutitor». Cel puțin aceasta este intenția Asociației industriașilor din Texas care, profitînd de greutățile companiilor maritime, vor să-l închirieze pentru a organiza pe toate cele șase punți ale sale un tîrg industrial, cuprinzînd 500 standuri ale

unor firme texane, o turlă de sondă petrolieră și modelul mării hale sportive «Astrodome» din Houston. Acest tîrg sui-generis ar urma să pornească într-o călătorie prin cele mai importante porturi din Europa, Africa și Orientul Mijlociu, în toamna anului 1974.

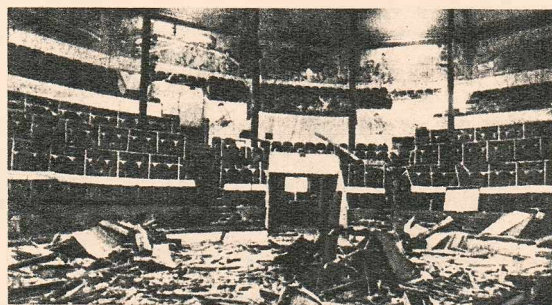
un furt și un bilanț

«Furtul lucrării lui Giorgione (fotografia 1) de la catedrala din Castelfranco Veneto echivalează, în linii mari, cu furtul Giocondei» — a declarat profesorul Francesco Valcanover, directorul galeriilor de artă din Veneto. Acest ultim și dureros atentat la adresa patrimoniului artistic al Italiei a stîrnit un val de revoltă și amărăciune în opinia publică — prilejuind totodată un trist bilanț al furturilor de lucrări de artă din Italia. Din 1957 pînă azi au fost furate 22 004 opere de artă. În ultimul timp furturile devin din ce în ce mai frecvente. Nu e vorba, în foarte multe cazuri, de lucrări de importanță medie, ci de opere ieșite de sub penelurile lui Tizian, Carpaccio, Antonello da Messina, Correggio, Caravaggio, Leonardo da Vinci, Rafael. Fapt paradoxal, în unii ani numărul lucrărilor recuperate îl depășește pe cel al lucrărilor furate. Explicația ar consta, se pare, în lipsa unor inventare ale patrimoniului artistic, în aceea că acest patrimoniu nu este concentrat în muzee și galerii, ci răspîndit în circa 30 000 biserici și 60 000 de alte instituții cu caracter religios și, de foarte multe ori, furturile nu sînt declarate. Și de data aceasta este pusă sub acuzație lipsa de grijă a autorităților față de comorile pe care trebuie să le aperse, lipsa pazei, a sistemelor de alarmă (în fotografia 2, un caz fericit: o pînză de Rubens, obiectul unui furt ratat la Academia di S. Luca din Roma).

În legătură cu recentul furt al capodoperei din Castelfranco se fac deocamdată diverse ipoteze: lucrarea, deși greu vandabilă, ar putea lua drumul pieței clandestine internaționale sau ar putea fi restituită în schimbul unei

răscumpărări. În orice caz, poliția e de părere că furtul e opera unei bande specializate, cu ample legături cu piața internațională clandestină de artă.

PARIS

a dispărut «medrano»

Clădirea faimosului circ «Medrano» din Montmartre nu mai este decît o grămadă de moloz (fotografia pe care v-o prezentăm a fost făcută după primele lovituri de tîrnăcop). Circul a fost condamnat la moarte atît din cauza vîrstei înaintate a clădirii, cît mai ales de o mutație survenită în gustul publicului, care nu mai gustă azi ca odinioară spectacolele cu clovni, acrobați și animale dresate. Singurii care vor fi aflat cu strîngere de inimă vestea sînt, probabil, bătrînii parizieni care își mai amintesc de timpurile trecutei glorie a lui «Medrano».

cronica de trei secunde

SCARA RICHTER

Imaginea — dacă așa se poate spune, în termeni de teorie literară, la ceea ce n-are legătură nici cu teoria, nici cu arta — imaginea jafului de după un cutremur ca acela din Nicaragua mi se pare îngrozitoare; un oraș e distrus în trei secunde, morții nu se pot număra și nu se vor număra niciodată, se spune oficial că ar fi 3 000, se știe precis și neoficial că sînt mult mai mulți, diferența dintre «mult» și 3 000 se măsoară și se cîntărește în cadavre, nimic din toate aceste evidențe nu împiedică apariția unor oameni care se abucă să jefuiască printre ruine, cadavre și supraviețuitori; ce vor acești oameni — categorisiti atît de superficial drept hoți — ce caută printre zidurile distruse? Bijuterii? Mîncare? Bani? E în ei o vitalitate dezgustătoare, o poftă de a trăi miserabilă, un optimism abject, o speranță prea ticăloasă pentru a putea fi măsurată pe vreo scară a valorilor. Într-un oraș devastat, poliția trage în borfași. Mai e timp după un cutremur catastrofal să te gîndești la a fura și să furi. Mă cutremur cît mister întunecat și greșos se mai ascunde în ființa omenească!

Poate că e totuși necesar un cutremur pentru a ne dezvălui — fără teorie, fără morală, fără Biblie, fără greș — cîtă ticăloșie, necoruptă de civilizație și progres, bolborosește și clocotește în om. Poate că e necesar să se crape pămîntul sub picioarele noastre ca să ni se sugereze că mai avem de ce să intrăm în pămînt de rușine și dezgust, în pofida celor prea incintați de marea și minu-

ția speței umane. Și poate că nici un cutremur nu e inutil pentru a dezvălui nu numai fragilitatea clădirilor ridicate de om, ci și vulnerabilitatea ființei lui, gradul său de neomenie și josnicie încă în vigoare.

Războaiele n-or fi spus îndeajuns...

Auschwitz-ul n-o fi fost suficient...

Bombardamentele oamenilor asupra altor oameni nu vor fi cutremurate pe măsură.

Aluatul, plămada acestui cozonac planetar încă «mai cuprinde» — cum ar spune gospodinele.

Poate natura, poate cutremurele ei să ne zguduie natura umană, pe măsura splendeidei noastre inteligențe, a incontestabilei noastre măreții.

Dar ce mister se ascunde în mintea mea ca să mă pot incredința acestor adjective, acestei indignări? N-am învățat nimic? N-am învățat nimic din atîtea semne de întrebare inutil ridicate, din și mai numeroasele semne de exclamație zadarnic proiectate pe dinăuntru și pe dinafară, la matineu și seara. Retorica dezgustului și durerii încă nu mă dezgustă. Retorica tăcerii încă mă înfioară. N-am ajuns încă la discursurile impasibilității și indiferenței. Sînt încă proaspăt. Încă mă mai cutremură ceea ce e normal să mă cutremure. Am scara mea Richter la care nu pot renunța. O urc și o cobor zilnic, din minune în minune, din mister în mister, din furie în furie — sper să pot înregistra la stația mea seismografică tot ce se poate înregistra.

Radu COSAȘU

agendă

Într-o conferință de presă ce a urmat primei întruniri a noului cabinet japonez, în cadrul căruia deține funcția de ministru al finanțelor, KIICHI AICHI a prezentat — ca unul dintre obiectivele principale ale guvernului — necesitatea adoptării de măsuri energice destinate combaterii tendințelor inflaționiste ce se fac tot mai simțite în Japonia. Aichi s-a pronunțat de asemenea împotriva reevaluării yenului ca mijloc de redresare al balanței de plăți.

Scandalul izbucnit în cadrul Comisiei antimafia în jurul «cazului Matta» amenință să ducă la paralizarea activității acesteia. S-au înregistrat proteste vehemente din partea membrilor comisiei, ca urmare a prezenței în cadrul acesteia a deputatului democrat-creștin din partea orașului Palermo, GIOVANNI MATTA, care, precum s-a dezvăluit, a fost implicat în afacerile desfășurate în anii 1960—1970 de «mafia edilitară» din capitala siciliană.

Binecunoscutul poet-militant de limbă spaniolă RAFAEL ALBERTI a implinit 70 de ani. Născut la 16 decembrie 1902 în Andaluzia, la Puerto de Santa Maria, el s-a afirmat de tînr ca un poet de mare talent, a cărui operă este închinată frămîntărilor și idealurilor omului simplu. În 1939 a trebuit să-și părăsească țara — printre ultimii apărători-eroi ai Republicii Spaniole. Revenit din Argentina în Europa, Alberti, membru al C.C. al P.C. din Spania, s-a stabilit de 10 ani în Italia.

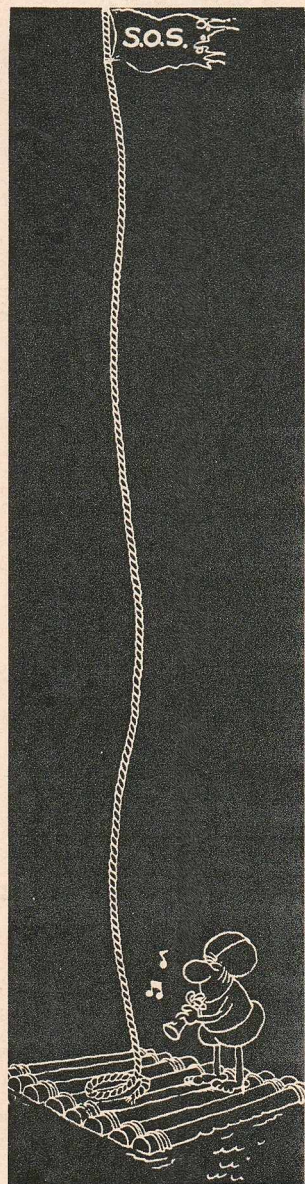
Casa Albă a confirmat numirea în funcția de consilier al președintelui Nixon, cu rang de ministru, a doamnei ANNE ARMSTRONG. În vîrstă de 45 ani, Anne Armstrong este prima femeie care ocupa acest înalt post din administrația americană. Ea își va prelua funcția de consilier în probleme interne și în special în problemele promovării femeilor la 19 ianuarie, cînd îi expiră mandatul de vicepreședintă a Comitetului național al Partidului republican.

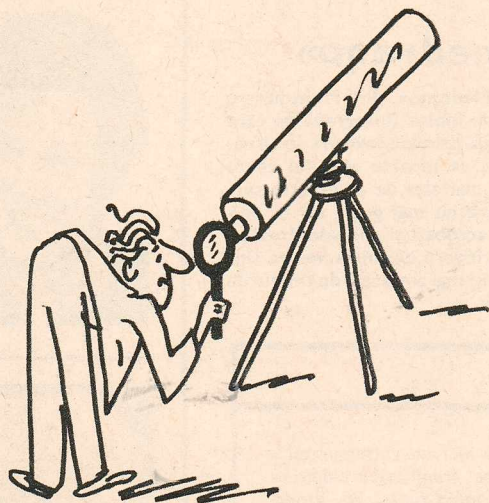
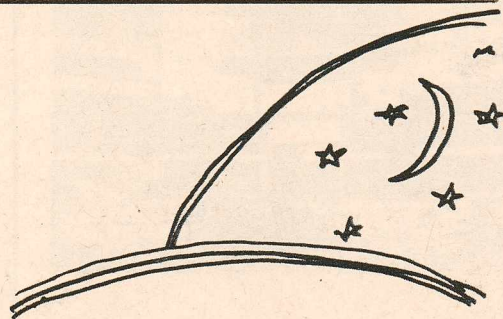
Întrucît autoritățile de la Buenos Aires n-au revenit asupra hotărîrii de a nu permite celor ce nu se aflau în țară la 25 august 1972 (cazul lui Peron) să candideze în vederea scrutinului de la 11 martie 1973, sprijinitorii fostului președinte au căzut de acord să prezinte pe HECTOR CAMPORA drept candidat prezidențial din partea Frontului Justițialist de Eliberare (Frejuli). Anterior revenirii lui Peron, Campora ținuse legătura între acesta și peroniștii din Argentina.

Exprimînd nemulțumirea Venezuelei față de faptul că principala sa bogăție — petrolul — este exploatată și comercializată de monopolurile străine, în dauna intereselor țării, președintele RAFAEL CALDERA s-a pronunțat recent pentru instituirea controlului de stat asupra zăcămintelor petroliere. La Caracas s-a făcut de asemenea cunoscut că Venezuela nu intenționează să concesioneze bogatul zăcămint de bitum descoperit recent la Orinoco.

— Or fi avind și dicționare de buzunar?

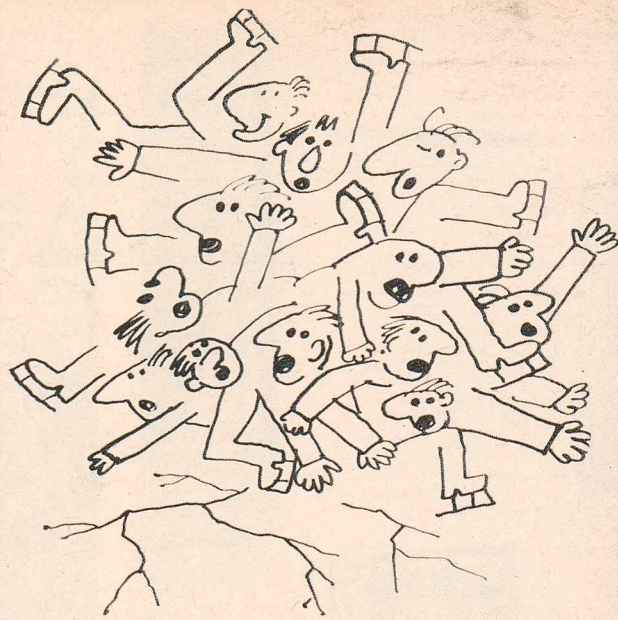
**RĂSPUNSURI
LA TESTELE PUBLICATE
ÎN «FLACĂRA» NR. 1**

ASTA-I ÎNTREBAREA:

- 1) A întări, a sprijini, a da putere.
- 2) Sistem de telegrafie care permite efectuarea mai multor transmisiuni pe aceeași linie.
- 3) Disciplină biologică ce se ocupă cu studiul interrelațiilor dintre organisme și mediul lor de viață.
- 4) În 1420 sub domnia lui Alexandru cel Bun.
- 5) Măcinul se afla pe malul Dunării, înainte ca aceasta să formeze Delta.
- 6) Napoleon Bonaparte.
- 7) «Întunecare».
- 8) Gh. Marinescu.
- 9) Toate cele trei sculpturi.

CARE-SINT GRESELILE:

Două greșeli: în punctul «Polul Nord» toate vânturile bat de la... sud; aici soarele «răsare» și «apune» câte o singură dată pe an.

PE GHEAȚĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2	F										
3	R										
4											
5	E										
6											
7	D										
8	E										
9	R										
10	E	S	I								
11	T	I	T	A	N	I	C				

ORIZONTAL: 1) Autorul romanului «Chemarea ghetarilor» — Un tip... nu prea nins! 2) Gheață (fig.) — Soarele ei. 3) Gheață (2 cuv.) — Prefix pentru nou. 4) E la înălțime — Înghețați (fig.). 5) Riu ce se varsă în lacul Balhas — Recipient proverbial dar nerecomandabil pentru căratul apei — Unu cal... 6) ...de gheață — Ținutul gheturilor veșnice. 7) În răcoritor! — Cu inima de gheață (fem.) — Vânt puternic (olt.). 8) Cunoscută patinatoare sovietică, autoarea lucrării «Piste de gheață» — Dumneata după spartul gheții. 9) Elan... la sania nordicului (pl.) — Curse! — De șters picioarele de zăpadă la intrare. 10) Fluviu în Italia — Sportiv pe gheață. 11) S-a scufundat în urma ciocnirii cu un imens ghetar — Cîntec de leagăn.

VERTICAL: 1) Un «Fram»

autohton (pl.). 2) Referitor la gheturile arctice (masc.) — Punct cardinal. 3) Bloc de gheață... hoinar — Apă amestecată cu gheață (pl.). 4) Lansată pe gheață — Albi la poli. 5) Colecționară de... tiare (abr.) — Polară — Sămîntă de ris! 6) Anotimpul înghețurilor (pl.) — Oraș în S.U.A. 7) Omul din... nea! — ...și din gheață! — Popor antic. 8) Glaciară la început! — Deprindere — Hic! 9) «Doi... pe un bloc de gheață», roman de Jules Verne — Alb-negru la pian. 10) Oana cea alintată — Patinoar rural ad-hoc. 11) A ieșit victorios în celebra «Bătălie de pe gheață» — Se rezolvă la rece. 12) Bloc de gheață... — ...și strat de gheață.

Toma MICHINICI

Dictionar: NOVO, ILI, ESI, AKRON.

Dezlegarea jocurilor AHO, AHO DE ANUL NOU, apărute în numărul trecut

Jocul nr. 1

ORIZONTAL: 1) REVELION — AN. 2) ARAT — PLIMBA. 3) CAMERE — CU — M. 4) I — URARE — NOE. 5) TOI — Z — ROTIT. 6) OM — ZERO — ITI. 7) RAVAS — TU — A. 8) TIP — MILA — S. 9) R — FELICITAT. 10) IROZI — ETATE. 11) SORICI — ACRA.

Jocul nr. 2

ORIZONTAL: 1) RIDICAT — LUP. 2) AN — RAVAS — RR. 3) NAS — SUCCESE. 4) GLAS — TIHNIT. 5) TRATAMENTE. 6) LAUDE — UCA — N. 7) U — TINERI — ST. 8) NC — R — RI — HAI. 9) TUNETE — PALI. 10) RRR — A — GRIU. 11) EA — OPULENTA.

Jocul nr. 3

ORIZONTAL: 1) NOTA — PREFIX. 2) DIMINUTIV. 3) RAVAS — MAL — N. 4) ET — BOI — NEMO. 5) VASILCA — TIN. 6) E — OLD — COALA. 7) LER — AMIC — EG. 8) ISCA — UD — ANE. 9) OTONEL — STAN. 10) NEVASTA — ERA. 11) RAR — IANIIAR.